

Legislació consolidada

Versió vigent: 01.01.2022 - 31.12.2023

Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència.

(DOGV núm. 8450 de 24.12.2018) Ref. 011597/2018

Sia notori i manifest a tots els ciutadans i totes les ciutadanes que Les Corts han aprovat i jo, d'acord amb el que estableixen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del rei, promulgue la Llei següent:

PREÀMBUL

I

La Convenció sobre els drets de l'infant, adoptada per l'Assemblea de Nacions Unides el 20 de novembre de 1989 (d'ara endavant, Convenció dels drets de l'infant), i en vigor en el nostre ordenament des del 5 de gener de 1991, és l'instrument jurídic fonamental dels drets humans de la infància i l'adolescència. Els drets i els principis rectoros recollits en l'articulat d'aquesta convenció configuren un estatut jurídic de la infància i l'adolescència de consens pràcticament universal, atenent el nombre de països que l'han ratificada, que estableix les bases perquè puguen desenvolupar-ne el ple potencial.

Les disposicions de la Convenció dels drets de l'infant no solament formen part del nostre ordenament intern, com la resta de tractats internacionals publicats, per raó del que hi ha disposat en l'article 96 de la Constitució espanyola, sinó que tenen una especial rellevància constitucional d'acord amb l'article 39, que en l'apartat quart disposa que els xiquets han de gaudir de la protecció prevista en els acords internacionals que vetlen pels seus drets. Aquesta protecció queda garantida en el nostre sistema constitucional mitjançant una doble obligació, la de les persones progenitores de prestar assistència de tot ordre als fills i a les filles tinguts dins o fora del matrimoni, durant la minoria d'edat, i la dels poders públics d'assegurar-ne la protecció integral.

El desenvolupament legislatiu d'aquest mandat constitucional, a resguard de la competència de l'Estat en matèria de legislació civil, correspon a la Generalitat, que, a més d'haver assumit en exclusiva, per raó de l'article 49.1 de l'Estatut d'autonomia, la competència sobre institucions públiques de protecció i ajuda de persones menors d'edat, té en la protecció específica i tutela social de la infància un dels seus àmbits primordials d'actuació per a la defensa i la promoció dels drets socials, tal com disposa l'article 10 de l'Estatut d'autonomia.

II

El Comitè de Drets del Xiquet, en l'observació general número 5, recomana revisar de forma contínua la legislació interna per a garantir el ple compliment de la Convenció dels drets de l'infant. Amb aquest esperit es dicta aquesta llei, amb la finalitat de donar una nova orientació a les polítiques públiques dirigides a la promoció dels drets de la infància i l'adolescència.

La llei se centra en la protecció dels interessos superiors dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents que viuen al territori valencià. Per primera vegada es reconeix la infància i

l'adolescència com a ciutadania activa i de ple dret a la Comunitat Valenciana i es promou la seua participació en tots els àmbits de les esferes pública i privada com un dels objectius fonamentals d'aquest projecte normatiu. Aquest dret que la seua opinió siga escoltada i presa en consideració en tots els assumptes que els afecten, tant individualment com col·lectiva, és un eix transversal que pretén aconseguir una aliança intergeneracional necessària per a garantir la cohesió social en la nostra societat. El principi de la participació infantil i adolescent, a més d'informar el contingut material d'aquesta llei, s'ha portat a la pràctica en confeccionar-la. La infància no podia quedar exclosa del criteri general de transparència, per raó de la qual les persones potencialment destinatàries d'una norma han d'intervenir activament en la seua elaboració.

La llei pretén, a més, establir un nou marc de suport a la infància i l'adolescència i les seues famílies en el qual es treballa des de totes les esferes per l'equitat en l'accés als seus drets, la igualtat d'oportunitats i la lluita contra la transmissió intergeneracional de l'empobriment. Així mateix, aquesta llei suposa donar-li un enfocament transversal a tot el que es relacione amb el desenvolupament de la infància, atenent la diversitat de cada xiqueta, xiquet i adolescent, tenint en compte la coeducació inclusiva, emocional i social, i garantint la igualtat de tracte i la no-discriminació per qualsevol motiu.

El propòsit d'aquesta llei és, en suma, fomentar de forma activa els drets de la Convenció dels drets de l'infant per al conjunt de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana, fi que compta amb un ampli suport polític i social, com posa de manifest el Pacte per la infància, al qual han donat suport la totalitat dels grups polítics representats en les Corts, amb l'impuls de la societat civil organitzada. Amb aquest text es posa ordre a l'àmbit competencial europeu, estatal i autonòmic per a posar en el centre de les polítiques públiques les persones menors d'edat i articular el sistema valencià de protecció de la infància i l'adolescència.

III

També el legislador espanyol, en l'exercici de les seues competències, ha desenvolupat legalment la disposició constitucional sobre protecció de xiquets i xiquetes, fonamentalment mitjançant normes de reforma de la legislació civil. Entre aquestes cal destacar la Llei 54/2007, de 28 de desembre, d'adopció internacional (d'ara endavant, Llei d'adopció internacional) i, sobretot, la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil (d'ara endavant, Llei orgànica 1/1996), que constitueix el principal marc regulador dels drets de les persones menors d'edat en el conjunt del territori de l'Estat. La confluència en l'àmbit de la infància de competències connexes fa particularment important, en nom de la seguretat jurídica, que entre la legislació estatal i l'autonòmica hi haja una total congruència.

Aquesta congruència s'havia perdut després de l'aprovació, en l'àmbit estatal, de la Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència (d'ara endavant, Llei orgànica 8/2015), i la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència (d'ara endavant, Llei 26/2015), normes promulgades després de l'entrada en vigor de la Llei 12/2008, de 3 de juliol de 2008, de la Generalitat, de protecció integral de la infància i l'adolescència, que ara es deroga. Aquesta llei soluciona aquesta deficiència i restaura la coherència del conjunt de l'ordenament sobre aquesta matèria.

IV

La Llei, de la Generalitat, d'infància i adolescència, s'estructura en un títol preliminar, set títols, quatre disposicions addicionals, tres disposicions transitòries, una disposició derogatòria i nou disposicions finals.

El títol preliminar conté disposicions de caràcter directiu, com l'objecte, l'àmbit i els criteris d'interpretació.

El títol I es dedica a les polítiques públiques d'infància i adolescència. Entre els principis rectors i les línies d'actuació que han de guiar aquestes polítiques, recollits respectivament en els articles 3 i 4, hi destaquen: el principi de l'interés superior del xiquet, la xiqueta o l'adolescent, redactat d'acord amb les previsions contingudes en la Convenció dels drets de l'infant i en la Llei orgànica 1/1996; la consideració de la infància i l'adolescència com a ciutadania activa, i els principis de no-discriminació i d'escolta i participació infantil, bases sobre les quals, com ha quedat exposat, se sosté aquesta llei. Perquè aquestes directrius no queden

exclusivament en un contingut declaratiu, s'estableix la prioritat pressupostària de les polítiques destinades a fer efectius els drets de la infància i es preveu, en l'article 5, l'existència d'un pla integral per a fer efectius els drets de la infància a la Comunitat Valenciana.

V

L'eix central de la norma és el títol II, que configura l'estatut jurídic de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana, i desenvolupa els drets reconeguts en la Convenció dels drets de l'infant i en la resta de l'ordenament, i les actuacions conduents al ple gaudi d'aquests.

Cobra especial importància el dret a la vida i a la integritat física i psíquica, que és, a més d'un dret singular de la convenció, un principi rector que la recorre, per a la defensa del qual es configura en el capítol II un sistema integral de prevenció i protecció davant de la violència contra la infància, a fi que tots els poders públics, des dels respectius àmbits de competència, hi responguen de forma coordinada i donant prioritat a les necessitats de la víctima. Una de les mesures de protecció a xiquets i xiquetes que hagen patit actes greus de violència és l'exercici de l'acció popular, per part de la Generalitat, en els procediments penals que aquests segueixen.

Als drets que corresponen a les xiquetes i els xiquets en la seua condició de ciutadanes i ciutadans, es dedica tot el capítol III. S'hi han incorporat drets no previstos en la normativa anterior, com el dret a la identitat i l'expressió de gènere, i se n'han desenvolupat uns altres, com el dret a l'escolta i que la seua opinió siga presa en consideració, que va més enllà del simple dret a ser oït, o com el dret a la participació, que es reforça amb la previsió d'òrgans específics a través dels quals els xiquets i les xiquetes puguen fer sentir la seua veu als seus municipis i en l'àmbit autonòmic. Aquest dret de participació resulta inseparable de la resta de drets i es projecta també, per tant, en les disposicions que els regulen. Així, es preveu la participació de la infància i l'adolescència, entre altres casos, en la configuració dels espais públics, a fi d'aconseguir un entorn urbà amigable i adequat a les seues necessitats (capítol VIII), en el disseny de les polítiques públiques de promoció dels drets a la cultura, l'oci, el temps lliure, el joc i l'esport (capítol XI) i també en l'àmbit de l'atenció sanitària (capítol VI) i en l'educatiu (capítol VII).

Partint de la concepció, que informa el conjunt de l'ordenament, que són les persones que exerceixen les funcions parentals les qui tenen la responsabilitat directa del benestar i de l'adequat desenvolupament dels seus fills i filles, la llei dedica una part del capítol relatiu a les relacions familiars, el quart, a les actuacions de les administracions públiques per a prestar suport a pares i mares en aquesta responsabilitat. Aquestes disposicions es complementen amb les contingudes en el capítol II del títol III, dedicat a la prevenció de les situacions de desprotecció, l'origen de les quals ve determinat per l'impossible o l'inadequat exercici de les funcions parentals. Les actuacions de prevenció recollides en aquest capítol tenen, per tant, la finalitat de promoure les condicions perquè pares i mares puguen exercir adequadament aquestes funcions.

En el capítol quart es regula també el funcionament del punt de trobada familiar, que es concep com un instrument per a fer efectiu el dret de xiquets i xiquetes a mantenir les seues relacions familiars, i que, per la seua subordinació a l'objecte de la llei, havia d'estar-hi inclòs. En nom de la simplificació normativa, es deroga la Llei 13/2008, de 8 d'octubre, de la Generalitat, reguladora dels punts de trobada familiar de la Comunitat Valenciana, que fins ara en determinava el règim jurídic, i se n'estableixen les bases en aquesta norma, i es deixen els aspectes tècnics i procedimentals del seu funcionament al desenvolupament reglamentari.

El tractament que dona la llei a l'ús de les noves tecnologies i als mitjans de comunicació, abordat en el capítol V, relatiu al dret a la informació, no es limita a la protecció davant d'eventuals continguts o pràctiques perjudicials, sinó que para atenció també a la seua potencial contribució a la realització dels drets de la infància, finalitat a la qual obeeixen mesures com els programes d'educació digital o la programació infantil dels mitjans de titularitat pública.

El dret de xiquets, xiquetes i adolescents a gaudir del més alt nivell possible de salut, reconegut en el capítol sisé del títol II, està àmpliament desenvolupat en la legislació sectorial, motiu pel qual no ha calgut regular-lo amb detall, si bé es recullen disposicions relatives a la promoció de la salut i a problemes emergents com la salut mental o les noves addiccions, en particular, als jocs d'atzar.

A la materialització del principi de no-discriminació estan consagrats diversos dels articles del capítol VII d'aquest títol, relatiu al dret a l'educació. Entre aquests poden esmentar-se el dedicat als programes d'ajuda a l'ensenyament o els dedicats a la infància en acolliment residencial o familiar, amb problemes de salut mental o en altres situacions que requerisquen una escola inclusiva. En aquest capítol destaca, d'altra banda, l'abordatge des dels centres d'ensenyament de necessitats educatives de la infància i l'adolescència que no han de ser descurades, com l'educació emocional o el foment dels valors bàsics de la convivència.

A aquest principi de no-discriminació respon també, en conjunt, el capítol IX, les disposicions del qual tenen com a finalitat comuna la de garantir l'equitat en el gaudi de la resta de drets a grups de xiquets i xiquetes o d'adolescents en risc de veure-se'n exclosos. Entre aquestes es dedica un precepte a l'empobriment infantil, que s'ha agreujat amb les crisis econòmiques i que socava no solament el benestar infantil, sinó la igualtat d'oportunitats. Per raons d'equitat, s'introdueix el criteri que, per a la concessió de les subvencions destinades a la infància, es tinga en compte la situació de la persona menor d'edat a les quals van dirigides i no la dels seus representants legals, evitant amb això que aquella es veja exclosa de les ajudes a les quals té dret com a conseqüència dels deutes o incompliments dels seus representants legals.

El dret al gaudi d'una vida digna en la infància no és possible sense disposar d'una llar i, per això, la llei inclou, en el capítol deu del títol segon, disposicions específiques per a fer efectiu el dret a un habitatge i per a protegir la infància en situació d'emergència d'habitatge.

Els capítols XI al XIV, dedicats a l'oci, a la cultura i als drets en matèria de consum i laboral, tenen com a denominador comú una especial atenció a la contribució de tots aquests al desenvolupament infantil, tant pel que fa a l'expressió de potencialitats com a la preservació davant de factors que puguen posar-la en risc.

Aquest títol conclou amb un capítol, el XVI, dedicat a les garanties dels drets, mitjançant la sensibilització social, i de la capacitació dels seus titulars per a exercir-los, reivindicar-los i defensar-los. Perquè els drets siguen efectius és necessari, a més, disposar d'uns serveis públics d'atenció a la infància i a l'adolescència de qualitat. A aquesta finalitat respon l'últim article d'aquest títol, que preveu, entre altres mesures, la sensibilització i la formació de professionals en els drets de la infància i l'adolescència.

VI

En els dos títols següents s'aborden dos importants àmbits d'actuació de les administracions públiques amb relació als drets previstos en el títol II.

El títol III està dedicat al sistema públic de protecció de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana, la reforma del qual, concordant amb la duta a terme per la Llei orgànica 8/2015 i per la Llei 26/2015, és un dels objectius de la llei.

D'acord amb l'esperit de la norma, entre les disposicions generals contingudes en el capítol I s'inclou un catàleg específic de drets de les persones menors d'edat que reben protecció pública, que es deriven dels regulats en el títol III, que es complementa, a més, amb diferents disposicions per a garantir l'escolta i la participació de les persones protegides, com les contingudes, per exemple, en els articles 90 i 96, en els quals es preveu que siguen consultades col·lectivament sobre el funcionament del sistema de protecció a través d'un consell de participació.

El capítol I recull, a més, un conjunt de deures de la ciutadania, i especialment dels qui, per la seua activitat professional, tenen alguna intervenció en les situacions de desprotecció, imprescindibles perquè l'acció protectora pugua exercir-se de forma eficaç.

Les dues situacions de desprotecció que distingeix la legislació estatal s'aborden per separat en els capítols tercer i quart. Es manté la distribució de competències que ha caracteritzat fins ara el sistema de protecció de la infància de la Comunitat Valenciana: la intervenció en la situació de risc correspon a les entitats locals, i en la situació de desemparament, a la Generalitat. La llei estableix algunes regles, a més, que permeten determinar la competència en supòsits dubtosos, en particular, quan la persona protegida es trasllada. Es presta especial atenció als casos en els quals la intervenció en la situació de risc deriva en una proposta de desemparament, amb la finalitat d'evitar la duplicitat d'actuacions i assegurar una actuació congruent de les diferents entitats públiques. La principal novetat, en el cas de la situació de risc, n'és la declaració, introduïda per la Llei 26/2015, el règim jurídic de la qual, que figura en l'article 103, calia determinar per a fer-la operativa.

El capítol V aborda els diferents supòsits en els quals la Generalitat pot assumir la guarda d'una persona menor d'edat, entre els quals s'ha inclòs la guarda provisional, mesura introduïda en la recent reforma de la legislació civil per a prestar atenció immediata en tant s'investiga la situació, es determina si existeix desprotecció, i s'adopten, si escau, altres mesures.

Considerant la importància que tenen les relacions afectives en el desenvolupament infantil, l'acolliment familiar es constitueix en la forma preferent per a l'exercici de la guarda, especialment en el cas dels xiquets i les xiquetes menors de sis anys, l'acolliment residencial dels quals es limita a supòsits excepcionals degudament acreditats.

Amb independència del títol jurídic per raó del qual la Generalitat n'assumeix la guarda, la restitució dels drets de la persona protegida exigeix que aquesta acció protectora estiga planificada i dirigida a un objectiu, que ha de ser, en principi, el retorn a la seua família d'origen; però, si no és possible, la integració estable en un entorn familiar o, si no hi ha altre remei, la preparació per a una vida independent. Els tres articles primers del capítol VI, titulat «Disposicions comunes a la guarda i la tutela», estan dedicats al pla de protecció que és l'instrument en el qual es concreta aquesta planificació. Aquest pla se sotmet a revisions periòdiques per a evitar la cronificació de la situació.

El capítol VI conté altres disposicions noves amb les quals es desenvolupen institucions introduïdes pel legislador estatal, com la delegació de guarda per a estades, eixides i vacances, la regulació de les relacions de les persones protegides amb les seues famílies d'origen o els programes de preparació de la vida independent, mitjançant els quals el suport de l'entitat pública s'ha d'estendre més enllà de la majoria d'edat, amb la finalitat que, els qui han estat sota protecció pública i no disposen de suport familiar, no vegem truncat el seu procés d'emancipació personal i social que, en la nostra societat, no culmina normalment en el moment de l'emancipació jurídica.

Esment a part mereixen les mesures per a facilitar la transició entre entorns prevista en l'article 120, una completa innovació en l'ordenament, que pretén atenuar l'impacte que canvis com, per exemple, el retorn amb la família d'origen després d'un acolliment familiar o el pas a una adopció, tenen en el desenvolupament afectiu i de la identitat de xiquets i xiquetes.

L'adopció i l'acolliment familiar són les institucions de protecció que més s'han vist afectades per la reforma estatal. En la regulació autonòmica, que figura en els capítols setè i nové del títol III, respectivament, s'han fet els canvis necessaris per a la coherència de l'ordenament, i s'han desenvolupat continguts no previstos fins ara en la legislació valenciana, com ara la relació entre persones acollidores i acollides després de l'acolliment, l'adopció oberta o el dret de la persona adoptada a conèixer els seus orígens biològics. Les novetats normatives, no obstant això, no es limiten a aquestes qüestions. La llei estableix amb detall les condicions necessàries per a l'acolliment o l'adopció, la valoració de l'aptitud de les persones acollidores i de la idoneïtat de les que s'ofereixen per a l'adopció i els criteris de selecció de les famílies, basats en l'interés de la persona protegida, la qual cosa redunda en una major seguretat jurídica.

La llei preveu una altra innovació, les residències o llars específiques per a problemes greus de conducta, si bé ho fa succintament, ja que el règim jurídic d'aquestes ha sigut establert amb detall per la Llei orgànica 8/2015.

Una altra competència de la Generalitat en matèria de drets d'infància i adolescència és l'execució de les mesures judicials imposades en aplicació de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (d'ara endavant, Llei orgànica 5/2000), de les quals s'ocupa el títol IV sota la denominació «Atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei». Amb aquesta denominació es pretén destacar el caràcter educatiu i d'atenció social d'aquestes mesures.

El primer dels quatre capítols en els quals s'estructura el títol conté les disposicions generals, entre les quals destaquen els principis d'actuació, que s'han detallat i ampliat amb relació a la llei precedent per a reforçar les garanties dels drets de les persones objecte de mesures i per a plasmar els principis que informen la llei, com el de participació.

El capítol II es dedica a l'actuació preventiva de la Generalitat en aquesta matèria. Mereix destacar-se que, per primera vegada, s'estipula en la normativa autonòmica com ha de ser l'actuació de l'entitat pública de protecció en el cas que persones menors exemptes, per la seua edat, de qualsevol responsabilitat penal cometen fets tipificats com a delictes.

En el capítol següent es regula l'organització i la gestió dels programes i centres a través dels quals la Generalitat ha d'exercir la competència d'execució de les mesures judicials derivades de la responsabilitat penal de persones menors d'edat.

L'últim dels capítols d'aquest títol és el més rellevant, per la novetat que presenta. Prenent en consideració l'objectiu d'inclusió social que, d'acord amb els principis de no-discriminació i d'interés superior, ha de guiar la intervenció de la Generalitat, s'estableixen actuacions complementàries a l'execució de les mesures, entre aquestes, les posteriors al seu compliment. També es preveu com han de coordinar-se la intervenció socioeducativa i la de protecció en el supòsit, no infreqüent, que una mateixa persona siga atesa en tots dos sistemes.

VII

La diversitat d'agents socials, administracions i departaments que intervenen en la protecció i la promoció dels drets de la infància, atesa l'amplitud i l'heterogeneïtat que presenta, pot provocar disfuncions, si no es delimiten bé les competències i es preveuen mecanismes que n'asseguren la coherència de l'actuació. Aquest risc ha sigut assenyalat en la consulta ciutadana prèvia, en la qual es van recollir diverses aportacions que demanaven més coordinació. Per això, es dedica un títol complet a aquestes matèries.

Aquesta llei especifica, amb més detall que la precedent, les competències que corresponen a cada administració, i estableix mecanismes de coordinació interadministrativa, com les comissions de coordinació, previstes en totes les demarcacions en què s'organitze el sistema públic de serveis socials. Pel que fa a la coordinació interna en la Generalitat, es crea la Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència, òrgan col·legiat que vetla per la unitat i la coherència de les polítiques que incideixen en els drets de la infància.

El títol conclou amb un capítol dedicat a la iniciativa social, les disposicions del qual s'han adequat al procediment de concertació, introduït en la normativa de serveis socials per la Llei 13/2016, de 29 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat.

Per la seua banda, el títol VI es dedica als òrgans de garantia dels drets i de participació: l'Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència, el Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana, i dos òrgans col·legiats per a la protecció de la infància i l'adolescència: la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència i la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars. L'Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència és un òrgan de participació social. El Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana és el més innovador. Es tracta d'un òrgan de participació infantil i adolescent d'àmbit autonòmic, del qual se n'estableixen les funcions i s'estableixen les bases per a determinar-ne la composició, que queda diferida al desenvolupament reglamentari.

En l'últim capítol del títol VI es regulen dos òrgans col·legiats per a fer efectiu el principi d'interés superior en l'àmbit de la protecció jurídica de la infància i l'adolescència, principi que, d'acord amb els criteris establits al respecte en l'article 2.3 de la Llei orgànica 1/1996, requereix l'informe col·legiat d'un grup tècnic i multidisciplinari per a les decisions especialment rellevants.

L'últim títol es dedica al règim sancionador, en el qual s'han tipificat noves infraccions administratives imprescindibles per a garantir l'eficàcia dels drets. Així, poden sancionar-se conductes com vulnerar el dret de la persona menor d'edat a ser oïda. I amb relació a les sancions, s'hi preveuen penes accessòries com el tancament total o parcial de centres o serveis o la inhabilitació per al desenvolupament de funcions i activitats similars. A més, en el capítol III, dedicat al procediment sancionador, s'especifica de manera detallada l'òrgan competent per a exercir la potestat sancionadora en cada cas, en previsió que una insuficient determinació pugua impedir-ne l'exercici.

La llei conclou amb quatre disposicions addicionals, tres disposicions transitòries i nou disposicions finals, entre les quals estan compreses les modificacions de la Llei 14/2008, de 18 de novembre, de la Generalitat, d'associacions de la Comunitat Valenciana; de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, i de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, de la Generalitat, d'assistència jurídica a la Generalitat, que s'han considerat necessàries per a adequar-les al règim de drets recollit en aquesta nova norma.

TÍTOL PRELIMINAR
Disposicions generals

CAPÍTOL ÚNIC
Objecte, àmbit i criteris d'interpretació

Article 1. Objecte

L'objecte d'aquesta llei és el reconeixement dels drets de la infància i l'adolescència i el principi de coresponsabilitat de tota la societat, les administracions públiques i les famílies, com també l'establiment del marc normatiu que definisca les polítiques públiques en aquest àmbit i la distribució de competències i mesures de coordinació d'aquestes polítiques.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei i les disposicions normatives que la despleguen són aplicables a les persones de menys de díhuit anys, a les quals, en el seu conjunt, es refereix aquesta llei amb l'expressió xiquets, xiquetes i adolescents, que residisquen o es troben transitòriament a la Comunitat Valenciana. No obstant això, les disposicions relatives a actuacions respecte d'aquestes persones que deriven de normes de dret civil no són aplicables als qui, per raó de la seua llei personal, hagen assolit la majoria d'edat.

2. Excepcionalment, poden ser aplicables a persones majors d'edat quan així es preveja expressament o quan, abans d'assolir la majoria d'edat, hagen sigut objecte d'alguna de les mesures administratives o judicials que preveu l'ordenament jurídic.

3. També són aplicables a les institucions i persones físiques o jurídiques radicades a la Comunitat Valenciana i que, per raó d'una disposició normativa o en el desenvolupament de les activitats d'aquests, tinguen relació amb els xiquets, les xiquetes i els adolescents i els seus drets, en els termes establits en aquesta llei i en la resta de legislació aplicable.

TÍTOL I
Polítiques públiques d'infància i adolescència

CAPÍTOL ÚNIC
Polítiques públiques d'infància i adolescència

Article 3. Principis rectors

Són principis rectors de les polítiques públiques amb relació a la infància i l'adolescència els següents:

1. El dret de tot xiquet, xiqueta i adolescent al fet que el seu interés superior siga valorat i considerat com a primordial en totes les accions i decisions que els concernisquen, siga individualment o col·lectivament, tant en l'àmbit públic com privat. En l'aplicació d'aquesta llei i altres normes que els afecten, com també en les mesures que adopten les seues famílies, en qualsevol de les seues manifestacions, i les institucions, públiques o privades, ha de prevaldre el seu interés superior.

A l'efecte de la interpretació i l'aplicació en cada cas de l'interés superior del xiquet, xiqueta o adolescent, s'han de tenir en compte els criteris generals, els elements de ponderació i les garanties del procés degut, recollits en l'article 2 de la Llei orgànica 1/1996.

2. El disseny integral, perquè s'ocupen de tots els àmbits vitals i socials de la infància i l'adolescència, i siguen executats transversalment per cadascun dels departaments de les administracions públiques.

3. La consideració de xiquetes, xiquets i adolescents com a ciutadanes i ciutadans i com a subjectes actius de dret, afavorint l'exercici autònom, fins a on permeta el seu nivell de maduresa, dels drets dels quals són titulars.

4. El seu caràcter universal, des d'una perspectiva d'equitat, per a garantir la igualtat d'oportunitats i combatre les desigualtats socials, estructurals i conjunturals mitjançant la promoció de drets, el suport a l'entorn afectiu i la lluita contra la transmissió intergeneracional de l'empobriment.

5. La igualtat de tracte i la no-discriminació per raó de naixement, sexe, orientació sexual, identitat o expressió de gènere, edat, nucli familiar, ideologia, nacionalitat, ètnia, religió, llengua, cultura, opinió, diversitat funcional o discapacitat, o qualssevol altres condicions o situacions

personals, familiars, econòmiques o socials, tant pròpies del xiquet, xiqueta o adolescent com de la seua família.

6. La participació activa i directa, tant individual com col·lectiva, de la infància i de l'adolescència en tots els assumptes que els afecten.

7. La inclusió social i la restitució dels drets del xiquet, xiqueta i adolescent en totes les mesures de prevenció, protecció i atenció socioeducativa que s'adopten, les quals han de comptar amb la seua participació directa, i procurar la col·laboració de la família i de les institucions públiques i privades.

8. La consideració de les famílies com l'entorn més adequat per al desenvolupament infantil i adolescent, de manera que ha de prevaldre el manteniment o la reincorporació a la família d'origen, llevat que siga contrari al seu interès, que s'ha d'anteposar sempre al de la seua família. En cas que s'acorde una mesura de protecció, s'ha de prioritzar l'acolliment familiar davant del residencial. Quan una persona menor d'edat haja de ser separada de la seua família, s'ha de donar preferència a les mesures que permeten una convivència familiar estable.

9. La introducció de la perspectiva de gènere en el disseny, el desenvolupament i l'avaluació de les mesures que s'adopten en aquesta matèria.

10. La consideració de les interseccionalitats, atenent especialment els qui pertanyen a col·lectius en situació d'exclusió o minoritaris.

11. L'agilitat en la presa de decisions, tenint en consideració l'irreversible efecte del pas del temps en el desenvolupament infantil.

12. La prioritat pressupostària, en l'àmbit de les competències de les diferents administracions, de les polítiques destinades a fer efectius els drets de la infància i l'adolescència. El pressupost destinat a aquest efecte ha de ser suficient, sostingut en el temps i fàcilment identificable.

Article 4. Línies d'actuació

Per a garantir el compliment de l'objecte d'aquesta llei i l'aplicació real i efectiva dels seus principis, la Generalitat, mitjançant els departaments competents per raó de la matèria, ha de seguir les línies d'actuació següents:

1. La promoció, la sensibilització, el foment, el desenvolupament, la defensa i la protecció dels drets individuals i col·lectius reconeguts a la infància i l'adolescència en aquesta llei, en la Constitució, en els tractats i acords internacionals ratificats per l'Estat espanyol, especialment la Convenció dels drets de l'infant i la Convenció de drets de persones amb discapacitat i la resta de normes que componen l'ordenament jurídic.

2. La promoció d'accions dirigides a fomentar el coneixement i el compliment dels deures i les responsabilitats de la infància i l'adolescència en condicions d'igualtat, no-discriminació i accessibilitat universal.

3. L'equitat de les polítiques públiques per a compensar les desigualtats que condicionen el gaudi dels drets de la infància i l'adolescència, com ara l'empobriment o l'exclusió social.

4. El desenvolupament i la implementació de polítiques familiars de suport, perquè les famílies puguen assumir-ne plenament les responsabilitats de criança.

5. La intervenció integral de caràcter educatiu, sanitari, social i terapèutic, desenvolupada en el context social més pròxim i guiada pel seu interès superior.

6. L'educació en els valors de justícia, inclusió, solidaritat, tolerància, igualtat, llibertat i respecte als principis democràtics i de convivència.

7. El desenvolupament de polítiques de prevenció i la remoció dels obstacles que impedisquen o dificulten el seu desenvolupament holístic.

8. La participació social en les actuacions que impulsen i desenvolupen les administracions públiques en l'àmbit de la infància i l'adolescència.

9. La coordinació, la cooperació i la col·laboració de les diferents administracions públiques de la Comunitat Valenciana, i dels diversos departaments d'aquestes administracions, per a la defensa i la protecció dels drets de la infància i l'adolescència.

10. La valoració de la diversitat de gènere, afectivosexual, etnicocultural, religiosa, per raó de discapacitat o diversitat funcional i familiar de cada xiquet, xiqueta o adolescent.

11. La igualtat de tracte i la no-discriminació, qualsevol que en siga la situació personal, social o familiar.

12. El lliure desenvolupament de la seua personalitat, concorde amb la seua identitat personal i amb la identitat i expressió de gènere.

13. La promoció de polítiques de solidaritat intergeneracional, garantint l'especificitat de la infància i l'adolescència i la seua implicació col·lectiva amb altres generacions.

14. La protecció especial dels fills i filles menors d'edat de víctimes de violència de gènere prevista en l'ordenament jurídic.

Article 5. Polítiques integrals

1. Les administracions valencianes, en l'àmbit de les competències que tenen, han d'assegurar, amb els recursos econòmics i humans necessaris, el ple exercici dels drets que recull aquesta llei mitjançant polítiques transversals.

2. El disseny, la planificació, l'aplicació, el desenvolupament, el seguiment i l'avaluació de les polítiques de la Generalitat per a fer efectius els drets de la infància i l'adolescència s'han d'instrumentar mitjançant l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència, de la qual formen part els diferents plans sectorials que preveu aquesta llei.

3. El disseny, el desenvolupament i l'avaluació de l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència s'ha de realitzar des de la inclusió activa i la coresponsabilitat dels agents implicats directament o indirecta en la promoció, la defensa o la restitució dels drets de la infància i l'adolescència i amb la participació de xiquets, xiquetes i adolescents.

Article 6. Informes d'impacte en la infància i l'adolescència

Els plans sectorials i els projectes normatius de la Generalitat han d'incorporar un informe d'impacte en la infància i l'adolescència que ha d'elaborar el departament o centre directiu que proposa l'avantprojecte de llei o projecte de norma, pla o programa, d'acord amb les instruccions i directrius que dicte l'òrgan competent en la matèria, i ha d'acompanyar la proposta des de l'inici del procés de tramitació.

TÍTOL II

Drets de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana

CAPÍTOL I

Instruments internacionals

Article 7

Les persones menors d'edat gaudeixen dels drets que els reconeixen la Constitució i els tractats internacionals de què Espanya siga part, especialment la Convenció de drets de l'infant de Nacions Unides i la Convenció de drets de les persones amb discapacitat, i dels altres drets garantits en l'ordenament jurídic, sense cap discriminació per raó de naixement, nacionalitat, raça, sexe, discapacitat o malaltia, religió, llengua, cultura, opinió o qualsevol altra circumstància personal, familiar o social.

Aquesta llei i les seues normes de desenvolupament s'han d'interpretar de conformitat amb els tractats internacionals de què Espanya siga part i, especialment, d'acord amb la Convenció dels drets de l'infant de Nacions Unides i la Convenció de drets de les persones amb discapacitat.

Els poders públics han de garantir el respecte dels drets de les persones menors d'edat i han d'adequar les seues actuacions a aquesta llei, a la normativa estatal i a la normativa internacional esmentada.

CAPÍTOL II

Protecció de la vida i de la integritat física i psíquica

Article 8. Protecció del dret a la vida

La Generalitat ha de garantir i protegir, dins de les competències que té, el dret a la vida dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents que es troben al territori de la Comunitat Valenciana quan hi haja una situació real de risc o amenaça, mitjançant l'adopció de les mesures administratives que resulten pertinents o instant les mesures judicials oportunes, amb la finalitat de garantir la protecció real i efectiva de la vida d'aquests.

Article 9. Dret al bon tracte i protecció de la integritat física i psíquica

Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a ser ben tractats i a ser protegits contra qualsevol forma de violència. A aquest efecte, els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a protegir-los de qualsevol forma de violència, inclòs el maltractament físic o psicològic, els castics físics humiliants i denigrants, el descuit o tracte negligent, l'explotació, l'exercida a través de les noves tecnologies, els abusos sexuals, la corrupció, la violència de gènere o en l'àmbit familiar, sanitari, social o educatiu, incloent-hi l'assetjament escolar, així com el tràfic d'éssers humans, la mutilació genital i qualsevol altra forma d'abús, així com els actes d'omissió produïts per les persones que hagen de ser garants de la seua protecció.

Article 10. Abordatge integral de la violència contra la infància i l'adolescència

1. A fi de promoure la sensibilització social respecte de les conseqüències de la violència contra la infància i l'adolescència i de garantir l'actuació coordinada de tots els agents implicats, la Generalitat ha de disposar d'un protocol integral de lluita davant d'aquesta, basat en la prevenció, la protecció, l'atenció i la reparació a les víctimes, impulsat per la conselleria competent en matèria d'infància i adolescència, en el qual han de participar, almenys, les conselleries amb competències en matèria de seguretat pública, justícia, sanitat i educació.

Aquest protocol ha de contenir disposicions específiques, accessibles i inclusives, per a la prevenció i la detecció de la violència, en particular, de l'assetjament escolar i del ciberassetjament.

2. En aquest protocol s'han de determinar les mesures de coordinació entre els diferents agents intervinents i, en particular, els canals de comunicació i cooperació entre l'administració de justícia i les entitats públiques de protecció de persones menors d'edat en aquells casos en què s'investigue o hi haja indicis d'un il·lícit penal, o en què es duguen a terme simultàniament procediments judicials i administratius de protecció.

3. Per a l'aplicació efectiva del protocol integral s'han de realitzar actuacions formatives destinades a dotar els professionals de l'educació, l'atenció sanitària, els cossos policials, la justícia i els serveis socials de les capacitats necessàries per a dur-lo a terme.

4. La Generalitat ha de proporcionar a les xiquetes, els xiquets, o els adolescents que hagen patit qualsevol tipus de maltractament, inclosos fills i filles menors de violència de gènere, una atenció integral que done resposta a les seues distintes necessitats com a víctimes.

5. La persona menor d'edat que siga objecte d'alguna de les formes de violència a què es refereix l'article 9 d'aquesta llei té prioritat per a ser atesa en els serveis sanitaris i per a accedir als centres educatius, als serveis i programes socials i a les subvencions i ajudes públiques que resulten necessàries per a satisfer les necessitats derivades de la seua condició de víctima. El protocol previst en l'apartat 2 d'aquest article estableix el procediment per a garantir aquesta prioritat.

Article 11. Prioritat de la permanència en l'entorn familiar, lliure de violència

1. Quan la violència es produïska en l'entorn familiar propi, s'ha de procurar, sempre que siga compatible amb l'interés superior de la persona protegida, que la protecció es duga a terme mitjançant l'allunyament de la persona maltractadora i no mitjançant l'eixida de la víctima del seu medi familiar.

2. L'entitat pública de protecció ha de promoure les mesures necessàries, de les previstes en l'article 158 del Codi civil, per a fer efectiva aquesta prioritat, instant-les directament quan exercisca la representació legal de la víctima, o, en cas contrari, sol·licitant-ne l'adopció a través del ministeri fiscal.

Article 12. Informació pública sobre el maltractament a xiquets, xiquetes o adolescents

1. La Generalitat no ha de difondre dades personals de les víctimes ni altres informacions que en permeten la identificació.

2. Amb la finalitat que la informació pública sobre casos de maltractament a persones menors d'edat no afecte el dret de les víctimes a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge, el departament de la Generalitat competent en matèria d'infància ha de posar a la disposició dels mitjans de comunicació un manual d'estil i ha d'adoptar les mesures que calguen, dins de la seua competència, per a protegir aquest dret.

Article 13. Protecció de la víctima en els procediments penals

1. El Consell ha d'acordar, a proposta de la conselleria amb competència en matèria de protecció dels drets de la infància i l'adolescència, l'exercici de l'acció popular en els procediments penals per tràfic d'éssers humans, homicidi, lesions o delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual comesos contra persones menors d'edat dels quals coneguen els òrgans judicials que tinguen una jurisdicció que no excedisca l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

2. L'administració de la Generalitat desenvoluparà les actuacions necessàries perquè els xiquets, xiquetes i adolescents que hagen sigut objecte de violència, filles o fills de víctimes de violència de gènere o tràfic d'éssers humans puguen fer efectius, de manera adaptada a la seua edat, discapacitat i circumstàncies, els drets derivats de la seua condició de víctimes del delictes. En particular, posarà a disposició de l'administració de justícia els mitjans tècnics, tecnològics i humans necessaris i específics per a evitar la victimització secundària amb motiu de la seua declaració; orientarà i assessorarà les víctimes perquè puguen fer efectiu el dret a la justícia gratuïta; les mantindrà informades de tots els processos, opcions i terminis, i vetlarà perquè es faça efectiu el seu dret a opinar i que aquesta opinió siga tinguda en compte, protegint-ne la intimitat i la identitat enfront d'intimidacions i represàlies, i proporcionarà des de l'inici i durant tot el procés un acompanyament professional per al seguiment i el suport psicològic del menor.

Les persones menors d'edat amb discapacitat tenen dret a rebre informació en format accessible i comprensible adaptada a la seua edat i circumstàncies. L'administració garantirà l'assistència i els suports necessaris per a l'exercici efectiu dels drets d'aquestes persones menors d'edat en els supòsits esmentats.

Article 14. Protecció contra l'explotació sexual, el tràfic de persones menors d'edat i altres formes de violència

1. La Generalitat ha d'adoptar les mesures administratives i els programes socials necessaris per a prevenir i protegir els xiquets, les xiquetes i els adolescents de qualsevol forma d'explotació de la seua sexualitat, de prostitució i de pornografia infantil, de formes de violència com la mutilació genital i el matrimoni forçat i per a garantir que no siguen objecte de cap tipus de tracta, venda o sostracció. S'ha de prestar una particular atenció a la protecció dels qui siguen especialment vulnerables a aquestes pràctiques.

2. Les administracions públiques han de desenvolupar programes d'educació i de prevenció, especialment dirigits als xiquets, a les xiquetes i als adolescents, de formació per a la totalitat de professionals de l'àmbit de la infància i l'adolescència, i de sensibilització per al conjunt de la societat, en les matèries a què es refereix l'apartat anterior.

3. La Generalitat ha d'establir protocols d'identificació, actuació i atenció contra la mutilació genital, el matrimoni forçat, el tràfic de persones menors d'edat amb finalitats d'explotació sexual o de venda, prostitució o utilització en la pornografia.

CAPÍTOL III Drets de ciutadania

Article 15. Dret a la identitat i al nom

1. Les xiquetes, els xiquets i els adolescents tenen dret a preservar i desenvolupar la seua pròpia identitat personal i idiosincràsia, inclosa la seua identitat i expressió de gènere.

2. Per a garantir el dret a tenir un nom, els centres i serveis sanitaris públics i privats de la Comunitat Valenciana on es produïsquen naixements han d'identificar de forma inequívoca les persones nounades i han de disposar dels protocols necessaris per a promoure'n amb diligència la inscripció en el registre civil, independentment de la situació administrativa de la mare.

3. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a sol·licitar a les administracions públiques competents la documentació que els permeta acreditar la seua identitat.

4. La conselleria competent per a la protecció de la infància ha de sol·licitar la inscripció del naixement dels xiquets i de les xiquetes a càrrec seu en tots els casos en què, de conformitat amb la normativa en matèria de registre civil, pugua promoure-la.

5. Quan un xiquet, una xiqueta o un adolescent estranger sota la tutela de la Generalitat no dispose de document acreditatiu de la seua identitat, aquesta ha de dur a terme totes les actuacions que pugua realitzar conduents a l'obtenció d'aquest document d'acord amb l'ordenament espanyol i del seu país d'origen, si es coneix.

Article 16. Dret a la participació

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a participar plenament, de forma adequada al seu desenvolupament evolutiu i adaptada a la diversitat funcional o discapacitat, en la vida social, política, econòmica, cultural, artística, esportiva i recreativa del seu entorn, com també a una incorporació progressiva a la ciutadania activa.

2. Les iniciatives de participació ciutadana que duguen a terme les administracions públiques han d'incloure, quan afecten els drets de la infància i l'adolescència, les adaptacions necessàries, en la informació oferta i en els canals de comunicació, adoptant formats accessibles perquè xiquets, xiquetes i adolescents hi puguen participar.

3 La Generalitat ha de promoure la constitució d'associacions i organitzacions que afavorisquen la participació activa dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents en la societat.

La conselleria competent en matèria d'educació ha d'elaborar els programes i les metodologies actives corresponents per a afavorir l'esperit crític, la reflexió i l'argumentació per a participar plenament en la societat.

4. Les administracions locals han de promoure, amb mitjans suficients, la constitució dels consells locals d'infància, com a òrgans consultius i de participació dels xiquets i les xiquetes en tots aquells assumptes que els afecten, directament o indirecta, en l'àmbit municipal.

5. Per a fer efectiu aquest dret en el seu àmbit de competència, la Generalitat disposa, com a via de participació estable, del Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana, regulat en l'article 182 d'aquesta llei.

Article 17. Dret de les persones menors d'edat a ser informades, oïdes i escoltades

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seues competències, han de respectar i promoure el dret de tota persona menor d'edat a ser oïda i escoltada, en els termes previstos en la Llei orgànica 1/1996, i han de garantir que és entesa i que l'opinió d'aquesta es té en compte. Les resolucions administratives que s'aparten de la seua opinió han de justificar-ho raonadament en funció del seu interès superior. No obstant això, les persones menors d'edat poden no exercir aquest dret, si així ho decideixen lliurement.

2. Per això, el xiquet, la xiqueta o l'adolescent té dret a obtenir tota la informació que afecte els seus interessos, drets i el seu benestar personal, emocional i social en un llenguatge que siga adequat i comprensible i adaptat a les seues circumstàncies, segons el desenvolupament evolutiu i maduresa i en formats accessibles. Aquesta informació ha de ser suficient per a permetre-li prendre les decisions de forma conscient i lliure. Llevat que hi haja conflicte d'interessos, per a l'exercici d'aquest dret ha de disposar de l'assistència i l'orientació del seu pare, mare, representants legals o guardadors.

3. L'audiència s'ha de practicar en una llengua que la persona menor d'edat puga comprendre. Si la seua diversitat funcional o discapacitat ho requereix, s'ha de dur a terme amb les adaptacions necessàries, inclosa la llengua de signes, els mitjans de suport a la comunicació en llengua oral, recursos tecnològics i ajudes tècniques adequades o qualsevol altre sistema alternatiu, per a garantir que la seua opinió pot ser expressada i entesa adequadament.

Article 18. Dret a la llibertat d'expressió i a la creació intel·lectual

1. Les administracions públiques han de promoure canals de participació adaptats i accessibles que faciliten la lliure expressió d'idees i opinions de xiquets, xiquetes i adolescents en els diferents àmbits on es desenvolupa la seua vida escolar, social i ciutadana.

2. La Generalitat ha de fomentar la lliure expressió de les seues opinions mitjançant el suport als mitjans de difusió que ells i elles promouen.

3. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents han de gaudir a la Comunitat Valenciana del dret a la creació literària, artística, científica i tècnica, com també del reconeixement i l'atribució dels drets derivats del fet de la creació.

Article 19. Dret a la llibertat d'ideologia, consciència i religió

Les persones que siguen progenitores i tutores, en l'exercici del seu dret i deure de cooperar en l'exercici del dret de xiquets, xiquetes i adolescents a la llibertat d'ideologia, consciència i religió, han d'escoltar les opinions d'aquests, han de fomentar el desenvolupament d'un criteri propi i n'han de respectar les conviccions.

Article 20. Dret a la lliure associació

1. En les actuacions de foment de l'associacionisme juvenil que duga a terme la Generalitat s'ha de promocionar la participació activa de les persones menors d'edat, prestant especial atenció a la participació de les xiquetes, xiquets i adolescents, en col·laboració amb el moviment associatiu de persones en risc de vulnerabilitat de la Comunitat Valenciana.

2. La Generalitat, sense perjudici de cooperar amb el ministeri fiscal i exercir les accions que siguen procedents segons dret, ha de realitzar les actuacions necessàries per a informar les xiquetes, els xiquets i els adolescents i les seues famílies dels riscos d'aquelles organitzacions o grups il·legals o il·lícits segons l'ordenament jurídic.

Article 21. Dret de reunió

Es garanteix als centres docents de la Comunitat Valenciana el dret de reunió de les persones menors d'edat estudiants, de conformitat amb la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació. Les normes d'organització i funcionament dels centres d'ensenyament han de regular la forma en què l'alumnat pot exercir aquest dret, com també els casos en què serà preceptiva l'autorització dels seus representants legals, inclosa, si escau, la decisió de no assistir a classe, d'acord amb els termes previstos en la llei. Llevat que entre aquestes condicions legals es dispose una altra cosa, les normes d'organització i funcionament dels centres no han d'exigir l'autorització dels seus representants legals als qui hagen complert catorze anys.

Article 22. Dret davant del tractament de les dades personals

1. Quan, d'acord amb la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal, els xiquets, les xiquetes i els adolescents no puguem atorgar per si mateixos el consentiment per a la cessió o tractament, els seus representants legals han d'escoltar-los sobre aquest tema abans de concedir-lo, en els termes previstos en la Llei orgànica 1/1996.

2. La Generalitat i les entitats locals valencianes han de vetlar perquè el tractament de dades de caràcter personal respecte els drets que, de conformitat amb la legislació en la matèria, assisteixen els xiquets, les xiquetes i els adolescents.

CAPÍTOL IV**Drets en l'àmbit de les relacions familiars****Article 23. Dret de relació i convivència**

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a créixer i viure amb les persones que són els seus progenitors i a mantenir relació amb la resta d'ascendents, els seus germans germanes, siguen d'únic o de doble vincle i altres parents o persones acostades, sempre que no siga contrari al seu interès, amb els límits establerts en les resolucions judicials.

2. S'ha de protegir especialment el dret de qui estiga separat del seu pare, sa mare o de tots dos, a mantenir una relació suficient per a preservar i desenvolupar un vincle afectiu, i perquè puguem exercir les funcions pròpies de la criança, llevat que el seu interès aconselle una altra cosa.

3. Els poders públics han de vetlar per la protecció del principi de coparentalitat en la cura i l'educació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents, i han de garantir el dret que tenen al fet que ambdues persones progenitores participen per igual en la presa de decisions que afecten els seus interessos.

4. La Generalitat ha de promoure serveis de mediació per a les famílies en conflicte amb xiquets i xiquetes o adolescents a càrrec seu, a fi que resolguen de forma consensuada les discrepàncies relatives a l'exercici de la responsabilitat parental i dels drets de relació i convivència recollits en aquest article, i ha de garantir l'accés a aquests en condicions d'equitat, com també la defensa de l'interès de les persones menors d'edat en el procés. Aquests serveis de mediació familiar han de ser accessibles i disposar de professionals formats específicament en matèria de discapacitat.

Article 24. Xarxa de punts de trobada familiar

1. El punt de trobada familiar és un servei específic que presta temporalment atenció professional especialitzada per a facilitar que els xiquets, les xiquetes i els adolescents puguem mantenir relacions amb els seus familiars o persones acostades durant els processos i les

situacions de separació, divorci, protecció d'infància i adolescència o altres supòsits d'interrupció de la convivència familiar.

2. La Generalitat ha de facilitar, mitjançant una xarxa suficient de punts de trobada familiar que compte amb els recursos adequats, l'exercici del dret de xiquetes, xiquets i adolescents a mantenir relació amb els seus familiars o persones acostades en aquestes situacions, de conformitat amb el que disposen el procediment administratiu o les causes civils o penals que les regulen.

3. La xarxa de punts de trobada familiar és un recurs social, universal i específic per a la infància i l'adolescència, que atindrà tant els casos derivats d'un òrgan judicial com els d'un òrgan administratiu.

4. L'actuació del punt de trobada familiar ha d'estar determinada per les dificultats per a desenvolupar les estades, vistes o comunicacions de forma autònoma o per la necessitat de prevenir riscos i l'objectiu ha de ser promoure les condicions perquè les relacions de la persona menor d'edat amb els seus familiars o persones acostades puguin desenvolupar-se de forma beneficiosa per a ella sense necessitat d'una intervenció externa, llevat que el seu interès aconselle una altra cosa.

5. Els punts de trobada familiar han de tenir com a principis rectors d'actuació els següents:

a) L'interès superior del xiquet, la xiqueta o l'adolescent, que ha de prevaldre respecte de qualsevol altre concurrent, donant prioritat al seu benestar i seguretat.

b) La neutralitat. La intervenció s'ha de fonamentar en elements objectius i ha de respectar la igualtat de les parts.

c) La confidencialitat de les dades de caràcter personal, llevat d'aquelles que s'han de comunicar a l'òrgan derivant.

d) La subsidiarietat, intervenint només quan siga l'únic mitjà possible per a facilitar les relacions entre el xiquet, la xiqueta i l'adolescent i la seua família.

e) La responsabilitat parental. Les actuacions han de donar suport, però no han de substituir la responsabilitat de les persones progenitores, o altres membres de la família, perquè les relacions objecte d'intervenció es desenvolupen de forma beneficiosa per al xiquet, la xiqueta o l'adolescent.

f) La interdisciplinarietat, basada en l'activitat complementària i conjunta de professionals de disciplines diferents.

g) L'eficàcia i l'eficiència, duent a terme les intervencions més adequades per a la consecució del seu objectiu amb el menor nombre de recursos possibles.

h) La qualitat, complint els estàndards que s'establisquen per a garantir-la.

i) Tots els punts de trobada familiar han de ser accessibles tant per als xiquets i les xiquetes que patisquen alguna diversitat com per als seus familiars; per a això s'han de basar en les normatives d'accessibilitat universal.

Article 25. Persones beneficiàries i usuàries del punt de trobada familiar

1. Les persones beneficiàries dels punts de trobada familiar són les xiquetes, els xiquets o els adolescents, com també les persones majors d'edat amb capacitat judicialment modificada subjectes a la pàtria potestat prorrogada, les relacions familiars de les quals s'hagen de facilitar mitjançant aquest recurs, d'acord amb una resolució judicial o administrativa.

2. Les persones usuàries són les persones familiars i afins que tinguen establert l'exercici del règim de visites en un punt de trobada familiar.

Article 26. Equip tècnic del punt de trobada familiar

1. El punt de trobada familiar tindrà un equip tècnic interdisciplinari integrat per personal qualificat, amb formació especialitzada i acreditada degudament, almenys, en mediació i intervenció familiar, protecció de la infància, diversitat funcional o discapacitat, igualtat i violència de gènere.

2. L'equip tècnic durà a terme les intervencions psicològiques, socials, educatives, jurídiques o de mediació necessàries per a capacitar les persones usuàries i beneficiàries per a la resolució o el maneig dels seus conflictes i per a millorar les relacions entre elles, amb l'objecte que puguin desenvolupar, sense suport extern, el règim de visites. A aquest efecte, l'equip tècnic podrà demanar el suport i l'assessorament necessaris.

Article 27. Modalitats d'actuació dels punts de trobada familiar

1. El servei prestat en el punt de trobada familiar es desenvoluparà en una de les modalitats d'intervenció següents:

a) Visites en supervisió d'entregues i recollides: visites que s'hagen de desenvolupar fora de les dependències del punt de trobada familiar però siga necessari que l'entrega i la recollida de la persona menor d'edat s'hi realitze en el mateix.

b) Visites tutelades: on es pose a disposició de les persones usuàries els recursos humans i materials necessaris que garantisquen el funcionament correcte de les visites quan aquestes requerisquen l'atenció directa o presència continuada de l'equip tècnic.

c) Visita tutelada externalitzada: excepcionalment, com a fase prèvia a la finalització de la intervenció i amb l'autorització prèvia judicial o administrativa, podran desenvolupar-se les visites fora de les dependències del punt de trobada familiar davant de la presència de personal tècnic.

2. Les diferents modalitats d'actuació s'han de complementar amb les intervencions de l'equip tècnic que es recullen en l'apartat 2 de l'article anterior.

Article 28. Funcionament dels punts de trobada familiar

1. Els punts de trobada familiar han de coordinar l'exercici de les funcions i el desenvolupament de l'activitat amb:

a) Els jutjats i tribunals de justícia, com també els equips psicosocials adscrits a aquests i els instituts de medicina legal i ciències forenses.

b) Els serveis socials, especialment amb els serveis de protecció dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents, amb els serveis d'atenció i protecció a les dones i a les famílies i amb els serveis de mediació familiar.

c) Les forces i cossos de seguretat, especialment en els casos de violència de gènere i masclista.

d) Els serveis sanitaris i educatius i altres institucions competents en matèria d'infància i adolescència.

e) Serveis anàlegs situats en altres comunitats autònomes.

A aquest efecte s'elaboraran els corresponents convenis de col·laboració i cooperació.

2. L'administració titular del punt de trobada familiar pot determinar, en cada cas, quines d'aquestes institucions i agents socials poden requerir la seua actuació i a través de quins mitjans.

3. Els professionals del punt de trobada familiar han de vetlar per la seguretat de les persones usuàries, beneficiàries i de les instal·lacions. A aquest efecte, han de demanar l'auxili efectiu en el marc de la relació de coordinació amb les forces i cossos de seguretat sempre que existisca risc per a la integritat del personal del punt de trobada i de les persones usuàries d'aquest.

En els casos en què existisca una ordre de protecció han d'adoptar-se mesures de seguretat especials, orientades a facilitar la vigilància i la protecció de les persones usuàries i beneficiàries, a través d'un protocol d'actuació en coordinació amb les forces i cossos de seguretat.

4. En cap cas pertoca la intervenció del punt de trobada familiar quan el dret de visites es trobe suspès judicialment.

5. Totes les actuacions que duga a terme el punt de trobada familiar han d'incloure, d'una manera transversal, la perspectiva de gènere.

6. La intervenció del punt de trobada familiar ha de ser limitada en el temps i ha de finalitzar, o bé quan s'assolisca l'objectiu, o bé quan es determine la suspensió de les trobades, pel fet que no aporten beneficis per a les persones menors d'edat.

7. D'acord amb un reglament se n'han d'establir els requisits específics, les normes i les condicions mínimes del funcionament.

Article 29. Suport en l'exercici de les responsabilitats parentals

1. Les administracions públiques, dins del marc de les competències que tenen, han de promoure polítiques d'ús del temps i mesures de corresponsabilitat que permeten a les persones progenitores, o als qui les substituïsquen en l'exercici de les responsabilitats parentals, disposar del temps que la criança i l'educació dels seus fills i filles requerisca, en funció de les necessitats.

2. La política fiscal i d'habitatge de la Generalitat, i en altres matèries que incidisquen en les condicions de vida de les famílies, ha de tenir en compte les particulars necessitats d'aquelles que tenen xiquets, xiquetes o adolescents a càrrec seu, amb especial atenció a les famílies amb persones menors d'edat amb discapacitat de manera que puguem prestar-los l'atenció que requereixen en condicions d'equitat.

3. Les administracions públiques han de promocionar un exercici positiu de la criança, i es considera com a tal aquell exercici fonamentat en el benestar i l'interés de fills i filles, que siga respectuós amb els seus drets, afavorisca un estil d'aferrament segur, estímul el desenvolupament de les seues capacitats, oferisca suport i orientació, i establisca límits, però que excloga qualsevol ús de la violència.

CAPÍTOL V Dret a la informació

Article 30. Dret a la informació

1. A fi de contribuir a l'exercici del dret dels xiquets, xiquetes i adolescents a cercar, rebre i utilitzar informació, la Generalitat, mitjançant el seu servei públic audiovisual, ha d'oferir continguts informatius en format accessible i amigable per a la infància i l'adolescència. La Generalitat ha de vetllar perquè la informació que reben els xiquets, les xiquetes i els adolescents siga veraç, plural i respectuosa amb els principis continguts en la Constitució, l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana i la resta de l'ordenament jurídic.

2. Els documents i les guies que publiquen les administracions valencianes destinats a informar la ciutadania, han d'incloure, quan el contingut d'aquests resulte rellevant per a xiquets, xiquetes o adolescents, versions accessibles i adaptades que puguen ser compreses per persones amb capacitats diferents del segment d'edat a què afecte.

Article 31. Promoció i protecció dels drets als mitjans de comunicació

1. Els mitjans de comunicació, en aquells programes i continguts dirigits especialment a la infància i l'adolescència, han de respectar els drets que tenen reconeguts en aquesta llei i en la resta de l'ordenament, i contribuir a la seua educació i desenvolupament holístic, potenciant els valors relacionats amb els drets humans, el respecte a la diversitat, la tolerància i els principis democràtics.

2. Els mitjans de comunicació audiovisual que tinguen difusió a la Comunitat Valenciana s'han d'ajustar a les regles següents, a més de les previstes en la legislació sobre comunicació audiovisual:

a) Els programes infantils de televisió s'han d'emetre en un horari adequat als seus hàbits, en què cal fer prevaldre l'emissió de programes que siguen compatibles amb les necessitats ròpies del seu desenvolupament i formació.

b) En les franges horàries de programació infantil no s'han d'emetre escenes o missatges que fomenten la violència, l'odi, el racisme, la xenofòbia, la LGTBI-fòbia, la disfòbia, el masclisme o qualsevol altre tipus de discriminació, o que perjudiquen el seu desenvolupament físic, mental i moral. L'emissió d'aquests continguts, tant en programes com en espais dedicats a la promoció de la programació, s'han d'advertir amb claredat, mitjançant una indicació auditiva i visual.

c) No poden emetre imatges d'espectacles que impliquen un maltractament animal els mitjans de comunicació de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació ni els que disposen d'una llicència d'ús del domini públic radioelèctric valencià, en horari infantil.

d) Hauran de tenir especial atenció en tota informació que afecte persones menors d'edat, evitant difondre el nom, la imatge o les dades seues que en permeten la identificació o que divulguen qualsevol fet relatiu a la seua vida privada que pose en risc la seua protecció o afecte l'honor, la intimitat o la imatge seues, ajustant-se a la normativa de protecció de dades.

3. La programació dels mitjans de comunicació audiovisual de titularitat pública ha d'incloure continguts específics per al públic infantil i adolescent que fomenten els seus drets, complemente la seua formació i estímul el seu desenvolupament intel·lectual, afectiu i social.

Article 32. Promoció i protecció dels drets en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació

1. Les polítiques de la Generalitat en matèria de tecnologies de la informació i la comunicació han de tenir en compte les necessitats de la infància i l'adolescència, i n'han de promoure l'accés en condicions d'equitat en àmbits urbans o rurals, promovent assegurant tecnologies accessibles i segures per a les xiquetes i els xiquets amb discapacitat. En particular, han de promoure programes d'educació digital per a actuar en línia amb respecte, seguretat i responsabilitat i per a estimular-ne el desenvolupament i facilitar-ne la participació.

2. Els operadors de telecomunicacions i els qui oferisquen accessos a serveis telefònics o telemàtics en establiments oberts al públic han d'adoptar les mesures tècniques i jurídiques necessàries per a garantir la protecció de les persones menors d'edat usuàries de telefonia, televisió i internet, davant de l'accés a continguts serveis que fomenten la violència, l'odi, el racisme, la xenofòbia, l'LGTTBI-fòbia, disfòbia, el masclisme o qualsevol altre tipus de discriminació, o que perjudiquen el desenvolupament físic, mental i moral d'aquestes.

3. Les persones progenitores, o els qui, en lloc seu, exercisquen la guarda, han d'acompanyar els xiquets, les xiquetes o els adolescents en el seu aprenentatge en el bon ús d'internet i de les xarxes socials.

4. La Generalitat ha de desenvolupar programes de conscienciació sobre el ciberassetjament i ha d'articular mecanismes de protecció contra aquest, atenent específicament les persones menors d'edat en situació d'especial vulnerabilitat.

Article 33. Publicitat dirigida a xiquets, xiquetes o adolescents

La publicitat dirigida a la infància o l'adolescència que es divulgue en qualsevol mitjà escrit, audiovisual o telemàtic, dins de l'àmbit de la Comunitat Valenciana, ha d'estar sotmesa als principis d'actuació següents:

1. Adaptació a la maduresa de l'audiència a la qual es dirigeix el missatge.
2. Exclusió de la violència, la discriminació i de qualsevol missatge que incite a l'odi.
3. Publicitat real i de no-incitació al consum.
4. Publicitat veraç, no enganyosa.
5. Publicitat informativa, no perjudicial ni perillosa, i compatible amb hàbits de vida saludables.
6. Accessibilitat universal.

Article 34. Publicitat protagonitzada per xiquets, xiquetes o adolescents

La publicitat protagonitzada per xiquets, xiquetes o adolescents dins de l'àmbit de la Comunitat Valenciana ha d'estar sotmesa als principis d'actuació següents:

1. La utilització de la seua imatge ha de respectar la seua dignitat i els seus drets.
2. Tota escenificació publicitària en què participen ha d'evitar missatges que inciten al consum compulsiu.
3. Es difondrà una imatge ajustada i positiva cap a la diversitat funcional o discapacitat, religiosa, sexual, funcional o de gènere, entre altres.

Article 35. Prohibicions en matèria de publicitat per a la protecció dels drets de la infància i l'adolescència

1. No es pot emetre publicitat d'aliments o begudes insanes, begudes alcohòliques, tabac, armes, jocs d'atzar o apostes de qualsevol tipus, espectacles violents o que implique maltractament animal, ni de caràcter pornogràfic, en l'horari de programació infantil ni en les publicacions o pàgines destinades a xiquets, xiquetes o adolescents, ni durant la celebració o retransmissió d'esdeveniments esportius. Tampoc hi poden participar persones menors d'edat.

2. Es prohibeix la publicitat indirecta, no diferenciada, subliminar o encoberta en l'edició de textos o durant l'emissió de programes dirigits a xiquets, xiquetes i adolescents.

CAPÍTOL VI **Dret a la salut**

Article 36. Dret al gaudi del més alt nivell possible de salut

1. Tots els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret al gaudi del més alt nivell possible de salut i a l'atenció sanitària integral adaptada a les seues necessitats, diferenciada dels adults i en espais amigables sense discriminació per raons socials, econòmiques, familiars, de gènere, diversitat funcional o discapacitat, edat, lloc de residència, país d'origen o de qualsevol altra índole.

2. Les administracions públiques amb competències en salut i atenció sanitària han d'establir els canals, els suports i les adaptacions necessàries per a fer efectiu l'exercici del dret a la participació de la infància i l'adolescència en aquestes matèries.

3. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a rebre informació sobre el seu estat de salut, diagnòstic i tractament. Per a això, s'ha d'utilitzar un llenguatge comprensible i accessible a la seua capacitat d'enteniment i la seua situació emocional. En el procés final de la

seua vida gaudiran de tots els drets que a tal efecte reconeix la normativa sectorial corresponent.

4. Durant el període d'hospitalització o de tractament domiciliari, els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a continuar amb la formació educativa, quan així estiga indicat en el seu interès.

5. Les xiquetes, els xiquets i els adolescents amb mesures de protecció tenen prioritat en la realització de les proves facultatives establides en els corresponents protocols socials i sanitaris amb la finalitat de no retardar-ne la integració en famílies o en centres de protecció.

6. Les xiquetes, els xiquets i els adolescents amb mesures de protecció que es troben hospitalitzats tenen dret a que se'ls garantisquen els serveis d'acompanyament i vigilància necessaris, a l'efecte dels quals han d'establir la corresponent coordinació el centre hospitalari i el centre de protecció de persones menors d'edat de què provenguen. S'ha de prioritzar en interès superior del menor que la persona que l'acompanye siga un referent conegut en la vida d'aquest.

7. L'historial clínic de les xiquetes, els xiquets i els adolescents amb mesura protectora ha d'estar especialment protegit, i s'ha de garantir que la informació es trasllada només a qui corresponga.

L'òrgan competent en l'administració pública ha de traslladar a les autoritats sanitàries informació sobre la situació de les persones menors d'edat; aquests han de quedar identificats amb algun distintiu en el sistema informàtic de la xarxa sanitària.

8. S'ha de garantir el dret del menor a l'accés a les seues dades clíniques i antecedents genètics, com també dels seus familiars biològics, encara que fora adoptat i es modifiquen les seues dades personals.

9. La família d'acollida o guardadora, acreditada pel corresponent òrgan administratiu, ha de disposar de la informació sanitària precisa sobre la xiqueta, el xiquet o l'adolescent que tinga en acolliment, i s'han d'adoptar, en cas de ser necessari, les mesures oportunes per preservar la seua identitat i la seguretat de l'acolliment.

Article 37. Promoció de la salut

Les actuacions de promoció de la salut dirigides a la població infantil i adolescent que duga a terme la Generalitat s'han d'implementar garantint la plena accessibilitat universal i s'han de basar tant en el foment dels coneixements, les habilitats i les capacitats que afavorisquen comportaments saludables, incloent-hi una adequada alimentació i activitat física, com en el foment de les condicions socials, ambientals i econòmiques que influïsquen positivament sobre la salut i el benestar d'aquesta població.

A tal efecte, la conselleria competent en sanitat universal i salut pública elaborarà un catàleg de programes de promoció de salut dirigits a la infància i adolescència.

Article 38. Educació afectivosexual

Les conselleries competents en matèria d'educació i salut pública, de manera conjunta i coordinada, han de proporcionar a les persones menors d'edat una educació afectivosexual que els permeta desenvolupar les habilitats i actituds necessàries per a prendre decisions informades en aquest àmbit, tot reconeixent el dret a la sexualitat. Les accions educatives s'han d'efectuar preferentment dins de l'àmbit escolar i han d'adoptar una perspectiva inclusiva i de gènere, reconeixent la diversitat afectivosexual i atenent, especialment, persones amb diversitat funcional o discapacitat i altres col·lectius que requerisquen una actuació educativa compensatòria.

Article 39. Salut mental

La Generalitat promourà els recursos i les intervencions necessàries per a la promoció de la salut mental infantil i adolescent i la prevenció dels trastorns mentals en aquesta població segons els manuals de diagnòstic acceptats internacionalment.

Aquestes accions de promoció i prevenció hauran d'estar dirigides tant a les xiquetes, xiquets i adolescents com als seus progenitors, al personal docent i a la població en general. Així mateix, la conselleria competent en matèria de sanitat procurarà l'assistència, rehabilitació i inclusió dels que presenten problemes de salut mental, principalment a partir de les USMIA en ràtio i distribució suficients. Desenvoluparà, així mateix, estratègies de coordinació i col·laboració entre les conselleries amb competències en aquest àmbit per a garantir una atenció adequada, seguint els fonaments de l'estratègia valenciana de salut mental i el pacte autonòmic per a l'atenció de persones amb trastorn mental greu, per a garantir un diagnòstic

precoç i establir una atenció transversal centrada en el menor mitjançant un model comunitari i integrador que prime l'atenció psicosocial als tractaments farmacològics.

Així mateix, la Generalitat Valenciana promourà en la societat valenciana un tractament de les xiquetes, xiquets i adolescents amb problemes de salut mental que els preserve de prejudicis i de discriminació.

Article 40. Protecció davant del consum d'alcohol, tabac, drogues, jocs d'atzar i altres conductes addictives

1. Les xiquetes, els xiquets i els adolescents tenen dret a ser protegits davant de conductes que puguen generar addicció, com les que es deriven del joc d'atzar i apostes, del mal ús de les tecnologies de la comunicació i informació i del consum de begudes alcohòliques, tabac, drogues, substàncies estupefaents i psicotròpiques.

2. Les campanyes i accions públiques d'informació i conscienciació s'han de realitzar en formats inclusius, accessibles i comprensibles.

3. Les administracions públiques han de promoure i garantir l'adopció de mesures de promoció de la salut, prevenció, diagnòstic precoç i tractament integral en relació al consum infantil i adolescent d'alcohol, tabac, drogues i altres conductes addictives.

4. Per a garantir que les accions de prevenció de les administracions públiques abasten la totalitat de la població menor d'edat de la Comunitat Valenciana, en les bases reguladores de les subvencions destinades a aquestes accions s'han de tenir en compte criteris d'equitat territorial i pel que fa al pes relatiu d'aquesta en el conjunt de la població.

5. Les autoritats públiques han de garantir, en l'exercici de les competències que tenen, el compliment de la prohibició de participar en jocs i apostes que estableix la legislació del joc de la Comunitat Valenciana per a les persones menors de díhuit anys.

6. Els proveïdors de serveis d'apostes en línia, de telefonia i internet, els establiments oberts al públic en què es facilite l'accés a aquests serveis, com també els qui regenten establiments públics d'hostaleria i similars en què s'haja autoritzat la instal·lació de màquines de joc de tipus B o recreatives amb premi o de joc d'apostes, han d'adoptar les mesures previstes en la normativa sobre joc i sobre espectacles, activitats recreatives i establiments públics, a fi de garantir que les persones menors de díhuit anys no utilitzen cap d'aquestes màquines o serveis.

7. Els recursos i serveis assistencials que atenguen els xiquets, xiquetes i adolescents que presenten problemes en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius han de garantir que les intervencions terapèutiques s'ajusten al perfil i les característiques de les persones menors d'edat, amb enfocament en els factors psicosocials, especialment en aquelles persones menors d'edat que presenten problemes de salut mental.

Article 41. Interrupció voluntària de l'embaràs

La Generalitat ha de garantir a les persones menors d'edat el dret a la prestació sanitària de la interrupció voluntària de l'embaràs en els terminis i amb els requisits establits en la legislació sobre la matèria.

Article 42. Notificació de situacions de desprotecció infantil

1. En compliment de les obligacions legals previstes en els articles 96 i 98 d'aquesta llei, els serveis i centres sanitaris, de l'àmbit educatiu, els serveis i centres escolars tant públics com privats, tenen l'obligació de comunicar i denunciar qualsevol situació de risc i desemparament en què es trobe un xiquet, xiqueta o adolescent, i el deure de col·laborar amb l'entitat pública competent per a la protecció de la infància i l'adolescència en l'exercici d'aquesta funció.

2. Quan hi haja indicis de perill imminent i greu per a la integritat física o psíquica d'un xiquet, xiqueta o adolescent, ho notificaren immediatament al departament competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència de la Generalitat, a l'autoritat judicial o al Ministeri Fiscal i, si es requereix la seua col·laboració, a les forces i cossos de seguretat. A més, es prendran les mesures immediates de protecció que les circumstàncies requerisquen, inclosa, si escau, la retenció de la persona protegida en el centre o servei sanitari fins que l'autoritat competent se'n faça càrrec o determine la mesura que cal adoptar, i ha d'evitar-se amb aquest fi la contenció física i/o mecànica i/o farmacològica del protegit, que només podrà ser usada després d'haver-se esgotat tots els recursos i les habilitats pròpies del personal sanitari adequat, i que haurà de ser autoritzada i supervisada pel jutjat corresponent.

3. La Generalitat promourà la coordinació i la col·laboració entre les institucions sanitàries, educatives i de protecció de la infància i l'adolescència mitjançant l'aprovació i formalització

dels protocols corresponents amb anterioritat al fet que les persones menors d'edat entren en el centre de protecció i supervisada pel jutjat corresponent. Tot això a l'efecte de facilitar la prevenció, la detecció i la derivació i, si escau, posterior suport, de les situacions de risc i desempament.

En aquestes actuacions, seran els serveis psicopedagògics, gabinets municipals i departaments d'orientació els interlocutors amb els serveis municipals i autonòmics competents en matèria de protecció de la infància i l'adolescència.

En cas de referir-se a persones amb discapacitat, aquestes institucions públiques podran demanar la col·laboració, l'orientació i el suport de les entitats que conformen el seu teixit associatiu.

CAPÍTOL VII Dret a l'educació

Article 43. Dret a l'educació

1. La Generalitat ha de garantir a tots els xiquets, les xiquetes i els adolescents de la Comunitat Valenciana, amb igualtat d'oportunitats, l'exercici ple del dret a l'educació, que comprèn l'accés efectiu, la permanència i la promoció en un sistema educatiu equitatiu i inclueix en tots els nivells, de conformitat amb el que preveu l'article 24 de la Convenció de l'ONU de drets de les persones amb discapacitat, que proporcione una educació emancipadora, integral, plural, respectuosa, proveïda dels suports i els recursos necessaris, adequada a la seua maduresa i de qualitat quant als continguts, que contribueixca al desenvolupament ple de la personalitat i de les capacitats mentals, físiques i socials fins al màxim de les seues possibilitats.

2. La Generalitat ha de promoure la participació activa i plena dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents en la vida escolar, d'acord amb el seu nivell de maduresa, i crear canals de participació accessibles que en faciliten la intervenció en els processos democràtics d'adopció de decisions. Així mateix, s'ha de fomentar la participació activa de l'alumnat en els processos d'ensenyament i aprenentatge a través de l'ús de metodologies educatives participatives que en potencien la creativitat i la capacitat crítica.

3. La conselleria competent en matèria d'educació ha de garantir l'existència d'un nombre de places adequat i suficient, que assegure l'efectivitat del dret a l'educació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents en igualtat de condicions, com també la formació contínua dels equips directius, docents i de la resta de professionals implicats en l'atenció a la diversitat.

4. Per a fer efectiu aquest dret a l'educació també en l'adolescència, la Generalitat ha de fomentar els ensenyaments postobligatoris i la formació contínua. Així mateix, ha d'impulsar les activitats extraescolars, de joc, de temps lliure, culturals i esportives, com a instruments d'aprenentatge de la inclusió i no discriminació de les xiquetes i els xiquets.

Article 44. Continguts educatius

1. Els ensenyaments i la formació que s'oferisquen a la infància i l'adolescència han de fomentar l'exercici ple de la seua ciutadania, el coneixement i la difusió dels drets i deures, el respecte als drets humans i als valors democràtics i el desenvolupament d'una cultura participativa, inclusiva i oberta a la diversitat.

Els programes han de ser coeducatius i han de promoure la igualtat d'oportunitats i de gènere; el respecte i la tolerància, de manera que amb aquests s'afavorisca la prevenció d'actituds i situacions violentes; el respecte a les diverses formes de relació afectivosexual; i l'educació intercultural.

2. La formació integral de xiquetes, xiquets i adolescents en els centres d'ensenyament tindrà en compte l'educació social i emocional i sexoafectiva.

3. Els continguts curriculars i la metodologia docent s'adaptarà a la discapacitat i la diversitat de l'alumnat i les necessitats educatives especials que requerisquen de suport, com també als recursos materials i humans disponibles.

4. La conselleria amb competències en matèria d'educació ha de vetlar per la qualitat i l'adequació a la legalitat dels continguts que s'impartisquen.

Article 45. Educació infantil de primer cicle

1. La Generalitat ha de promoure l'educació de zero a tres anys, per a garantir la igualtat d'oportunitats i prevenir el risc derivat de les condicions socioeconòmiques desfavorables de

les persones menors d'edat en situació de major vulnerabilitat, com també millorar la coresponsabilitat en els usos del temps, de manera que la participació en la criaça siga igualitària. La conselleria competent en matèria d'educació garantirà la creació dels espais que asseguren l'educació infantil de primer cycle.

2. L'accés a aquesta oferta educativa atendra els criteris d'equitat i els previstos en la normativa específica, sense perjudici dels drets reconeguts per la Llei de la renda valenciana d'inclusió respecte a l'obtenció de places i beques. Així mateix, la discapacitat de les persones menors d'edat i de les persones progenitores serà també un factor de prioritació.

Article 46. Programes d'ajudes a l'ensenyament

1. La Generalitat i les administracions locals establiran programes de beques, ajudes de menjador i de transport, com també qualssevol altres que promoguen l'equitat i la inclusió en l'exercici del dret a l'educació en els nivells d'ensenyament obligatori. Així mateix, es concediran ajudes que faciliten l'accés de les persones menors d'edat a l'ensenyament no obligatori.

2. Tindran accés directe a aquestes beques i ajudes les persones menors d'edat que estiguen o hagen estat en el sistema públic de protecció, els que es troben en risc o situació de vulnerabilitat social i els beneficiaris de la renda valenciana d'inclusió. Es donarà prioritat a les persones amb diversitat funcional o discapacitat, famílies nombroses i monoparentals.

3. La conselleria competent en matèria d'educació garantirà l'accés universal als materials curriculars en els ensenyaments obligatoris.

Article 47. Xiquets, xiquetes i adolescents en situació d'acolliment residencial o familiar

1. Les xiquetes, els xiquets o els adolescents en acolliment residencial han de tenir prioritat en l'accés al centre educatiu d'ensenyament infantil, obligatori o postobligatori que, per proximitat al domicili del centre, per estar-hi matriculats germans o germanes o una altra circumstància, resulte més favorable per a les seues característiques i necessitats.

2. Les xiquetes, els xiquets o els adolescents en acolliment familiar o en guarda amb finalitats d'adopció han de tenir prioritat en l'accés al centre educatiu d'ensenyament infantil, obligatori o postobligatori que, per proximitat al domicili familiar o laboral, escolarització d'altres membres de la família acollidora o una altra circumstància, resulte més favorable per a la persona acollida o per a l'exercici de les responsabilitats derivades de l'acolliment.

3. Quan, malgrat aquesta prioritat, no siga possible l'escolarització en el centre més adequat pel procediment ordinari, la Generalitat ha d'adoptar, mitjançant l'òrgan competent per a l'escolarització, aquelles mesures extraordinàries previstes legalment que permeten a la persona protegida accedir al centre adequat.

4. El moment i el procés d'incorporació d'una persona protegida al centre escolar s'ha de poder flexibilitzar, en els termes que preveja la normativa, si la seua situació personal, social o familiar ho requereix.

5. La Generalitat ha de dotar els centres docents dels recursos suficients per a poder atendre les necessitats d'aquest col·lectiu.

6. Així mateix, la conselleria competent en matèria d'educació ha de garantir en les residències o llars de recepció i en les específiques per a problemes greus de conducta la prestació de l'ensenyament obligatori dins del mateix establiment.

7. Les administracions públiques han de vetllar per preservar la identitat i circumstàncies personals de les xiquetes, dels xiquets i dels adolescents sota tutela i guarda de la Generalitat.

8. Les administracions públiques han de fer les actuacions oportunes per a la sensibilització i la formació de la comunitat educativa, amb relació a les necessitats i les característiques de les xiquetes, dels xiquets i dels adolescents en acolliment familiar, guarda amb fins d'adopció i acolliment residencial.

9. La Generalitat valenciana ha de destinar recursos específics a través de la conselleria competent en matèria d'educació per a donar suport a la continuïtat dels estudis d'educació secundària, batxillerat, formació professional i/o universitària dels que hagen estat sota una mesura d'acolliment familiar o residencial i no hi disposen de mitjans. A aquest efecte se'ls atorgarà prioritat en l'accés als recursos i les ajudes per a la comunitat d'estudiants. Així mateix, ha de garantir la prioritat i la gratuïtat dels serveis escolars i extraescolars del centre educatiu a les xiquetes, els xiquets i els adolescents que es troben sota la tutela o la guarda de la Generalitat.

10. La conselleria competent en matèria d'educació ha de garantir l'adaptació curricular necessària i recurs d'adaptació lingüística per a l'atenció educativa de persones menors d'edat estrangeres que es troben sota la tutela o la guarda de l'administració.

Article 48. Persones menors d'edat en conflicte amb la llei en residències socioeducatives

La conselleria competent en matèria educativa ha d'adoptar les mesures oportunes per a garantir el dret de les persones en conflicte amb la llei que es troben en les residències socioeducatives a rebre l'ensenyament obligatori que els correspon legalment. Amb aquest fi, s'han d'establir els mecanismes de coordinació que pertocuen amb l'entitat pública competent per a l'execució de les mesures judicials.

Quan la persona subjecta a la mesura no puga assistir als centres docents de la zona a causa del règim d'internament impositat, la conselleria competent ha d'arbitrar els mitjans necessaris perquè puga rebre l'ensenyament corresponent en la residència d'internament, circumstància que no constarà en cap cas en el llibre d'escolaritat, ni en la emissió de certificats i diplomes. Aquests tindran el mateix reconeixement acadèmic que els obtinguts als centres del sistema educatiu públic sempre que complisquen amb les necessitats per al reconeixement que estableix la normativa estatal.

Article 49. No-escolarització, absentisme i abandó escolar

1. Les persones progenitores i altres representants legals de persones menors d'edat, com a responsables de la seua criança i formació, tenen el deure de vetlar perquè aquestes cursen de manera real i efectiva els nivells obligatoris d'ensenyament, i de garantir-ne l'assistència a classe.

2. La Generalitat ha de coordinar i emprendre les accions necessàries per al compliment de l'escolaritat obligatòria, d'acord amb la legislació vigent i evitar l'absentisme i l'abandó escolar.

3. La conselleria competent en matèria d'educació ha de promoure, amb la participació de les administracions locals, l'elaboració d'un pla marc contra la no-escolarització, l'absentisme i l'abandó escolar, el qual ha de formar part de l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència, l'execució i el seguiment de la qual correspon a ambdues institucions.

4. Es fomentarà la creació en l'àmbit local de comissions de prevenció, seguiment i control de l'absentisme i l'abandó escolar, on s'establirà la presència de professionals dels departaments competents en matèria de serveis socials, salut mental, infància, joventut i educació.

5. Els serveis psicopedagògics escolars i els departaments d'orientació escolar han d'actuar de forma coordinada amb els departaments municipals d'educació, serveis socials i joventut. S'ha de constituir la comissió municipal de prevenció i control de l'absentisme escolar. Amb la finalitat de millorar la qualitat de la intervenció, s'ha de comptar amb perfils professionals especialitzats mitjançant la formació escaient.

6. La conselleria competent en matèria d'educació disposarà els recursos professionals i materials i els ajustos necessaris per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, en totes les etapes educatives, d'acord amb el que preveu l'Estatut de les persones amb discapacitat de la Comunitat Valenciana.

Article 50. Unitats educatives terapèutiques/hospitals de dia infantil i adolescent

1. Les unitats educatives terapèutiques/hospitals de dia infantil i adolescent han d'atendre, des d'una perspectiva inclusiva, l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de problemes greus de salut mental que, de forma temporal, necessiten tractaments intensius en un mitjà estructurat. La intervenció d'aquests ha de donar resposta integral a aquestes necessitats i s'ha de planificar d'acord amb les premisses següents:

a) La incorporació del xiquet, la xiqueta o l'adolescent al seu grup natural o unitat de referència.

b) L'atenció adequada i individualitzada que implique actuacions sanitàries i educatives i el seguiment de l'evolució de cada xiquet, xiqueta o adolescent, tant en el treball específic com en la dinàmica d'integració en el seu grup natural, i sempre en coordinació amb la seua família o tutors legals.

2. Aquestes unitats constitueixen centres de recursos d'atenció integral, interdisciplinària i especialitzada per a la resposta educativa i sanitària a l'alumnat amb problemes greus de salut mental per als quals les mesures i els suports generals i específics disponibles en el seu entorn no són suficients ni adequats. Amb aquest fi, han de disposar de persones professionals

sanitàries especialitzades en salut mental i docents, aportades per les conselleries competents en matèria de sanitat i educació.

Article 51. Programes de prevenció, detecció i erradicació de les conductes agressives, la violència i l'assetjament en centres docents

1. Als centres docents s'han d'impulsar programes de mediació i resolució amistosa de conflictes. Aquests programes s'han de dissenyar sobre la base dels principis de sensibilització, prevenció, detecció, protecció i reparació, i han de capacitar l'alumnat per a resoldre'ls per si mateix.

2. La conselleria competent en matèria d'educació ha de promoure programes de prevenció, detecció i erradicació de les conductes inapropiades i de la violència en el centre docent, que han d'incloure-hi protocols específics per a l'assetjament escolar, en els quals s'han de contenir disposicions singularment dirigides a la protecció de les persones menors d'edat especialment vulnerables, com els xiquets, les xiquetes i els adolescents amb discapacitat o diversitat funcional. Aquests programes han de preveure protocols de resolució de conflictes, actuacions dirigides tant a la víctima com a la persona agressora i han d'incloure accions de sensibilització, respecte a la diversitat i formació per a tota la comunitat educativa, i afavorir activitats inclusives que promoguen la convivència.

En el disseny i l'aplicació d'aquests programes amb la participació de l'alumnat i la conselleria competent en matèria d'educació, els ha de dotar amb els recursos necessaris.

Article 52. Inclusió social de l'alumnat

1. El sistema educatiu ha de garantir l'atenció inclusiva de l'alumnat que puga veure's discriminat en el gaudi del seu dret a l'educació a causa de la seua discapacitat, circumstàncies socials, econòmiques, culturals, ètniques, personals, familiars o d'altra mena, i ho ha de fer prioritant els suports humans i materials necessaris, especialment als centres amb major presència d'aquestes necessitats.

2. S'ha de prestar atenció, en particular, a les necessitats educatives de l'alumnat migrant i les seues famílies o pertanyent a minories ètniques. S'ha de possibilitar a l'alumnat immigrant el ràpid aprenentatge de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana. Aquesta atenció específica s'ha d'estendre als xiquets, a les xiquetes i als adolescents amb un possible desarrelament en matèria d'identitat cultural, a fi de prevenir les repercussions en el seu rendiment escolar i ajustament personal.

3. L'oferta de places ha de tendir a homogeneïtzar les poblacions escolars dels centres sostinguts amb fons públics, de manera que s'assegure una distribució harmònica i equilibrada dels diferents sectors socials en tots els centres escolars.

4. L'escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu s'ha de regir pels principis de normalització i inclusió i ha d'assegurar la no-discriminació i igualtat efectiva en l'accés, permanència i promoció en el sistema educatiu, així com l'accessibilitat universal i la provisió i continuïtat dels suports necessaris.

CAPÍTOL VIII

Drets amb relació al medi ambient, l'entorn urbà i la mobilitat

Article 53. Dret a un medi ambient saludable

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a desenvolupar-se en un medi ambient saludable i en un entorn que tinga en compte les seues característiques pròpies. Les entitats públiques han de promoure el desenvolupament sostenible que els garantisca aquest dret.

2. Les entitats públiques promouran que xiquets, xiquetes i adolescents coneguen, respecten i gaudisquen el medi ambient, i comptaran amb la seua participació activa en la protecció, la conservació i la millora de l'entorn, en el marc d'un desenvolupament sostenible. La conselleria competent en matèria d'educació i medi ambient inclourà en els programes educatius l'educació ambiental mitjançant programes formatius, divulgatius i de conscienciació accessibles per a l'ús responsable i sostenible del medi, l'aigua, l'aire, l'energia i la resta de recursos naturals, com l'adquisició d'uns bons hàbits per a la conservació del medi ambient.

Article 54. Drets amb relació al medi ambient, l'entorn i la mobilitat

1. La planificació urbanística ha de tenir en compte la perspectiva, les necessitats específiques i l'interès superior de xiquets, xiquetes i adolescents en la concepció i la distribució de l'espai urbà, amb la finalitat d'aconseguir un entorn urbà amable amb la infància i inclusiu, que evite la segregació. Així mateix, s'ha de protegir la salut de xiquets, xiquetes i adolescents i assegurar nivells baixos de contaminació atmosfèrica, electromagnètica i acústica.

2. Per a la configuració dels espais públics, la previsió d'equipaments i instal·lacions i la dotació de mobiliari urbà, s'ha d'escoltar l'opinió de xiquetes, xiquets i adolescents, almenys quan els hi estiguen destinats específicament, i s'ha de garantir que proporcionen a la infància i a l'adolescència un entorn amigable i accessible, que afavorisca la interacció autònoma entre iguals i reunisca les condicions de salubritat, seguretat i d'accessibilitat exigides per la legislació vigent.

S'ha de procurar, així mateix, l'existència d'espais compartits que faciliten el contacte intergeneracional. Amb aquest fi, les administracions locals han de disposar de la participació activa de la infància i l'adolescència, mitjançant les seues associacions i els seus òrgans locals de participació.

Article 55. Dret a conèixer l'entorn

Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a conèixer tant la seua localitat i el seu barri com el seu entorn natural. Els documents divulgatius que les administracions públiques elaboren per a divulgar-los han de contenir informació amigable i accessible per a la infància.

Article 56. Espais i zones de joc, esportives i recreatives públiques

1. Els plans urbanístics han de preveure espais i zones de joc, esportives i recreatives públiques accessibles, idònies, diversificades, i suficients, perquè els xiquets, les xiquetes i els adolescents puguen portar a la pràctica el seu dret al desenvolupament a través del joc i l'esport. Aquests espais i zones han d'adequar-se a les diferents necessitats de xiquets, xiquetes o adolescents en funció de l'edat, la diversitat funcional o discapacitat o altres circumstàncies que en condicionen l'ús.

2. En el disseny i la configuració dels espais i zones de joc, esportives i recreatives, els ajuntaments han de tenir en compte la participació activa de la infància i l'adolescència, mitjançant les seues associacions i els consells locals infantils i juvenils.

3. L'administració local ha de garantir que els espais i les zones de joc, esportives i recreatives destinades a xiquetes, xiquets o adolescents al municipi tinguen les condicions de salubritat i es troben en un entorn accessible i segur, allunyades de fonts de contaminació ambiental, siga atmosfèrica, acústica o electromagnètica, i de construccions o elements nocius o perillosos per a la seua salut i integritat física. El disseny d'aquests ha d'adoptar, a més, una perspectiva de gènere, de manera que promoga la igualtat entre homes i dones.

Article 57. Polítiques de mobilitat urbana i interurbana

1. Les polítiques públiques de mobilitat urbana i interurbana tindran en compte la perspectiva, les necessitats específiques i l'interès superior de xiquets, xiquetes i adolescents, i els facilitaran l'ús dels transports públics i un desplaçament autònom, accessible i segur als centres d'ensenyament, com també a altres equipaments dirigits especialment a aquesta població. Així mateix fomentarà l'ús de la mobilitat sostenible entre xiquets, xiquetes i adolescents a través de programes educatius i garantirà una mobilitat segura ampliant i millorant les infraestructures destinades especialment a vianants i ciclistes.

2. Les entitats locals han de promoure accions concretes per a sensibilitzar sobre les polítiques de mobilitat.

CAPÍTOL IX**Dret a la inclusió i a unes condicions de vida dignes****Article 58. Inclusió social**

1. La Generalitat, mitjançant el sistema de protecció social, ha de vetlar per la inclusió social integral dels xiquets, les xiquetes i els adolescents.

2. S'ha de prestar especial atenció a les persones menors d'edat víctimes de violència de gènere o masclista, amb diversitat funcional o discapacitat, en situació de vulnerabilitat o risc d'exclusió o que, per qualsevol circumstància, puguen ser objecte de tracte discriminatori.

3. La Generalitat ha de garantir la igualtat d'oportunitats en matèria de sanitat, cultura, educació i esport, i d'oci dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents, independentment de si viuen en zones urbanes o rurals.

4. Es desenvoluparan, per la conselleria competent en matèria d'ocupació i formació professional, programes i recursos de formació i inclusió laboral, com també instruments i ajudes perquè adolescents en edat laboral que patisquen algun problema de salut greu puguen adquirir una formació laboral i accedir al mercat de treball ordinari o protegit.

5. Les persones menors d'edat estrangeres que es troben a la Comunitat Valenciana, incloses aquelles que no estiguen acompanyades, gaudiran dels mateixos drets que els i les nacionals i en igualtat de condicions.

Article 59. Xiquets, xiquetes i adolescents amb diversitat funcional o discapacitat

1. La Generalitat, a través de l'actuació coordinada de les conselleries competents en matèria d'educació, salut i inclusió social, ha de promoure el major grau possible d'autonomia personal i de desenvolupament de les capacitats de cada xiquet, xiqueta o adolescent amb discapacitat.

2. Les entitats públiques han de dur a terme les actuacions necessàries per a possibilitar la inclusió familiar, escolar, social i laboral dels xiquets, les xiquetes i els adolescents amb diversitat funcional o discapacitat. En particular, s'han d'adoptar totes les mesures perquè puguen viure en un entorn familiar que els proporcione l'atenció integral que necessiten.

La seua protecció i l'assistència han d'incloure els ajustos raonables i els suports necessaris per a potenciar el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social, com també la defensa i la promoció dels seus drets i l'impuls de polítiques que afavorisquen la disponibilitat del temps necessari per a atendre'ls en el context familiar.

3. Els poders públics han de vetlar per garantir que les persones sordes puguen exercir el dret a la participació mitjançant la llengua de signes, els mitjans de suport a la comunicació en llengua oral, els recursos tecnològics i les ajudes tècniques adequades o de qualsevol altre sistema alternatiu de comunicació que lliurement hagen triat.

4. Els poders públics han de vetlar per garantir que els xiquets, les xiquetes o els adolescents amb diversitat funcional o discapacitat puguen exercir el dret a la participació, a la lliure expressió de la seua voluntat, i han d'oferir els recursos necessaris per a fer-ho efectiu.

Article 60. Empobriment infantil

1. La Generalitat ha de promoure accions d'abordatge de l'empobriment i l'exclusió social de la infància i l'adolescència mitjançant estratègies integrades que, a més de garantir-ne la seguretat material, incidisquen sobre els condicionants socioeconòmics de la vida familiar, fins i tot els derivats de la discapacitat, de manera que aquesta pugua cobrir adequadament les seues necessitats materials, afectives i de tota mena.

2. Aquestes estratègies han de tenir com a objectiu donar solució a les causes estructurals que produeixen l'empobriment, amb una perspectiva a llarg termini, i s'han de centrar en la igualtat efectiva per a accedir i participar en la vida cultural, artística, esportiva i lúdica de la seua comunitat, i no solament en la millora de les seues condicions materials.

3. En les subvencions i ajudes convocades per la Generalitat les destinatàries finals de les quals siguen persones menors d'edat, les causes de les prohibicions de l'article 13 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, s'han de referir a les persones menors d'edat i no als seus representants legals.

Article 61. Minories culturals

1. La Generalitat ha de fomentar el respecte i la inclusió de les minories culturals i vetlar per la sensibilització social sobre la riquesa de la diversitat i la consideració dels valors d'altres cultures, dins del marc de la convivència democràtica i el respecte dels drets humans.

S'ha de parlar una atenció especial a la situació de la infància i l'adolescència que pertany al poble gitano i promoure'n la participació en associacions infantils i juvenils.

2. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents pertanyents a minories culturals que es troben a la Comunitat Valenciana han de tenir dret als recursos públics que faciliten la seua inclusió social, lingüística i cultural, i respectar tant la seua pròpia identitat personal com col·lectiva. De

forma especial, s'ha de garantir el dret a l'educació, a l'assistència sanitària i a la protecció i inclusió social.

Article 62. Xiquets, xiquetes i adolescents amb conductes disruptives

1. Es consideren xiquets, xiquetes o adolescents amb conductes disruptives els qui tenen diagnosticat un problema de conducta o presenten conductes dissocials recurrents, transgressores de les normes socials i dels drets de tercers, que provoquen un risc evident per a si o per a terceres persones.

2. L'atenció dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents amb conductes disruptives s'ha d'adequar als principis següents:

a) Actuació preventiva sobre els factors, tant de protecció com de risc, relacionats amb la conducta disruptiva o dissocial, mitjançant actuacions dirigides tant a la població general com a la de risc.

b) Atenció prioritària en l'entorn, mitjançant la utilització dels recursos comunitaris, de mesures de suport familiar i d'aquelles altres d'atenció especialitzada per a aquest tipus de conductes en els sistemes públics d'educació, sanitat i serveis socials.

c) Intervenció de caràcter educatiu, amb la finalitat que els xiquets, les xiquetes i els adolescents compreguen les conseqüències dels seus actes i assumisquen responsabilitats.

d) Participació en programes d'educació cívica, tolerància, empatia i solidaritat; de prevenció del consum de drogues i altres conductes addictives; d'intervenció familiar, fent partícip la família en la solució de les controvèrsies, formant en educació emocional les persones progenitores, com també en maneig conductual i en estratègies de prevenció de futurs comportaments antisocials, i d'educació de carrer a barris i a municipis, creant models de referència positius.

e) Oferta d'activitats que afavorisquen els processos d'inclusió social, en particular l'accés a programes de lleure educatiu i temps lliure saludable.

f) Impuls de les figures professionals per a l'atenció i l'educació social, psicopedagògica i assistencial en els serveis i centres escolars.

CAPÍTOL X

Dret a un habitatge digne

Article 63. Dret a un habitatge digne

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a créixer i desenvolupar-se en un habitatge digne.

2. La Generalitat promourà les condicions necessàries i establirà les normes pertinents per a fer efectiu aquest dret i per a mitigar l'exposició als perills mediambientals, l'apilotament, la falta d'accessibilitat i la pobresa energètica.

Article 64. Protecció davant del risc de no tenir llar

1. Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de garantir aquest dret a les famílies amb xiquetes, xiquets o adolescents que no puguem accedir a l'habitatge en condicions de mercat, mitjançant la posada a disposició seua de l'ocupació estable d'un allotjament assequible i adequat, mitjançant ajudes al lloguer, habitatges socials o altres mesures previstes en la normativa en matèria de funció social de l'habitatge.

2. S'han d'adoptar les mesures necessàries per a protegir dels desnonaments els xiquets, les xiquetes i els adolescents en situació d'emergència d'habitatge.

Article 65. Protecció en les polítiques públiques d'habitatge

Les polítiques públiques d'habitatge han de reduir l'exposició de la infància i l'adolescència a factors nocius i a la deterioració de l'entorn vital i social.

CAPÍTOL XI

Dret al desenvolupament mitjançant l'oci educatiu,
l'activitat física i l'esport**Article 66. Drets amb relació al temps lliure**

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret, sense discriminació per raons socials, econòmiques, familiars, de gènere, edat, de qualsevol tipus de diversitat o discapacitat, lloc de residència, país d'origen o de qualsevol altra índole, al descans, a l'oci i a l'esplai, i a participar en les activitats recreatives pròpies de la seua edat, com a elements essencials per a la seua educació i desenvolupament. Tenen, així mateix, dret a practicar esports sense discriminació per origen o nacionalitat i a accedir en igualtat de condicions a tot esport o competició, siga aquesta d'àmbit federatiu o no. Igualment tenen dret a participar en activitats físiques, lúdiques i d'oci educatiu en un entorn accessible, segur, saludable i inclusiu.

2. Les administracions públiques han de promocionar serveis i equipaments lúdics dirigits a la població infantil i adolescent. Han de fomentar l'activitat física i esportiva, tant en l'àmbit escolar com comunitari, dirigida i programada per tècnics esportius qualificats que promoga i complemente l'educació integral, els hàbits saludables i els valors democràtics. Les obligacions educatives o de qualsevol altra índole han d'establir-se respectant aquest dret.

3. Les polítiques públiques en matèria d'oci i esport han de comptar amb la participació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents. Aquestes polítiques ha d'oferir aquestes oportunitats d'oci, temps lliure, de joc i d'esport a la totalitat de la població menor d'edat i, amb aquest fi, s'han d'arbitrar accions de caràcter inclusiu a favor dels qui presenten diversitat funcional o discapacitat o afectivosexual, o desavantatges econòmics, socials o culturals. Així mateix, han d'incloure accions dirigides a eliminar desigualtats i estereotips de gènere associats a l'oci, el temps lliure i l'esport.

Article 67. Dret al joc

1. Tots els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret que el joc forme part de la seua activitat quotidiana com a element essencial per al seu desenvolupament evolutiu i procés de socialització.

2. Els jocs, joguets i videojocs destinats a població infantil o adolescent reuniran les mesures de seguretat i condicions d'accessibilitat adequades; fomentaran el respecte cap a les xiquetes i xiquets amb discapacitat; s'adaptaran a les necessitats pròpies de cada edat; ajudaran al desenvolupament físic, psíquic i social de cada etapa evolutiva, i evitaran els elements, missatges o estereotips masclistes, violents, racistes, xenòfobs, disfòbics, discriminatoris i violents contra la identitat i expressió de gènere o orientació sexual o que propicien qualsevol tipus de discriminació.

Article 68. Dret a l'oci educatiu

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents tenen dret a participar en activitats d'oci educatiu que s'efectuen fora de l'ensenyament reglat i de l'àmbit familiar. S'entén per oci educatiu el conjunt d'activitats de temps lliure que contribueixen al desenvolupament holístic, que eduquen en hàbits de participació, en el respecte al medi ambient, o en valors de compromís, solidaritat i inclusió social, i que afavoreixen les relacions entre iguals i l'adquisició d'habilitats de competència social.

2. Les administracions públiques, dins de les competències que tenen, han de promoure activitats d'oci educatiu i han de donar suport a aquelles que duguen a terme entitats sense ànim de lucre, de manera que xiquets, xiquetes i adolescents disposen d'una oferta estable, regular i variada. La promoció i el foment públic de l'oci educatiu n'ha de garantir l'accés en condicions d'equitat.

Article 69. Contribució dels centres educatius al dret al desenvolupament mitjançant l'oci i de l'esport

1. Els centres educatius disposaran de les instal·lacions esportives i d'oci adequades i accessibles al desenvolupament holístic de la infància i l'adolescència, i exerciran activitats físicoesportives, recreatives i de lleure de qualitat durant la jornada escolar.

2. S'ha de facilitar l'ús social de les instal·lacions escolars públiques per a la pràctica d'activitats esportives i la realització d'activitats d'oci i d'educació en el temps lliure fora de l'horari lectiu, sempre que hi haja garanties d'una utilització adequada i no interferisca en la seua funció principal com a equipament docent.

3. Durant les etapes d'educació obligatòria s'ha de procurar que la major part de les activitats d'aprenentatge programades es puguin realitzar dins de la jornada lectiva, de manera que les que s'hagen de realitzar fora d'aquesta no menyscaben el dret de l'alumnat a l'oci, a l'esport i a la participació en la vida social i familiar.

4. Les administracions locals garantiran una oferta esportiva suficient i adequada a les diferents necessitats de la població infantil i adolescent en funció de l'edat, la diversitat funcional o discapacitat o altres característiques que en condicionen l'accés. Es prestarà especial atenció a la dinamització esportiva per a aquest col·lectiu en les zones rurals, i es podran establir mecanismes mancomunats per a garantir la no-discriminació per motius geogràfics.

Article 70. Protecció davant de pràctiques esportives nocives

1. Les persones menors d'edat no poden participar ni assistir a competicions esportives o espectacles el reglament dels quals contemple la producció de danys físics o psíquics sobre persones o animals o puguin implicar riscos per a la salut o la seguretat del menor.

2. Pel que fa a l'esport de competició, han d'utilitzar-se mètodes i plans d'entrenament que respecten la condició física de les persones menors d'edat i les seues necessitats educatives. Així mateix, s'ha de protegir els i les esportistes menors d'edat, en especial els esportistes d'elit, pel que fa als drets de formació i retenció i la resta de condicions previstes per la normativa sectorial de l'esport.

3. Es respectarà la diversitat en la participació en activitats esportives, es prioritzarà la salut física i mental de l'alumnat i s'evitarà qualsevol tipus de discriminació per l'aparença o qualsevol altre tret físic.

CAPÍTOL XII Dret a la cultura

Article 71. Dret a participar en la vida cultural

1. Els xiquets, xiquetes i adolescents tenen dret a participar plenament en la vida cultural i artística de la comunitat, com a part creadora de la cultura comuna. A través d'ella expressen la seua identitat específica i tenen dret a participar, tant en els llocs públics com en les institucions culturals, la llar i l'escola, a través de les més diverses expressions creatives. Cap xiquet, xiqueta o adolescent serà privat de l'accés a la creació, al seu gaudi o als seus beneficis.

2. Amb aquest fi, les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de fomentar les iniciatives socials que contribuïsquen a l'interés d'aquests per la cultura i els faciliten la participació activa en la vida cultural i artística.

3. Les administracions públiques valencianes promouran activitats culturals dirigides a la infància i a l'adolescència, i facilitaran l'accés, en condicions d'accessibilitat i equitat, als serveis d'informació, documentació, biblioteques, museus, cine, teatre, fotografia i art urbà i la resta de serveis culturals i artístics. Els museus i la resta d'institucions culturals de l'administració valenciana desenvoluparan programes adequats per a les diferents edats, i facilitaran a xiquets, xiquetes i adolescents el gaudi dels seus fons i l'accés a les seues propostes garantint la seua participació.

4. Les iniciatives culturals dirigides a la infància o a l'adolescència, que promouen o donen suport les administracions valencianes, afavoriran de forma especial el coneixement de l'idioma, la història i la cultura de la Comunitat Valenciana.

5. Els xiquets, les xiquetes o els adolescents que pertanyen a una cultura o ètnia no majoritària tenen dret a conèixer-la i que es respecte la seua identitat cultural.

6. La conselleria competent en matèria d'educació vetlarà perquè la formació musical i el foment de les activitats culturals formen part de l'educació obligatòria pel desenvolupament integral que assegura a la infància i l'adolescència.

Article 72. Entrada i permanència de persones menors d'edat en espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics

A més de les restriccions o prohibicions previstes expressament en la normativa sobre espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics, s'estableixen les següents:

1. Les persones menors d'edat no poden accedir ni romandre en establiments i recintes on tinguen lloc activitats o espectacles violents, denigrants i irrespectuosos amb la diversitat humana, pornogràfics o de contingut perjudicial per al correcte desenvolupament de la seua personalitat.

2. Es prohibeix l'entrada i la permanència de les persones menors de setze anys als establiments que, d'acord amb la normativa en matèria d'espectacles i activitats recreatives, tinguen la consideració de sales de festa, discoteques, sales de ball, excepte en aquelles condicions en què aquesta normativa els hi permeta l'accés. Les persones titulars o prestadores d'aquests establiments han d'adoptar les mesures necessàries per a garantir que en aquests establiments no es ven ni se subministra alcohol a persones menors de divuit anys ni se'ls hi permet consumir-lo.

CAPÍTOL XIII Dret en matèria laboral

Article 73. Dret a la formació i accés a l'ocupació

1. La Generalitat promourà accions educatives afavoridores de la inserció sociolaboral, garantint la formació i la capacitat més adequades, que possibiliten l'accés al treball en les millors condicions de les persones en edat laboral menors de divuit anys, dirigides especialment als col·lectius que cal compensar en nom de l'equitat, i potenciar la formació contínua i l'educació postobligatòria.

2. S'afavoriran programes de formació i inserció laboral dissenyats sota paràmetres d'accessibilitat per a adolescents i joves que es troben, o s'hagen trobat, en situació de guarda o tutela per la Generalitat, provinents d'institucions de protecció de la infància i de l'adolescència o del sistema d'atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei.

3. La Generalitat ha d'implementar polítiques públiques que faciliten l'accés de les persones en edat laboral menors de divuit anys al mercat de treball. La conselleria amb competències en matèria d'ocupació, en col·laboració amb la conselleria amb competències en matèria d'infància i adolescència, ha d'elaborar un pla d'emancipació i accés al món laboral d'adolescents i joves, el qual ha de formar part de l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència, i ha d'incloure mesures que en faciliten el seu accés a una ocupació digna, com també els suports necessaris per al seu exercici autònom per les persones amb discapacitat o diversitat funcional que els requereixen.

4. En els procediments de contractació i de concessió de subvencions, l'administració de la Generalitat i els ens del sector públic d'aquesta incorporaran clàusules de responsabilitat social per a fomentar la inserció laboral de les persones referenciades en l'apartat segon anterior, com també els que participen en un programa de preparació per a la vida independent.

Article 74. Protecció contra l'explotació econòmica i laboral

1. D'acord amb les normes internacionals, especialment els convenis de l'OIT números 182, sobre les formes pitjors de treball infantil, i 138, sobre l'edat mínima d'admissió a l'ocupació i el que preveu la Llei de l'estatut dels treballadors, es prohibeix a tota la Comunitat Valenciana l'explotació econòmica i laboral infantil, i els organismes públics competents han d'adoptar les mesures inspectores i sancionadores que hi corresponguen.

2. La Generalitat, les entitats locals i els agents econòmics i socials han de promoure les accions necessàries per a assegurar la protecció i evitar l'explotació de la infància i l'adolescència en l'àmbit laboral a la Comunitat Valenciana.

3. Es garantiran els drets laborals específics de les persones en edat laboral menors de divuit anys reconeguts en l'ordenament jurídic. Així mateix, s'ha d'assegurar la protecció d'aquests adolescents en l'exercici de la seua activitat i en la realització de qualsevol treball que pugua resultar perillós, perjudicial a la seua salut, atemptatori contra la seua dignitat, discapacitat o diversitat funcional o que entorpisca la seua educació i formació o el seu desenvolupament holístic, com també la prevenció de riscos laborals, segons la legislació en la matèria.

CAPÍTOL XIV Drets com a persones consumidores i usuàries

Article 75. Dret a una protecció especial com a persones consumidores i usuàries

1. Les xiquetes, xiquets i adolescents tenen dret que les administracions públiques, en l'àmbit de les seues competències, protegixquen de forma especial els seus drets i interessos en les relacions de consum, tenint en compte les necessitats pròpies del seu procés de

desenvolupament. Amb aquest fi, promocionaran l'educació i la informació per a un consum responsable, sostenible, crític i ètic; supervisaran l'estricta compliment de la normativa aplicable en matèria d'accessibilitat, seguretat i de publicitat, i els defendran de les pràctiques abusives, per a la qual cosa es disposarà de la participació activa d'organitzacions de consumidors.

2. Els productes i serveis comercialitzats per a ús o consum de xiquets, xiquetes i adolescents no han de contenir substàncies perjudicials i nocives per a la seua salut; han de facilitar, de forma visible, la suficient informació sobre la composició, les característiques i l'ús, com també la franja d'edat del col·lectiu a què van destinats.

3. S'ha de fer efectiva la participació de les organitzacions de consumidors en l'estratègia de foment del consum responsable, sostenible, crític i ètic i així donar compliment a l'article 51 de la CE i a l'article 9 de la Llei 1/2011 que reconeix aquestes com agents del sistema de protecció dels consumidors.

4. Les institucions, entitats locals i agents econòmics, socials i especialment institucions educatives contribuiran a fer un bon ús de les tecnologies en matèria de consum.

5. Les administracions públiques prestaran orientació i suport en l'exercici dels seus drets com a persones consumidores i usuàries a xiquets, xiquetes i adolescents, i els facilitaran l'accés, a ells i elles, i si escau als seus representants legals, als procediments de queixa i reclamació davant conductes que atempten contra els seus drets.

Article 76. Protecció davant de substàncies perjudicials per a la salut

1. No és permesa la venda a persones menors de díhuit anys de qualsevol substància que els pugua perjudicar la salut, cree dependència o produísca efectes euforitzants, depressius o al·lucinògens. Les administracions públiques han de vetllar pel compliment d'aquesta prohibició, com també de les altres mesures de protecció davant de les substàncies addictives previstes en la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana.

2. No és permesa la venda i el subministrament a persones menors de díhuit anys de les substàncies a què tenen limitat l'accés, d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre drogues, productes farmacèutics, productes tòxics o productes explosius.

Article 77. Protecció davant de continguts perjudicials per al desenvolupament

No és permesa la venda, l'exposició o l'oferiment a persones menors de díhuit anys de publicacions, vídeos, videojocs o altre material de contingut pornogràfic, d'apologia de qualsevol forma de delinqüència, d'exaltació o incitació a la violència, al racisme, a la xenofòbia, a la disfòbia, a la LGTBI-fòbia, al masclisme i a qualsevol tipus de discriminació, com tampoc el que resulte perjudicial per al desenvolupament de la seua personalitat o contrari als drets i llibertats reconeguts per l'ordenament jurídic.

Article 78. Allotjament de xiquets, xiquetes o adolescents en establiments públics

Les persones menors de setze anys han d'estar acompanyades dels seus representants legals, o autoritzades per aquests, per a allotjar-se en establiments públics. Quan no es complisca aquesta condició, el responsable de l'establiment ha d'informar-ne els representants legals o les forces i cossos de seguretat.

CAPÍTOL XV

Dret a una alimentació adequada.

Article 79. Promoció i compliment del dret a l'alimentació saludable i d'una nutrició sana

La Generalitat ha de vetllar pel compliment del dret a una alimentació saludable de xiquets, xiquetes i adolescents per a garantir la ingesta suficient d'aliments i assegurar la qualitat nutricional dels menús que s'ofereixen a la població infantil i adolescent amb l'objectiu de fomentar una vida sana i aconseguir un desenvolupament integral, que combata el sobrepès i l'obesitat infantil.

Article 80. Protecció i foment de la lactància materna

Les conselleries competents en matèria de salut i infància han de fomentar l'augment de la taxa de lactància materna en exclusiva en els primers sis mesos de vida sempre que siga possible i, a aquest efecte:

a) Han d'assegurar el dret a la lactància materna mitjançant l'acompanyament i l'assessorament correcte de les dones embarassades i amb nadons a través del sistema públic de salut.

b) La conselleria competent en matèria de sanitat ha d'assegurar unitats de lactància en cada departament de salut, on s'oferisca tota la informació necessària que garantisca la llibertat d'elecció de totes les mares a l'hora de triar l'alimentació dels fills i les filles. Així mateix, ha d'incloure dins de les campanyes de donació, la de la llet materna.

c) Han de garantir que els sucedanis de la llet materna s'utilitzen quan calguen.

d) Els centres de salut i hospitalaris han d'establir els mecanismes de control pel que fa a la promoció i la publicitat de sucedanis de la llet materna i la distribució de mostres gratuïtes i subministraments.

e) S'han de promoure campanyes informatives i de sensibilització sobre els beneficis de la lactància materna.

f) L'administració ha d'impulsar la creació d'àrees per a la lactància materna en espais públics o privats. A aquest efecte, ha de remoure tots els entrebancs que ho impedisquen.

Article 81. Qualitat nutricional dels menús infantils

A fi de combatre el sobrepès, l'obesitat infantil i les malalties relacionades, les conselleries amb competències en matèria de salut, educació, esport, joventut i política social s'han de coordinar perquè els programes d'alimentació complisquen amb les pautes marcades per l'Organització Mundial de la Salut en matèria de nutrició saludable. Els menús han de proporcionar un percentatge adequat de productes frescos, de temporada, locals i, en la mesura que puguen, ecològics. Així mateix, s'han d'eliminar els aliments i les begudes insanes i processats de qualsevol tipus de menú i d'esdeveniments destinats a la infància o la joventut.

Article 82. Criteris de diversitat en els menús

Els aliments que es proporcionen en tota mena de menús i esdeveniments per a la infància o la joventut han de garantir la igualtat en la diversitat, ja siga per raons mèdiques, religioses o culturals, i oferir alternatives.

Article 83. Inclusió de l'alimentació saludable en els programes educatius

Les conselleries d'educació i sanitat han de fomentar l'educació i la sensibilització en alimentació saludable, inclosa la lactància materna, producció sostenible d'aliments, exercici físic i oci actiu.

Article 84. Esdeveniments i patrocinis per empreses d'aliments i begudes insanes per a la infància i la joventut

S'ha de regular la realització d'esdeveniments i el patrocini d'activitats per part d'empreses productores d'aliments i begudes insanes o processats destinats a xiquetes, xiquets o adolescents en centres escolars.

CAPÍTOL XVI

Garanties i defensa dels drets

Article 85. Garantia genèrica

1. La Generalitat i les administracions locals de la Comunitat Valenciana, dins de les competències que tenen, han de garantir el respecte i l'efectiu exercici dels drets civils, polítics, socials, econòmics i culturals de xiquets, xiquetes i adolescents previstos en aquesta llei i en la resta de l'ordenament, i fomentar-ne la participació real i efectiva en la societat.

2. Per a la consecució d'aquesta finalitat, les administracions públiques valencianes han de destinar recursos suficients i han d'articular els mecanismes de coordinació necessaris entre aquestes administracions i entre els diferents departaments d'aquestes.

Article 86. Difusió, formació i informació

1. Les administracions públiques valencianes han d'efectuar actuacions accessibles i inclusives d'informació i capacitat dirigides a xiquets, xiquetes i adolescents, a fi que coneguen els seus drets i els mitjans per a reivindicar-los, defensar-los i exercir-los.

2. La Generalitat ha d'elaborar un document divulgatiu, en llenguatge accessible i format amigable, d'aquesta llei i de les normes autonòmiques amb una incidència més gran en els

drets de la infància i l'adolescència, i n'ha de fer la difusió necessària perquè els titulars d'aquests drets puguen conèixer-los i exercir-los.

3. La Generalitat i les administracions locals de la Comunitat Valenciana, amb la participació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents, han de divulgar els drets de la infància i l'adolescència i sensibilitzar la ciutadania a fi d'afavorir-ne la implantació efectiva.

Article 87. Defensa dels seus drets

1. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents, per a la defensa dels seus drets, poden per si mateixos o a través dels seus representants legals:

a) Dirigir-se a les administracions públiques en demanda de l'assistència necessària per a l'exercici efectiu dels seus drets.

b) Sol·licitar la protecció dels òrgans competents per a fer-ho dins de l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

c) Presentar denúncies i queixes davant el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

2. Els xiquets, les xiquetes i els adolescents poden dirigir-se, sense la necessitat de cap formalitat jurídica, als òrgans competents a la Comunitat Valenciana per a la protecció de la infància i l'adolescència, sense coneixement de les persones que són els seus progenitors, representants legals o guardadors de fet, quan calga per motius d'urgència o situació de conflicte, i en la mesura en què la comunicació amb aquelles pot frustrar la finalitat pretesa. L'administració ha de guardar la reserva deguda i ha de prendre-hi les mesures necessàries a fi de protegir i fer efectius els drets d'aquests.

3. La Generalitat ha de garantir, en tot cas, als xiquets, les xiquetes i els adolescents amb discapacitat l'accessibilitat universal durant tot el procés de defensa dels seus drets.

Article 88. Qualitat en l'atenció a la infància i l'adolescència

1. Les xiquetes, els xiquets i els adolescents tenen dret a rebre una atenció de qualitat en els serveis públics.

2. Amb aquest fi, la Generalitat i les administracions locals, en els respectius àmbits de competència, han d'adoptar les mesures següents:

a) Han de determinar els estàndards de qualitat a què s'han d'ajustar els serveis públics destinats a la infància i a l'adolescència i els han de dotar dels mitjans tècnics, tecnològics, materials i humans necessaris per a això, garantint l'accessibilitat universal.

b) Han de vetllar perquè el personal que presta aquests serveis siga idoni per a l'exercici de les funcions que s'han de desenvolupar i establir els requisits d'accés que calguen per a aquesta finalitat.

c) Han d'impulsar la formació contínua i la millora de les competències de les persones professionals d'aquest àmbit, incloent-hi la sensibilització i la formació en els drets de la infància i l'adolescència.

d) Han de promoure sistemes d'assessorament i supervisió professional i de control de qualitat als centres, serveis i programes destinats a la infància i a l'adolescència.

e) Han de comprovar que totes les persones que, en l'àmbit d'actuació d'aquestes, exerceixen activitats que impliquen contacte habitual amb xiquets, xiquetes o adolescents acrediten, mitjançant un certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals, que compleixen el requisit exigut per l'article 13.5 de la Llei orgànica 1/1996.

f) Han de garantir una dotació de llocs dedicats als serveis a la infància i a l'adolescència suficient, amb una ràtio que permeta una atenció personalitzada, i han de donar prioritat a la cobertura d'aquests llocs en cas de vacant o necessitat de substitució.

TÍTOL III

Protecció social i jurídica de la infància i l'adolescència

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 89. Acció protectora

La Generalitat i les administracions promouran amb caràcter preventiu totes les accions que siguen necessàries per a garantir un desenvolupament integral del menor, tant a nivell físic, psicosocial, com mental, en el seu nucli familiar d'origen, com a espai generador d'estabilitat i desenvolupament de la personalitat.

Article 90. Drets específics de xiquets, xiquetes i adolescents protegits

A fi de fer efectius els drets de la infància i l'adolescència, l'administració pública competent ha de garantir a la persona menor d'edat protegida els drets següents:

1. Que el seu interès superior siga valorat i considerat com a prioritari en totes les actuacions i decisions que es deriven de l'acció protectora, aplicant-hi, amb aquest fi, els criteris d'interpretació i ponderació previstos en aquesta llei i en la resta de l'ordenament.

2. A rebre, de forma accessible i adaptada a les seues circumstàncies i quan el menor siga major de dotze anys, informació de la seua situació, de les mesures de protecció que poden adoptar-s'hi i de les que efectivament s'hi adopten, de la seua durada i dels drets que li corresponen.

3. A ser oïda i escoltada en les decisions que l'afecten, especialment quan s'adopten o cessen les mesures de protecció, en els termes previstos en la Llei orgànica 1/1996.

4. A participar activament, a través del canal que reglamentàriament es determine, en el funcionament i en l'avaluació del centre, programa o servei mitjançant el qual es duu a terme l'acció protectora.

5. A relacionar-se directament amb els qui tenen la responsabilitat de proposar, adoptar o executar les mesures de protecció.

6. A disposar d'una persona de referència dins del sistema de protecció, que tinga informació de conjunt de l'acció protectora, i a la qual pot accedir amb facilitat per a ser informada o escoltada.

7. A rebre assessorament jurídic en cas de conflicte amb el seu representant legal, especialment quan aquest siga l'entitat pública.

8. Al fet que se li respecte la identitat ètnica, cultural, lingüística, religiosa i de gènere, així com l'orientació sexual i l'expressió de gènere.

9. Que se li afavorisca la continuïtat biogràfica, i a conèixer els orígens i la història personal seus, en els termes establits en la legislació específica en la matèria.

10. A tenir una tramitació preferent en les seues sol·licituds en aquells procediments administratius la resolució dels quals contribuïska a corregir la situació de desprotecció o mitigar-ne les conseqüències negatives.

11. A ser consultades col·lectivament sobre el disseny i el funcionament del sistema de protecció mitjançant un consell de participació. La composició i funcions d'aquest consell s'han de determinar d'acord amb un reglament.

A fi que les persones menors d'edat amb discapacitat en situació de protecció disposen en igualtat de condicions d'aquests drets, l'administració ha de garantir l'accessibilitat universal, l'assistència i el sistema de suports requerits perquè els exercisquen.

Article 91. Principis d'actuació

1. A més dels principis recollits en l'article 3 d'aquesta llei, les administracions públiques observaran els principis següents en el desenvolupament de l'acció protectora:

a) La sensibilització de la població davant les situacions de desprotecció i la promoció de la participació i la solidaritat social en la prevenció, identificació i correcció.

b) La prevenció i la detecció primerenca de les situacions de desprotecció, per a evitar-les o reduir els seus efectes negatius afavorint que les xiquetes, xiquets i adolescents romanguen en la seua família d'origen llevat que siga contrari a l'interès superior del menor.

c) L'objectivitat, la imparcialitat i la seguretat jurídica en l'acció protectora, garantint el caràcter col·legiat i interdisciplinari de la presa de decisions.

d) L'equitat i la inclusió de qualsevol grup social de xiquets, xiquetes o adolescents, adoptant les mesures necessàries perquè no siguen discriminats i accedisquen en condicions d'igualtat a l'acció protectora.

e) El contingut educatiu a les mesures adoptades, a fi de potenciar l'autonomia de la persona protegida i el lliure desenvolupament de la personalitat.

f) La intervenció mínima i proporcionada, evitant qualsevol ingerència innecessària en la vida de la persona protegida i de la seua família, i modulant la intensitat de la intervenció en funció de la gravetat i la cronicitat de la situació de desprotecció, mitjançant la coordinació i coherència de totes les actuacions administratives que els repercutisquen directament o indirectament.

g) La confidencialitat de la informació aconseguida i el caràcter reservat de les actuacions en l'acció protectora. Per a protegir el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge de les persones protegides s'ha de limitar el dret d'accés a la informació pública derivada de l'acció

protectora. Aquesta limitació pot arribar, fins i tot, a qui té la condició de persona interessada quan resulte imprescindible per a garantir l'interès de la persona protegida.

h) La continuïtat en l'entorn de la persona protegida, donant prioritat a les intervencions en el medi escolar, social i familiar, i procurant integrar-la en un entorn que li resulte proper i familiar i, quan calga, apartar-la d'aquell.

i) El manteniment o la recuperació de la convivència amb la família d'origen, llevat que aquesta no pugui, ni tan sols amb suports o intervencions tècniques, satisfer adequadament i de forma estable les necessitats assistencials, educatives i afectives de la persona protegida. En aquest cas, en el procés d'adopció de les mesures de protecció s'afavorirà la participació i col·laboració de la família d'origen i de la persona menor objecte de la mesura.

j) La preservació de les relacions interpersonals significatives que resulten beneficioses per al desenvolupament de la persona protegida, especialment amb els seus germans, germanes, pares, mares o altres persones que, en el lloc d'aquests, hagen exercit les funcions parentals. Es mantindran units els germans i les germanes en les mesures de protecció que s'adopten, sempre que això no contravinga l'interès superior del menor.

k) La col·laboració de la persona protegida i de la seua família en l'acció protectora i el consens en la presa de decisions, llevat que l'interès de la persona protegida aconselle el contrari.

l) La prioritat de les mesures que tinguen lloc en un entorn familiar davant d'altres formes de cura substitutiva.

m) La cerca de solucions estables que garantisquen, a llarg termini, l'atenció integral de les necessitats de la persona protegida i el ple exercici dels seus drets.

n) L'abordatge integral de la situació de desprotecció i l'actuació coordinada de tots els agents públics i privats que intervinguen directament o indirectament en l'acció protectora, de manera que es garantisca una actuació coherent i s'evite la duplicitat d'actuacions que pugui produir una victimització secundària.

o) La formació permanent de les persones professionals que intervinguen en l'acció protectora per a fer efectiu el dret de xiquets, xiquetes i adolescents a rebre una atenció de qualitat.

p) L'enfortiment de les capacitats de la persona protegida per a superar les conseqüències adverses de les situacions de desprotecció garantint l'accés a la informació sobre els orígens biològics a les persones amb mesura de protecció fins i tot si són persones menors d'edat a través dels seus representants legals, i al catàleg de drets que els assisteixen en format accessible a la seua edat i maduresa. Les administracions públiques corresponents adoptaran totes les mesures de discriminació positiva per a facilitar la seua plena integració familiar, educativa, social i laboral, potenciant la seua autonomia i plena integració social.

q) L'actuació coordinada dels diferents agents intervinents.

2. En el cas que aquests principis resulten incompatibles entre si, ha de prevaldre aquell que en cada cas responga millor a l'interès de la persona protegida. Correspon adoptar la decisió a l'òrgan administratiu competent en la matèria.

Article 92. Deure de notificació

1. Tota persona o autoritat i, especialment, qui per raó de la seua professió o funció té notícia o indicis fundats d'una situació de risc o desemparament, ho ha de fer saber a l'entitat pública competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència, sense perjudici de l'obligació de prestar l'auxili immediat que necessite i de les comunicacions procedents a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal.

2. L'entitat pública ha de garantir la confidencialitat de la informació i de la identitat de la persona informant en el compliment d'aquest deure de notificació.

3. A fi de complir amb aquest deure, la Generalitat ha de posar a disposició de la ciutadania un telèfon gratuït. Així mateix, ha de disposar de protocols de detecció i notificació de situacions de desprotecció per al personal dels sistemes sanitari, educatiu, policial, judicial i d'acció social, la utilització dels quals ha de ser obligatòria, i als quals ha de proporcionar la formació necessària per a fer-ne ús. Atesa la seua major complexitat, aquests protocols han de contenir disposicions específiques per a la detecció de situacions de desprotecció de xiquets, xiquetes i adolescents amb discapacitat, especialment intel·lectual, cognitiva o derivada de problemes de salut mental.

Article 93. Deure de reserva

1. Les autoritats i les persones que, per raó de la professió o funció, coneguen la situació de desprotecció o de l'acció protectora, han de guardar secret respecte de la informació de la persona protegida i de la família d'aquesta.

2. Les administracions públiques i les entitats privades que intervinguen en l'acció protectora, han d'adoptar les mesures necessàries per a garantir la confidencialitat de la informació personal de què disposen amb motiu d'aquesta acció, així com el compliment de la normativa reguladora de la protecció de dades de caràcter personal.

Article 94. Deure de col·laboració

1. Les persones professionals, les entitats públiques i privades i, de manera general, qualsevol persona, han de facilitar a l'entitat pública competent els informes i antecedents sobre les persones protegides o sobre les seues persones progenitores, tutors, guardadores o acollidores que aquesta entitat els requereisca per ser necessària per a valorar la situació de desprotecció o exercir l'acció protectora. D'acord amb el que hi ha disposat en l'article 22 quater de la Llei orgànica 1/1996, la cessió d'aquestes dades no requereix el consentiment de la persona afectada. El tractament de les dades de caràcter personal contingudes en aquesta informació s'ha d'ajustar a les disposicions d'aquest precepte.

2. Qualsevol persona que tinga responsabilitats personals o professionals respecte de la persona protegida té l'obligació d'executar les previsions del pla a què fa referència l'article següent, que corresponen a l'àmbit d'actuació d'aquest.

Article 95. Avaluació i planificació

1. Les administracions públiques competents han d'efectuar les actuacions necessàries per a detectar i valorar les situacions de desprotecció infantil i adolescent.

2. Les situacions de desprotecció notificades o detectades s'han de valorar considerant en el seu conjunt la situació personal, social i familiar de la persona que cal protegir, a fi d'identificar els factors de risc i de protecció que hi incideixen, i de determinar l'acció protectora necessària, prenent en consideració, entre altres aspectes, les possibles conseqüències per a la seua integritat, benestar i desenvolupament, la cronicitat de la situació i les possibilitats d'intervenció.

3. L'acció protectora s'ha de dur a terme d'acord amb un pla que ha d'establir els objectius, la previsió del cas, el termini de vigència, les mesures que s'han d'adoptar i la durada, els agents que han d'aplicar-les, les estratègies de coordinació i l'avaluació.

4. El pla ha de ser impulsat i dissenyat per l'administració competent per a dur a terme l'acció protectora, una vegada oïda la persona protegida, i amb la seua participació activa i la dels qui hagen d'executar-lo, i s'ha de revisar periòdicament amb la freqüència que determine la normativa corresponent al tipus de situació de desprotecció o, si no n'hi ha, que establisca el pla.

5. La Generalitat ha d'avaluar periòdicament, amb la participació de les persones protegides i dels diferents agents del sistema de protecció, la situació del sistema de protecció i, d'acord amb els resultats, ha d'introduir les millores necessàries per al correcte funcionament.

Article 96. Consell Infantil i Adolescent del Sistema de Protecció

1. El Consell Infantil i Adolescent del Sistema de Protecció, que estarà adscrit a la conselleria amb competència en protecció de la infància i l'adolescència, és l'òrgan mitjançant el qual la Generalitat fa efectiu el dret de xiquets, xiquetes i adolescents sota la guarda o la tutela de Generalitat a ser escoltats col·lectivament respecte de l'acció protectora.

2. Aquest consell exercirà les funcions següents:

- a) Proposar als òrgans de la Generalitat iniciatives per a millorar el sistema de protecció.
- b) Participar en l'avaluació periòdica del sistema de protecció.
- c) Qualsevol altra funció que se li atribuisca en aquesta llei o en altres normes.

3. El règim de funcionament i la composició d'aquest òrgan s'establiran reglamentàriament, si bé haurà de respectar els principis següents quant a la seua composició:

a) Representativitat: la mitat dels seus integrants seran elegits, directament, per les persones protegides, i l'altra mitat seran designats per persones adultes que van passar per processos d'acolliment o adopció.

b) Pluralitat: donarà cabuda, de forma equilibrada, als diversos rangs d'edat del col·lectiu a què representa i comptarà tant amb persones que es troben en acolliment familiar com residencial.

- c) Paritat de gènere: en la composició s'haurà de garantir la paritat entre homes i dones.
 - d) Inclusió: en la composició s'haurà de garantir la presència de tots els col·lectius expressió de la diversitat humana.
4. Per a complir amb les seues funcions haurà de disposar d'informació sobre la situació del sistema de protecció i sobre la resta de qüestions objecte de consulta, en un format i un contingut accessibles i adaptats a la infància.

CAPÍTOL II

Prevenició de les situacions de desprotecció

Article 97. Prioritat i desenvolupament de l'actuació preventiva

1. Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de donar prioritat a les actuacions sobre les quals tenen competència que contribuïsqen a prevenir i evitar les situacions de risc i desemparament de les persones menors d'edat, incidint en els factors que les propicien.

2. Les actuacions preventives han de tenir com a eixos principals: l'avaluació del benestar de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana i la identificació dels factors que hi incideixen; la sensibilització de la població respecte dels drets de la infància i les conseqüències de la vulneració d'aquests drets; la promoció del bon tracte en l'àmbit familiar; les polítiques d'inclusió de les famílies en risc d'empobriment o en situació d'exclusió social amb persones menors d'edat; i el caràcter voluntari, comunitari i basat en l'evidència de les intervencions que les integren.

3. L'acció preventiva de la Generalitat s'ha de dur a terme d'acord amb la planificació prevista en l'Estratègia valenciana d'infància i adolescència.

4. Les administracions locals han de col·laborar en el desenvolupament d'aquestes polítiques preventives dins del marc de les competències que tenen.

5. Per al desenvolupament de les polítiques preventives, les autoritats públiques han de propiciar la implicació activa dels seus destinataris i han d'estimular la creació de xarxes de suport mutu.

Article 98. Actuacions preventives de la Generalitat basades en la promoció del bon tracte en l'àmbit familiar

1. La conselleria amb competència en matèria de salut ha d'impulsar programes que fomenten l'establiment de vincles afectius paternofilials i maternofilials segurs i saludables, des de l'etapa prenatal, com també programes de suport familiar per a la promoció de la salut mental infantil i adolescent.

2. La conselleria amb competències en matèria d'infància i adolescència ha de promoure programes d'orientació familiar a fi de fomentar una criança positiva, en els termes previstos en l'article 29.3 d'aquesta llei.

3. Les conselleries amb competències en matèria de justícia i infància i adolescència impulsaran la implantació de recursos de mediació familiar i intergeneracional, perquè les famílies amb descendents menors d'edat puguen resoldre de forma consensuada els seus conflictes, i garantiran l'equitat i l'accessibilitat a aquests recursos, disposant de professionals especialitzats.

4. La conselleria amb competència en matèria d'ocupació ha de promoure horaris i condicions laborals que permeten atendre adequadament les responsabilitats derivades de la criança.

5. La conselleria amb competència en matèria d'educació ha d'impulsar, a través dels centres i serveis educatius, programes que fomenten l'adquisició de competències parentals en les famílies i el coneixement de les característiques diferencials i les necessitats de cada etapa evolutiva, i ha d'implantar les mesures necessàries per a facilitar el diàleg i la cooperació entre docents i famílies, parant atenció especial als xiquets, a les xiquetes o als adolescents amb necessitats especials o en famílies en situació de vulnerabilitat.

6. La conselleria amb competència en matèria d'igualtat ha de promoure l'exercici igualitari de pares i mares en les responsabilitats respecte de fills i filles menors d'edat.

7. Les prestacions socials i la política fiscal de la Generalitat, com també les subvencions que incidisquen en les condicions de vida de les famílies, han de contribuir al fet que els qui tenen responsabilitats familiars respecte de xiquets i xiquetes accedisquen, en condicions d'equitat, als recursos adequats per a fer-ho, tant materials com psicològics, socials i culturals.

8. L'administració de la Generalitat en el seu conjunt ha de fomentar actituds i patrons socials que faciliten la criança i s'adapten a les necessitats de les famílies amb xiquets, xiquetes o adolescents a càrrec seu.

Article 99. Accions de prevenció secundària

Es realitzaran accions de prevenció secundària destinades a donar suport als qui exerceixen les responsabilitats de criança en situacions difícils.

CAPÍTOL III

Protecció en les situacions de risc

Article 100. Acció protectora en situació de risc

1. Es consideren situacions de risc les definides com a tals en la Llei orgànica 1/1996.

2. L'acció protectora en les situacions de risc ha de tenir com a objecte salvaguardar i restituir els drets de la persona protegida, mitjançant una actuació en el mateix medi que permeta disminuir els factors de risc i potenciar els de protecció, de manera que pugui continuar en el seu entorn familiar sense detriment del seu benestar ni del seu desenvolupament.

3. La competència per a detectar, valorar, intervenir, declarar i determinar el cessament de la situació de risc correspon a l'entitat local on resideix de fet la persona protegida. Quan no residisca a la Comunitat Valenciana o la seua residència no pugui determinar-se, aquestes competències les ha d'exercir l'entitat local on es trobe la persona menor d'edat. En les situacions de risc prenatal, té la competència l'entitat local de residència de la dona embarassada.

4. Els serveis socials de les diferents localitats amb les quals la persona protegida mantinga vincles han de cooperar entre si i han d'intercanviar la informació necessària per a l'adequat exercici d'aquestes competències, especialment en cas de trasllat, en què caldrà ajustar-se al que disposa la Llei orgànica 1/1996.

5. La Generalitat ha de posar a la disposició de les entitats locals un protocol de detecció, valoració i intervenció en situacions de risc que garantisca la unitat de criteri en l'exercici de l'acció protectora a tot el territori.

6. El personal sanitari ha de posar immediatament en coneixement de l'autoritat judicial, directament o a través del ministeri fiscal, les situacions de risc per negativa als tractaments mèdics a què es refereix l'apartat 10 de l'article 17 de la Llei orgànica 1/1996, i les han de notificar simultàniament o posteriorment a l'entitat pública competent, la qual ha de valorar si és necessària alguna intervenció addicional a les mesures que s'adopten judicialment.

7. Els centres i els serveis sanitaris han de notificar les situacions de risc prenatal, definides en l'apartat 9 de l'article 17 de la Llei orgànica 1/1996, a l'entitat local competent per a intervenir en la situació de risc; cooperar amb aquesta en la prevenció, la intervenció i el seguiment, i informar, si cal, l'òrgan competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència de la Generalitat i el ministeri fiscal, sense perjudici de les intervencions immediates que s'hi puguin produir, si està en perill la vida o la integritat de la persona nomenada.

Article 101. Intervenció en la situació de risc

1. Quan els serveis socials de l'entitat local tinguen coneixement, per si mateixos o a través de tercers, que un xiquet, una xiqueta o un adolescent pot trobar-se en una situació de risc, han d'avaluar-ne la situació i, si aquesta ho requereix, han d'elaborar un projecte d'intervenció personal, social i educatiu familiar, d'acord amb el que hi ha disposat en l'article 95 d'aquesta llei, i han de designar una persona professional de referència.

2. El projecte d'intervenció ha d'incloure totes les mesures necessàries per a revertir la situació de risc, tant les prestacions i els recursos de serveis socials que siguen pertinents com els que haja de dur a terme el centre escolar, els serveis sanitaris o altres recursos comunitaris.

3. El projecte ha d'incloure mesures destinades a millorar les condicions personals, familiars i socials de la persona protegida i, si cal, a complementar l'atenció que rep a la llar. En particular, pot preveure l'assistència a un centre de dia, amb la finalitat de potenciar-ne la inclusió social, familiar i laboral i de pal·liar les mancances de suport familiar.

4. El projecte ha de preveure, quan escaiga, intervencions tècniques a fi de modificar les pautes relacionals en la família, de capacitar per a l'exercici adequat de les funcions d'educació i criança, de mitigar les seqüeles de la situació de desprotecció o de dotar la persona protegida de recursos personals d'afrontament.

Article 102. Participació i col·laboració familiar

1. Es procurarà comptar amb la participació de la persona protegida mateixa, si tinguera maduresa suficient, i de la seua família, en la planificació i execució del projecte d'intervenció. Amb aquest fi, s'escoltarà la persona protegida i se li prestarà, en cas de requerir-ho, l'assistència i els mitjans de suport necessaris, com també a les persones progenitores o als que els substituïsquen en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat. Es procurarà consensuar amb la família el projecte d'intervenció social i educatiu familiar, i demanar formalment la seua acceptació, per a la qual cosa se'ls oferirà amb la suficient antelació la informació necessària de manera comprensible i en format accessible.

2. Presten o no el consentiment al projecte, les persones progenitores o les que exercisquen la tutela o la guarda de fet o de dret de la persona protegida, han de col·laborar activament en el desenvolupament d'aquest. El projecte ha de prendre en consideració, en qualsevol cas, la disposició de la família i ha d'incloure entre els seus objectius, quan escaiga, la motivació al canvi.

Article 103. Declaració de risc

1. La falta de col·laboració efectiva de les persones obligades d'acord amb l'article anterior, malgrat la intervenció per a propiciar un canvi en la seua disposició, determinarà la declaració de risc de la persona protegida quan impedisca o no permeta la consecució dels objectius del projecte d'intervenció.

2. La situació de risc s'ha de declarar mitjançant una resolució motivada de l'òrgan que tinga atribuïda la competència per les disposicions d'organització local a proposta de la comissió d'intervenció social, creada segons l'article 40 del Decret 38/2020, de 20 de març, del Consell, com a grup tècnic multidisciplinar que ha d'eleva la proposta mitjançant informe col·legiat dels membres. Ha de comptar amb l'audiència prèvia a la persona protegida, practicada d'acord amb el que disposa la Llei orgànica 1/1996, i de les persones progenitores o dels qui les substituïsquen en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat. En absència de normativa de règim local que en detetermine la competència, correspon a la persona titular de l'alcaldia.¹

3. La declaració de risc ha d'especificar les accions o omissions a les quals estan obligats el pare, la mare o les persones que exerceixen la tutela o la guarda, de fet o de dret, de la persona protegida, per a fer efectives les mesures previstes en el projecte d'intervenció social i educatiu familiar, i en quin termini, i ha d'advertir expressament que l'incompliment d'aquest pot determinar la declaració de desemparament. La declaració de risc pot recollir mesures de suport o atenció directa a la persona protegida, previstes en el projecte, que poden portar-se a terme fins i tot sense el consentiment dels seus representants legals.

4. L'òrgan competent per a dictar la declaració de risc pot, a proposta de l'òrgan col·legiat, prorrogar-la o, si ja no es donen els pressupòsits per a considerar que la persona protegida està en aquesta situació, revocar-la. La resolució revocatòria pot establir pautes de seguiment o acompanyament professional a la persona protegida i a la seua família per a prevenir riscos futurs.

5. Una vegada conclòs el termini previst en la declaració de risc i en les pròrrogues d'aquesta i exhaurits tots els recursos i, en tot cas, quan haja transcorregut un any des de la declaració inicial, sense que s'hagen aconseguit canvis en l'acompliment dels deures de guarda que garantisquen que el xiquet, la xiqueta o l'adolescent disposa de la necessària assistència moral o material, l'entitat local ha d'instar l'òrgan competent de la Generalitat a declarar el desemparament.

CAPÍTOL IV Desemparament i tutela

Article 104. Concepte de desemparament

1. De conformitat amb el que disposa el Codi civil, es considera situació de desemparament aquella que es produïska de fet a causa de l'incompliment, o de l'impossible o inadequat exercici dels deures de protecció establits per les lleis per a la guarda de les persones menors

¹ L'apartat 2 de l'article 103 es modifica per l'article 76 de la **Llei 7/2021, de 29 de desembre**, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2022. (DOGV núm. 9246 de 30.12.2021) Ref. Base de dades 011921/2021.

d'edat, quan aquestes queden privades de la necessària assistència moral i de cures per al desenvolupament personal i físic. Per a determinar l'existència o no d'una situació de desemparament s'han de tenir en compte les especificacions recollides en l'apartat segon de l'article 18 de la Llei orgànica 1/1996.

2. En aplicació del que hi ha disposat en l'article 303 del Codi civil, la situació de guarda de fet d'una persona menor d'edat no s'ha de considerar desemparament, si aquesta no es veu privada de la necessària assistència moral i material. En aquest cas, l'entitat pública ha de posar la situació en coneixement de l'autoritat judicial i no ha d'exercir l'acció protectora ni realitzar cap actuació destinada a atorgar un títol jurídic que legitime per a exercir la guarda la persona guardadora de fet.

Article 105. Declaració de desemparament

1. El desemparament s'ha de declarar, amb un acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència, mitjançant una resolució motivada de l'òrgan de la Generalitat competent per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència.

2. L'entitat local competent per a intervenir en la situació de risc ha d'instar la declaració de desemparament en el supòsit previst en l'article 103.5 d'aquesta llei, o en qualsevol altre moment, si valora que la situació de desprotecció requereix la separació de la persona que cal protegir del seu medi familiar. Dins del termini màxim de sis mesos, l'òrgan competent de la Generalitat ha de resoldre de forma motivada si escau o no aquesta declaració. La resolució que l'estime improcedent s'ha de comunicar a l'entitat proponent i al ministeri fiscal. No cal aquesta proposta per a declarar el desemparament quan l'òrgan competent tinga notícia directa de l'existència d'una situació de desprotecció que ho requerisca, ni quan la declaració es produïska en concloure la guarda a petició del pare, mare o persona tutora, pel fet que no es donen les circumstàncies adequades per a la reunificació familiar.

3. En el procediment per a dictar la declaració de desemparament s'ha d'oïr la persona protegida, en els termes previstos en la Llei orgànica 1/1996, i les persones progenitores d'aquesta o els qui les substituïsquen en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat, i s'han de sol·licitar els informes necessaris per a determinar l'existència de la situació de desprotecció i la conveniència de separar la persona protegida de la seua unitat de convivència. No obstant això, aquests informes no són preceptius, si aquestes circumstàncies estan suficientment acreditades en la proposta derivada de la situació prèvia de risc.

4. Quan hi haja antecedents de situacions greus de desprotecció en la família, o altres indicis de perill imminent i greu per a la integritat física o psíquica de la persona protegida, s'ha de declarar el desemparament mitjançant procediment d'urgència, sense necessitat d'acord de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència ni de practicar cap tràmit, ni tan sols els recollits en l'apartat anterior.

5. La resolució que declare el desemparament s'ha de fer saber i notificar de conformitat amb el que estableix l'article 172 del Codi civil.

Article 106. Exercici de la tutela

1. La Generalitat ha d'exercir, a través de l'òrgan que es determine reglamentàriament i amb subjecció al que disposa el Codi civil, la tutela de la persona menor d'edat de la qual haja declarat el desemparament, llevat que aquesta deixe de residir a la Comunitat Valenciana i no siga previsible el seu retorn per reunificació familiar, a curt termini o a mitjà termini. En aquest supòsit, l'òrgan de la Generalitat que exerceix la tutela ha d'informar del trasllat l'entitat pública competent del nou lloc de residència i l'ha de continuar exercint fins que aquesta haja dictat una resolució assumint-ne la tutela o que haja determinat que ja no cal adoptar mesures de protecció.

2. La Generalitat ha d'exercir, així mateix, la tutela de les persones menors d'edat declarades en desemparament per una altra entitat pública que hagen traslladat la residència a la Comunitat Valenciana, sempre que no es preveja que, a curt termini o a mitjà termini, deixen de residir al seu territori. En aquest cas, l'exercici de la tutela requereix una resolució administrativa en què es declare que subsisteixen les circumstàncies que van motivar la declaració de desemparament i que la Generalitat n'assumeix la tutela.

Article 107. Assistència lletrada

1. Les persones menors d'edat que es troben sota la tutela de la Generalitat les ha de representar i defensar en un judici, sense perjudici de les competències que li puguem correspondre al ministeri fiscal, l'Advocacia General de la Generalitat.

2. L'òrgan que exerceix la tutela pot, no obstant això, encomanar aquesta representació i defensa en un judici a altres persones que tinguin l'experiència i la competència necessària, quan l'interès de la persona tutelada així ho aconselle.

Article 108. Promoció de la tutela ordinària

Quan hi haja persones que, per les seues relacions amb la persona tutelada o per altres circumstàncies, es troben en millors condicions que l'entitat pública per a exercir les funcions tutelars en interès d'aquella, l'òrgan competent de la Generalitat ha de promoure el nomenament d'aquestes com a persones tutores i, si hi ha causa per a fer-ho, la privació de la pàtria potestat.

Article 109. Cessament i revocació de la tutela

1. La tutela ha de cessar en els supòsits i les condicions previstos en el Codi civil. El cessament per revocació administrativa del desemparament, o per alguna de les circumstàncies recollides en les lletres a, b i c de l'article 172.5 del Codi civil s'ha de declarar mitjançant una resolució de l'òrgan de la Generalitat que exercisca la tutela, amb l'acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència.

2. El desemparament es pot revocar, a instàncies dels qui tinguen suspès l'exercici de la pàtria potestat o de la tutela ordinària, quan ho sol·liciten dins dels dos anys següents a la notificació de la resolució per la qual es va declarar; o d'ofici, en qualsevol moment. Amb aquest fi, cal que es constate que han desaparegut les causes que la van motivar i que es donen les restants condicions per a la reunificació familiar exigides en l'article 121 d'aquesta llei.

3. Si les persones titulars de la pàtria potestat o la tutela ordinària viuen separades i només una compleix les condicions adequades per a assumir la cura de la persona protegida, es pot revocar parcialment la declaració de desemparament exclusivament respecte d'aquesta.

4. Les resolucions de cessament de tutela s'han de notificar al ministeri fiscal, a la persona protegida i a les qui estiguen legitimades per a oposar-s'hi.

CAPÍTOL V

Guarda

Article 110. Assumpció de la guarda

1. La Generalitat ha d'assumir temporalment la guarda d'una persona protegida menor d'edat en els casos següents:

a) Si està sota la seua tutela.

b) A sol·licitud de les persones titulars de la seua tutela o pàtria potestat, quan es donen les circumstàncies previstes en l'article 172 bis del Codi civil.

c) Quan així ho acorde l'autoritat judicial, en els casos que siga procedent legalment.

d) Amb caràcter provisional, en compliment de l'obligació de prestar-li atenció immediata, mentre és identificada, s'investiguen les seues circumstàncies i es constata si es troba en situació de desemparament.

2. La guarda s'ha de realitzar mitjançant l'acolliment familiar i, si aquest no és possible o convenient per a l'interès de la persona protegida, mitjançant l'acolliment residencial. S'ha d'atorgar especial prioritat a l'acolliment familiar en el cas de xiquets o xiquetes menors de sis anys. No s'ha d'acordar l'acolliment residencial de xiquets o xiquetes de menys de tres anys, excepte en supòsits d'impossibilitat, degudament acreditada, d'adoptar en aquest moment la mesura d'acolliment familiar o quan aquesta mesura no convinga a l'interès superior del menor. L'acolliment residencial de xiquets o xiquetes de menys de sis anys no pot acordar-se per un període de més de tres mesos, sense perjudici de les possibles pròrrogues excepcionals, que també han de tenir aquesta durada màxima.

3. La forma d'exercici de la guarda i les variacions d'aquesta s'han de determinar mitjançant una resolució de l'òrgan que exercisca la tutela o assumisca la guarda, amb un acord previ d'aquell dels òrgans col·legiats, als quals fa referència el capítol III del títol VI d'aquesta llei, que resulte competent en funció de la mesura, i s'ha de notificar al pare i la mare, o a la persona tutora, i al ministeri fiscal.

Article 111. Guarda voluntària

1. La Generalitat ha d'assumir la guarda de xiquets, xiquetes o adolescents, a sol·licitud de les persones titulars de la pàtria potestat o la tutela, per un període màxim de dos anys. Aquest període es pot prorrogar excepcionalment, com a màxim per un altre any, si l'interès de la persona protegida així ho aconsella i si és previsible la reunificació familiar durant aquest termini.

2. Per a estimar aquesta sol·licitud ha de restar acreditat que hi ha circumstàncies greus que els impedeixen tenir cura de manera adequada de la persona protegida, i que aquestes són transitòries, de manera que, en concloure la guarda, pugui dur-se a terme la reunificació familiar. Per a aquesta finalitat, s'han de sol·licitar d'ofici els informes que resulten pertinents, quan aquests no els hagen aportat les persones sol·licitants.

3. Si hi ha diverses persones titulars de la pàtria potestat o de la tutela i només una d'elles sol·licita la guarda voluntària, s'ha de requerir el consentiment de l'altra. Únicament s'ha d'assumir la guarda si aquesta el presta o si, després d'haver-li notificat en forma el requeriment, no manifesta la seua oposició dins del termini concedit a aquest efecte, que no pot ser inferior a 10 dies.

4. L'assumpció de la guarda s'ha de formalitzar mitjançant una resolució administrativa de l'òrgan competent de la Generalitat per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència, amb un acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència, en la qual s'ha de fer constar la durada de la mesura, la forma en què s'ha d'exercir la guarda i els altres continguts previstos en l'apartat segon de l'article 172 bis del Codi civil. A aquesta resolució s'ha d'unir l'acord de lliurament voluntari signat amb la família, en què aquesta assumeix el compromís de sotmetre's a les intervencions professionals que calguen per a superar les circumstàncies que li impedeixen fer-se càrrec de la persona protegida.

5. La resolució administrativa sobre l'assumpció de la guarda, com també sobre qualsevol variació posterior de la forma d'exercici d'aquesta, ha de ser fonamentada i s'ha de comunicar a la persona progenitora o persona tutora i al ministeri fiscal.

6. La guarda voluntària cessa per majoria d'edat, emancipació o defunció de la persona protegida; per una resolució administrativa de reunificació familiar, dictada d'ofici o a instància de part; pel venciment del període de durada; per la declaració del desemparament; o per una resolució administrativa que declare alguna de les circumstàncies recollides en les lletres a, b i c de l'article 172.5 del Codi civil. Quan el cessament de la guarda implique la reunificació familiar, han de donar-se les condicions exigides en l'article 121 d'aquesta llei. En cas contrari, en expirar el període de durada de la guarda s'ha de considerar que la persona protegida es troba en desemparament.

Article 112. Guarda per resolució judicial

En compliment de la resolució judicial que li atribuisca la guarda, l'òrgan de la Generalitat competent per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència, ha d'establir, mitjançant una resolució administrativa, la forma d'exercici, i ha d'ordenar les actuacions necessàries per a determinar la mesura de protecció més adequada.

Article 113. Atenció immediata i guarda provisional

1. L'atenció immediata de la Generalitat a xiquets, xiquetes i adolescents s'ha de prestar inicialment a través de les residències o llars de recepció.

2. Quan es requerisca aquesta atenció immediata, el director o la directora de la residència o llar de recepció, oïda la persona protegida, ha de dictar una resolució de guarda provisional en aquells casos en què no siga possible restituir la guarda als seus representants legals o hi haja indicis que aquesta restitució pot ser contrària al seu interès. Aquesta resolució s'ha de comunicar al ministeri fiscal, a la persona protegida i a l'òrgan competent per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència. Aquest òrgan ha d'iniciar immediatament les diligències que calga per a identificar la persona protegida, investigar-ne les circumstàncies i constatar, si escau, la situació real de desemparament, i pot, en qualsevol moment, cessar la guarda provisional, substituir-la per una altra mesura o variar-ne la forma d'exercici. Sempre que l'interès de la persona protegida així ho aconselle, i especialment quan tinga menys de sis anys, ha d'acordar variar la forma d'exercici perquè es duga a terme mitjançant un acolliment familiar d'urgència.

3. En el termini màxim de quaranta-cinc dies des de l'assumpció provisional de la guarda, prorrogables, quan les circumstàncies ho requerisquen, per quaranta-cinc més, s'ha de

procedir a la reunificació familiar, a la declaració de la situació de desemparament o a promoure la tutela ordinària o una altra mesura de protecció que siga procedent.

4. La guarda provisional ha de cessar per les mateixes causes que la tutela o per l'adopció d'una altra mesura de protecció. El cessament pel fet d'haver desaparegut les causes que la van motivar, o per alguna de les circumstàncies recollides en les lletres a, b i c de l'article 172.5 del Codi civil, ha de ser determinat per una resolució de l'òrgan de la Generalitat competent per a adoptar mesures de protecció de la infància i l'adolescència, amb un acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència.

CAPÍTOL VI

Disposicions comunes a la guarda i a la tutela

Article 114. Pla de protecció

1. Quan la Generalitat assumisca la tutela o la guarda d'una persona menor d'edat, l'òrgan que es determine reglamentàriament ha d'elaborar un pla individualitzat, denominat pla de protecció, que ha d'establir l'objectiu de la intervenció, les mesures que cal dur a terme, la previsió o no de reunificació familiar i el termini de l'execució d'aquest. Les condicions i les característiques tècniques d'aquest pla, com també la participació dels diferents agents intervinents en l'elaboració i la revisió, s'han de regular reglamentàriament.

2. Si la persona protegida presenta necessitats especials o alguna diversitat funcional o discapacitat, la Generalitat ha de garantir la continuïtat dels suports que reba o l'adopció d'uns altres més adequats per a les seues necessitats.

3. L'objectiu del pla de protecció ha de ser la reunificació familiar, sempre que siga previsible que, dins d'un termini màxim de dos anys, la família d'origen pot trobar-se en condicions d'exercir adequadament les funcions pròpies de la tutela o la pàtria potestat. Quan no s'estime possible la reunificació familiar o quan aquesta requereisca una intervenció tan prolongada que comprometa el desenvolupament evolutiu adequat de la persona protegida, l'objectiu ha de ser la integració estable en una família alternativa, d'acord amb les necessitats i característiques de les xiquetes, xiquets i adolescents, llevat que, atenent la voluntat, la maduresa, la identitat familiar altres circumstàncies de la persona protegida, resulte més favorable al seu interès que siga la preparació per a la vida independent.

4. Quan l'objectiu siga la reunificació familiar, la Generalitat ha d'elaborar, junt amb l'entitat local del domicili de residència de la família d'origen, un programa de reunificació familiar que ha de formar part del pla de protecció, que inclourà un seguiment de suport i formació a través de l'administració local a la família i al xiquet, xiqueta o adolescent en tots els àmbits que garantisquen el desenvolupament evolutiu de la relació filoparental durant dos anys des del cessament de la mesura. Quan la família biològica canvie de localitat s'assegurarà el seguiment per part dels serveis socials més pròxims a la nova ubicació del xiquet, xiqueta o adolescent.

Article 115. Grups de germans i germanes

1. Llevat que l'interès particular d'alguna persona protegida aconselle una altra cosa, i així es reculla, de forma motivada, en la resolució que es dicte sobre aquest tema, s'han de mantenir units els germans i les germanes, siguen d'únic o de doble vincle, en les mesures de protecció que s'adopten, tant durant el temps que n'assumisca la guarda la Generalitat com a la finalització, per reunificació familiar o per delegació de la guarda per a adopció.

2. En les decisions sobre els grups de germans i germanes, a més dels criteris generals d'interpretació i ponderació de l'interès superior de la persona menor d'edat, s'han de tenir en compte les necessitats derivades del seu diferent moment evolutiu, la naturalesa de la seua relació, la vinculació preexistent i que la mesura que s'adopte no limite les possibilitats de desenvolupament futur de cap d'ells.

Article 116. Revisió del pla de protecció

1. El pla de protecció l'ha d'avaluar i revisar, almenys cada sis mesos, l'òrgan competent per a elaborar-lo, de manera que es puga valorar el progrés respecte del seu objectiu i la conveniència de mantenir-lo o modificar-lo, com també l'adequació de les mesures adoptades a l'interès de la persona protegida. No obstant això, quan s'haja adoptat la mesura d'acolliment familiar permanent, el termini entre revisions pot ser d'un any a partir de la segona revisió, si així ho determina l'òrgan revisor.

2. Els plans de protecció de xiquets o xiquetes de menys de tres anys s'han de revisar almenys cada tres mesos, llevat que s'haja adoptat la mesura d'acolliment familiar permanent o se n'haja delegat la guarda amb finalitats d'adopció. En aquest cas s'han d'aplicar els terminis de revisió previstos en l'apartat anterior. També s'han de revisar trimestralment els plans de protecció de les persones acollides en residències o llars específiques per a problemes greus de conducta.

Article 117. Garantia de drets

Les xiquetes, els xiquets i els adolescents sota la tutela o guarda de la Generalitat han de ser informats dels drets que tenen, de conformitat amb la legislació estatal, per la seua situació d'acolliment familiar o residencial, com també d'aquells altres que aquesta llei els reconeix com a persones protegides. Aquesta informació s'ha de facilitar de forma accessible i adequada a les seues circumstàncies i moment evolutiu.

Article 118. Delegació de guarda per a estades, eixides i vacances

1. Amb la finalitat d'afavorir la inclusió social i el desenvolupament de la persona protegida, de donar suport en la seua tasca a la família que l'acull, o quan siga convenient al seu interès per altres raons, l'òrgan que exerceix la tutela o ha assumit la guarda pot acordar la delegació de guarda per a estades, eixides de caps de setmana o vacances prevista en el Codi civil.

2. Les eixides que no suposen la pernocta fora de la residència o de la llar familiar no es consideren estades i poden ser autoritzades, sense subjecció a requisits formals, per qui exerceix la guarda.

3. La selecció de les famílies, persones i institucions per a aquesta delegació de la guarda s'ha d'efectuar per les direccions territorials de conformitat amb els requisits de l'article 130. Les famílies amb què el xiquet, xiqueta o adolescent realitze eixides periòdiques han d'estar en possessió del certificat d'idoneïtat emès per l'òrgan competent en la matèria.

Article 119. Relacions amb familiars i persones acostades

1. Per a preservar el dret de la persona declarada en desemparament a relacionar-se amb les seues persones progenitores o tutores i altres parents, com també amb altres persones acostades, l'òrgan de la Generalitat que n'exerceix la tutela ha de regular, per sol·licitud seua, les visites i comunicacions mitjançant una resolució administrativa, amb l'acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència. Amb aquesta finalitat, s'ha d'oïr la persona protegida i s'han de tenir en compte, a més dels criteris generals d'interpretació i ponderació del seu interès superior, les característiques de la relació i les conseqüències emocionals i afectives que poden tenir per a ella els contactes o l'absència d'aquests.

2. Quan la Generalitat exerceix la guarda d'una persona menor d'edat, però no la tutela, les visites i comunicacions amb les persones progenitores o tutores es poden dur a terme sense subjecció a un règim predeterminat. No obstant això, l'òrgan que ha assumit la guarda les ha de regular quan interferisquen en el desenvolupament de la vida quotidiana de la persona protegida, o puguen derivar-se'n perjudicis per a ella, especialment en un context de conflicte. La relació amb altres persones acostades i parents s'ha de regular de conformitat amb el que disposa l'apartat 1 d'aquest article.

3. A més de les conseqüències directes de les visites i els contactes per a la persona protegida, en la regulació es tindrà en compte l'objectiu del pla de protecció, de manera que la relació s'intensifiqui a mesura que es progressa cap a la reunificació familiar i es limite o suspenga quan interferisca en la integració estable en una família alternativa d'acord amb les necessitats i les característiques de les xiquetes, xiquets i adolescents.

4. En aquells casos en què no s'haja mantingut unit a un grup de germans i germanes, però la continuïtat de la seua relació no siga perjudicial, la Generalitat ha d'adoptar les mesures necessàries perquè mantinguen un contacte suficient per a preservar i potenciar el vincle preexistent.

Article 120. Transicions d'entorn de convivència

1. Les variacions de mesures o de la forma d'exercici de la guarda que impliquen un canvi d'entorn de convivència de la persona protegida s'han de dur a terme d'acord amb un pla individualitzat de transició d'entorn, adaptat a la seua edat, llevat que l'interès d'aquesta requerisca una actuació urgent justificada degudament.

2. En la planificació de la transició s'ha d'oïr i preparar la persona protegida i les famílies o institucions implicades. Tant les persones que cedeixen la guarda com les qui la reben estan obligades a col·laborar en el desenvolupament del pla de transició.

3. La transició s'ha de dur a terme mitjançant contactes graduals i/o amb l'acompanyament d'alguna persona que li aporte seguretat emocional. Es prestarà especial atenció a les transicions de persones menors de zero a dos anys per les conseqüències psicològiques que poden tenir.

4. A fi de preservar el sentit de continuïtat biogràfica i afavorir-ne el desenvolupament de la identitat, les persones protegides tenen dret a emportar-se fotografies, records, pertinences i objectes personals. Reglamentàriament s'ha de regular el lliurament d'un llibre de vida, en què s'ha de recollir la informació i els documents i imatges essencials de la seua història personal, en aquelles transicions que puguen suposar una fita biogràfica important.

5. Dins la planificació de la transició s'establirà un règim de visites per a la família d'acollida a fi de prevenir les conseqüències que puguen derivar-se d'una ruptura abrupta amb aquest vincle, com també la seguretat per a l'establiment del nou vincle amb la família del nou entorn.

Article 121. Reunificació familiar

1. Per al retorn de la persona protegida a la seua família d'origen s'ha de comprovar que es donen les condicions requerides en l'article 19 bis de la Llei orgànica 1/1996, mitjançant els informes que es determinen reglamentàriament. Aquesta comprovació no és preceptiva, no obstant això, quan la reunificació es produïska a causa del cessament de la guarda provisional, pel fet de no haver-se constatat motius per a adoptar una mesura de protecció.

2. Amb aquest fi s'ha de demanar informe de l'entitat pública competent en la localitat de residència de la família d'origen per a valorar la situació de risc, a la qual s'ha de comunicar la resolució per la qual es procedeix a la reunificació. L'òrgan competent en matèria d'infància i adolescència, en col·laboració amb aquesta entitat pública, ha de realitzar el seguiment de la reunificació familiar i prestar a la família el suport necessari.

Article 122. Preparació per a la vida independent

1. El pla de protecció per a adolescents sota la guarda o la tutela de la Generalitat ha de tenir entre les seues prioritats la consecució de l'autonomia personal, la plena inclusió social, la inserció laboral i la preparació per a la vida independent. S'ha de prioritzar la modalitat d'acolliment familiar enfront del residencial, sempre tenint en compte l'interès superior de la persona menor d'edat.

Quan una persona menor d'edat no documentada ha estat subjecta legalment a la tutela, guarda o acolliment d'un ciutadà o institució espanyola durant dos anys consecutius, la Generalitat, a través de la conselleria competent en matèria de protecció d'infància i adolescència, ha d'impulsar l'expedient per a tramitar-li la documentació.

2. A partir dels setze anys, els que es troben sota la tutela de la Generalitat, o els que estiguen sota la guarda de la Generalitat i es troben en risc d'exclusió social, per no tenir suports familiars adequats, tindran dret a participar en un programa de preparació per a la vida independent. També tindran dret a participar en aquests programes els que, en aconseguir la majoria d'edat, estiguen en aquesta situació, fins que estiguen en condicions de portar una vida autònoma o, com a màxim, fins als vint-i-vinc anys d'edat. La conselleria amb competència en matèria d'infància i adolescència realitzarà un seguiment del procés d'integració social de les persones que van estar sota tutela o guarda de la Generalitat i que han tornat al seu entorn familiar, a fi d'oferir, si escau, els suports necessaris per a afavorir una vida independent.

3. La participació en aquests programes ha de ser voluntària i ha d'estar condicionada a un compromís de participació i aprofitament. Per a establir-ne els objectius i continguts s'ha de disposar de la intervenció activa de la persona interessada.

4. Aquests programes constituïran una intervenció integral comunitària que comprega, almenys:

- a) El seguiment socioeducatiu dirigit a potenciar l'autonomia personal i social.
- b) La inserció sociolaboral mitjançant l'orientació i la formació, com també l'acompanyament laboral i el foment de l'ocupació. Es desenvoluparan mesures de sensibilització i conscienciació sobre els programes sociolaborals per a assegurar la participació efectiva de les i els joves.
- c) L'alternativa d'allotjament, que pot oferir-se, en els termes en què es determine reglamentàriament, per mitjà de la prolongació de l'estada en residències o llars d'acolliment o en famílies per mitjà de la posada a disposició de llars d'emancipació, o per mitjà de mesures destinades a facilitar l'accés a habitatges de lloguer o a una llar alternativa.

El programa pot contenir altres accions destinades a atendre necessitats particulars dels participants en l'accés a la vida adulta, com orientació jurídica.

5. Les polítiques que duga a terme la Generalitat en matèria de joventut i inclusió social han de tenir en compte les necessitats particulars d'aquest col·lectiu i han d'atorgar prioritat a les persones participants en aquests programes per a l'accés a l'educació secundària postobligatòria i a l'educació superior, als programes de foment de l'ocupació i d'inserció sociolaboral, a les ajudes per al lloguer d'habitatges i a qualsevol altra prestació o ajuda pública que puga contribuir al desenvolupament de la independència personal. Per a facilitar l'accés als estudis superiors, l'administració de la Generalitat ha d'establir vies de col·laboració amb les universitats valencianes.

6. Les actuacions previstes en els programes de preparació per a la vida independent han d'utilitzar, sempre que siga possible, els recursos de caràcter general destinats al conjunt de la població, a la joventut, o a les persones en risc d'exclusió, tot complementant-les amb suports o prestacions de l'entitat pública de protecció. Han d'incloure, així mateix, la col·laboració de persones i famílies voluntàries que acompanyen i actuen com a mentors, a fi de potenciar la xarxa de suport social de les persones participants.

7. Les actuacions d'aquests programes s'han de realitzar des d'una perspectiva de gènere.

8. Quan els qui participen en aquests programes tinguen alguna diversitat funcional o discapacitat, s'han de preveure els ajustaments necessaris per a afavorir-ne l'autonomia personal.

Article 123. Persones menors d'edat estrangeres no acompanyades

1. De conformitat amb la legislació vigent sobre drets i llibertats de les persones estrangeres a Espanya, la Generalitat ha de garantir a xiquetes, xiquets i adolescents estrangers no acompanyats una protecció adequada a les necessitats específiques d'aquests, i la conselleria competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència n'ha d'assumir l'atenció integral i comunitària, durant el temps de permanència a la Comunitat Valenciana i dotar-los de les mesures de protecció i assistència necessàries per a garantir els drets d'aquests. En aquests casos, l'accés als recursos propis de l'entitat autonòmica ha de ser prioritari, si així es preveu en el pla de protecció, i l'ingrés d'aquests s'ha de justificar mitjançant la resolució de tutela o guarda.

2. Els procediments d'identificació i inscripció en el registre corresponent per part de les forces i cossos de seguretat, que s'han de practicar en aquests casos, s'han de realitzar en dependències diferenciades de les persones adultes, amb les condicions adequades a la seua edat i circumstàncies i amb la màxima celeritat possible. Els ha d'assistir personal dependent de l'entitat pública de protecció i, si cal, una persona que faça d'interpret.

Article 124. Persones menors d'edat embarassades o amb descendents a càrrec seu

1. La Generalitat ha de prestar l'assessorament i el suport adequats a la seua situació a les persones menors d'edat sota guarda o tutela que estiguen embarassades. En el pla de protecció s'ha de preveure aquesta circumstància.

2. Reglamentàriament s'han d'establir les mesures necessàries per a garantir que, en aquests casos, l'interès superior de la mare menor d'edat i el del fill o de la filla es valoren i ponderen de forma independent i que en les mesures que s'adopten respecte a cada persona preval el seu interès particular i el fet que la mare i el fill romanguen junts.

CAPÍTOL VII **Acolliment familiar**

Article 125. Concepte de l'acolliment familiar

L'acolliment familiar és la mesura de protecció per la qual es produeix la plena participació d'una persona menor d'edat en la vida d'una família substitutiva o complementària de la pròpia, de manera que puga disposar de les oportunitats de relació i vinculació necessàries per a un adequat desenvolupament afectiu. A través de l'acolliment la família assumeix les obligacions de vetllar per ella, tenir-la en la seua companyia, alimentar-la, educar-la i procurar-li una formació integral i comunitària en un entorn afectiu durant el temps que dure la mesura, i per a fer-ho té dret a disposar del suport de l'entitat pública, prestat per un equip professional especialitzat en infància, adolescència i família.

Article 126. Formalització de l'acolliment familiar

1. L'acolliment familiar s'ha de formalitzar per resolució de l'òrgan de la Generalitat que exercisca la tutela o assumisca la guarda, després de l'acord previ d'aquell dels òrgans col·legiats previstos en el capítol III del títol VI d'aquesta llei al qual corresponga en funció de l'estabilitat de la mesura, en els termes i amb les condicions previstes en el Codi civil.

2. A la resolució de formalització s'ha d'adjuntar un document annex que ha d'incloure els aspectes recollits en l'article 20.3 de la Llei orgànica 1/1996.

Article 127. Modalitats d'acolliment familiar

1. L'acolliment familiar ha d'adoptar alguna de les modalitats previstes en el Codi civil, les quals, atenent la durada i els objectius, són: acolliment familiar d'urgència, acolliment familiar temporal i acolliment familiar permanent.

2. Per raó de la vinculació, es distingeix l'acolliment en família extensa, entenent per tal tota persona amb la qual la persona protegida manté un vincle de parentiu o una relació afectiva prèvia rellevant, i l'acolliment en una família aliena, a la qual es denomina família educadora.

3. L'acolliment familiar d'urgència l'ha de dur a terme una família educadora que haja sigut declarada apta per a aquesta modalitat. La declaració d'aptitud requereix estar disponible per a acollir a qualsevol hora del dia i durant tot l'any, i trobar-se en les condicions necessàries per a obtenir i aportar, a partir de la relació amb la persona acollida, informació rellevant per a les decisions sobre les mesures de protecció.

4. El caràcter especialitzat de l'acolliment el determina l'òrgan competent per a formalitzar-lo quan, a més d'haver constatat que la família reuneix les condicions exigides en l'article 20.1 de la Llei orgànica 1/1996, estima que la persona acollida presenta alguna necessitat o circumstància especial. Els acolliments d'aquesta modalitat poden ser especialitzats.

5. L'òrgan competent en matèria d'infància i adolescència vetlarà per la formació continuada de les famílies d'acollida.

Article 128. Determinació de la modalitat d'acolliment

L'acolliment familiar s'ha de dur a terme en aquella modalitat que millor responga a l'interès de la persona protegida, tenint en compte les seues especials necessitats o circumstàncies i l'objectiu del pla de protecció. Quan encara no s'haja pogut establir aquest objectiu, s'ha d'optar preferentment per l'acolliment familiar d'urgència.

Article 129. Selecció de la família acollidora

1. Una vegada determinada la modalitat, si aquesta és de les que poden tenir lloc en família extensa, s'han de valorar les condicions i la relació amb la persona protegida d'aquells familiars o persones acostades que s'hagen ofert per a l'acolliment. Sense perjudici que l'entitat pública pugui acordar en qualsevol moment la forma d'exercici de la guarda més adequada per a l'interès de les persones protegides, s'estableix un termini màxim de sis mesos des de la data de la resolució de desemparament perquè la família extensa presente el seu oferiment. Transcorregut aquest termini, els oferiments per a l'acolliment de la família extensa únicament pot tramitar-los d'ofici l'entitat pública.

2. Per a l'acolliment familiar s'ha de seleccionar, amb subjecció als principis d'inclusió, igualtat d'oportunitats i no discriminació, una família que pugui satisfer l'interès i les necessitats particulars de la persona acollida, promovent el seu desenvolupament integral i la seua participació plena en la vida familiar i social, respectant la seua identitat familiar, proporcionant un entorn estimulant i oferint-li una base segura d'aferrament mitjançant la cura responsable i afectiva. En el cas de l'acolliment permanent, s'ha de valorar, a més, si aquestes condicions poden complir-se també a llarg termini, fins que la persona protegida assolisca la majoria d'edat.

3. Llevat que l'interès del xiquet, xiqueta o adolescent aconselle una altra mesura, s'ha de donar prioritat per a l'acolliment a les persones que, tenint la consideració de família extensa, reunisquen les condicions de l'apartat anterior. Si no hi ha oferiments en la família extensa de persones que complisquen aquestes condicions, s'ha de seleccionar una família educadora que s'hi ajuste, i escollir, de les que hagen sigut declarades aptes per a la modalitat que es tracte, aquella que millor responga a l'interès de la persona protegida.

Article 130. Requisits d'aptitud per a l'acolliment

Per a ser considerades adequades a l'acolliment, les persones candidates han de reunir, almenys, les condicions següents:

1. No veure's afectades per cap dels impediments previstos en el Codi civil per a la tutela.
 2. Acreditar, mitjançant un certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals, que compleixen el requisit exigít per l'article 13.5 de la Llei orgànica 1/1996.
 3. Tenir, considerant les característiques psicològiques, la situació familiar i social i l'aptitud educadora, la capacitat d'atendre les necessitats de tota índole de la persona que s'ha d'acollir.
 4. Que la seua motivació per a l'acolliment siga congruent amb la naturalesa i la finalitat d'aquest, segons la modalitat de què es tracte.
 5. Estar en disposició de respectar els drets de la persona protegida, la seua identitat i expressió de gènere i la seua orientació sexual, de contribuir al compliment de l'objectiu que pugua tenir el pla de protecció, de propiciar la relació de la persona acollida amb la seua família de procedència, i de col·laborar amb els diferents agents del sistema de protecció.
 6. El procediment de valoració d'aptitud l'ha d'iniciar d'ofici l'òrgan corresponent d'acord amb les necessitats de les xiquetes, els xiquets i els adolescents que es troben sota tutela o guarda de la Generalitat, susceptibles d'una mesura d'acolliment familiar. El termini per a la resolució i notificació del procediment de valoració no pot ser superior a sis mesos. Transcorregut aquest termini sense que hi recaiga cap resolució expressa, s'entén que s'ha desestimat.
- La declaració d'aptitud en cap cas suposa el dret exigible a acollir, tan sols atorga el dret a la inscripció en el registre administratiu habilitat a aquest efecte.
- La valoració de l'aptitud s'ha de revisar amb la periodicitat que es determine reglamentàriament. ²

Article 131. Valoració de l'aptitud per a l'acolliment

1. La valoració de l'adequació per a l'acolliment de la família extensa es duu a terme amb motiu de l'oferiment per a un acolliment en particular, i ha de tenir en compte la situació específica i l'objectiu del pla de protecció de la persona concreta que s'ha d'acollir. La declaració d'aptitud, que pot fer-se en la mateixa resolució de formalització, ha d'estar circumscrita a aquest acolliment.
 2. En el cas de les famílies educadores, les persones interessades han de remetre el seu oferiment a la Generalitat, que iniciarà d'ofici el procediment de valoració de l'aptitud quan necessite famílies candidates. El termini màxim per a resoldre i notificar aquest procediment és de sis mesos. Si transcorregut aquest termini no s'ha dictat i notificat cap resolució expressa, la persona interessada pot entendre desestimada la seua pretensió per silenci administratiu.
- Cal donar prioritat en la tramitació a aquells oferiments que suposen una alternativa familiar per a les persones menors d'edat amb menys possibilitats de ser acollides.
- La declaració d'aptitud ha d'indicar les modalitats d'acolliment que la família pot dur a terme i ha de contenir totes les especificacions que resulten útils per a determinar les necessitats i les circumstàncies de la persona acollida que està en condicions d'atendre. Aquesta declaració ha de permetre dur a terme acolliments successius mentre no siga revocada.
3. Reglamentàriament s'ha de regular el procediment i la metodologia d'aquesta valoració, que ha d'incloure l'obligació de participar en accions formatives. La valoració de l'aptitud s'ha de revisar amb la periodicitat que s'estipule en el reglament.

Article 132. Compensació econòmica

1. Els qui acullen persones menors d'edat sota la guarda o la tutela de la Generalitat tenen dret a percebre d'aquesta una prestació econòmica per a la seua sustentació i en compensació d'altres despeses derivades de l'acolliment o de la disponibilitat per a dur-lo a terme.
2. L'import de la prestació es fixa, per a cada exercici, en la llei de pressupostos de la Generalitat. Se n'estableixen diferents imports en funció de la qualificació i la disponibilitat requerida per la modalitat d'acolliment, de les necessitats de la persona acollida, o d'altres circumstàncies que afecten notablement la incidència de l'acolliment en la situació econòmica familiar, com la condició de monoparentalitat de la família acollidora.
3. Atés el seu objecte, aquesta compensació econòmica no té naturalesa d'ingrés de la unitat familiar, per la qual cosa no computa a l'efecte de l'obtenció de qualsevol ajuda o subvenció pública i és inembargable en els termes establits per l'article 4 del Reial Decret llei 9/2015, de 10 de juliol, de mesures urgents per a reduir la càrrega tributària suportada pels

² L'apartat 6 de l'article 130 és modificat per l'article 32 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. (DOGV núm. 8707 de 30.12.2019) Ref. Base de dades 011336/2019.

contribuents de l'impost sobre la renda de les persones físiques i altres mesures de caràcter econòmic.

Article 133. Suport i acompanyament en l'acolliment

Les persones acollides tenen dret que la formació, l'acompanyament, la supervisió i l'orientació tècnica a través de professionals especialitzats de què dispose la seua família acollidora li permeten exercir adequadament les seues funcions. Ateses les seues particulars necessitats també tenen dret a suport psicosocial específic que els permeta afrontar les difícils situacions viscudes.

La Generalitat ha de fomentar el suport mutu que duguen a terme les associacions de famílies acollidores i accions d'informació dirigides als i les professionals que atenen les xiquetes i els xiquets en acolliment i les seues famílies acollidores, especialment en el sector de l'educació, de la sanitat i l'acció social.

Article 134. Atribució de funcions tutelars a les persones acollidores

Per a sol·licitar de l'òrgan judicial l'atribució de funcions tutelars a les persones acollidores cal, a més de tenir el seu consentiment i el de la persona protegida, si té maduresa suficient per a prestar-lo, que aquesta es trobe declarada en desemparament, que l'acolliment siga permanent i que la família acollidora es trobe, per alguna circumstància objectiva, en millor situació que l'entitat pública per a exercir-les en interès de la persona acollida.

Article 135. Relació entre les persones acollidores i acollides al cessament de l'acolliment

1. El dret al manteniment de la relació al cessament de l'acolliment, que tenen tant la persona acollidora com l'acollida, s'ha d'exercir, si es donen els pressupòsits legals per a fer-ho, mitjançant un règim de visites i comunicacions regulat d'acord amb el que hi ha disposat en l'article 119 d'aquesta llei, mentre la persona menor d'edat es trobe sota la guarda o la tutela de la Generalitat.

2. Quan s'estime que l'interès de la persona protegida aconsella el manteniment de la relació amb la família acollidora i l'adopció per una altra família siga la mesura més adequada per a la seua protecció, la Generalitat ha de promoure, sempre que siga possible, una adopció oberta amb contactes amb qui la va acollir.

3. En els supòsits de reunificació familiar, si la continuïtat de la relació és favorable per a la persona protegida i aquesta, o la persona acollidora, sol·licita fer efectiu aquest dret, la Generalitat ha de mitjançar per a facilitar un acord que ho propicie.

Article 136. Foment de l'acolliment familiar

1. La política de la Generalitat en matèria d'infància i adolescència ha d'incloure mesures de difusió de l'acolliment, amb la finalitat de sensibilitzar la població sobre la important funció social que té.

2. La Generalitat ha de donar prioritat a la promoció de l'acolliment de les xiquetes, dels xiquets o dels adolescents amb menys possibilitats de ser acollits per la seua edat, discapacitat o diversitat funcional o altres circumstàncies especials.

3. La Generalitat ha de donar suport a aquelles actuacions de foment de l'acolliment que duguen a terme les entitats locals o les organitzacions socials sense ànim de lucre dedicades a la promoció de l'acolliment que contribuïsqen als objectius que sobre aquest tema preveja l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència.

4. A fi de fomentar l'acolliment, la Generalitat i les administracions locals de la Comunitat Valenciana han d'atorgar a les famílies acollidores, mitjançant la normativa que resulte aplicable, aquests drets de preferència, com també exempcions i bonificacions en taxes i preus públics que, en matèries de la seua competència, tinguen reconegudes les famílies nombroses.

5. La Generalitat, en la política tributària i d'habitatge ha de tenir en compte la situació de les famílies acollidores, de manera que es compensen les majors necessitats derivades d'haver integrat en la família un xiquet, una xiqueta o un adolescent sota protecció pública.

CAPÍTOL VIII

Acolliment residencial

Article 137. Mesura d'acolliment residencial

1. L'acolliment residencial és una mesura de protecció mitjançant la qual es proporciona a una persona protegida un lloc de residència i convivència i una atenció orientada al seu desenvolupament holístic i comunitari.

2. L'òrgan que exercisca la tutela, o assumisca la guarda, de la persona protegida ha de formalitzar aquesta mesura mitjançant una resolució administrativa, després de l'acord previ de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència, quan l'acolliment familiar resulte impossible o contrari al seu interès.

3. La conselleria amb competència en matèria d'infància i adolescència ha de dissenyar diversos programes d'acolliment residencial en funció dels diferents objectius als quals pot respondre aquesta mesura en el marc del pla de protecció, com també programes especialitzats per a atendre les necessitats singulars que, per les seues característiques i circumstàncies psicosocials, presenten determinades persones acollides.

4. La guarda en acolliment residencial l'exerceix el director o la directora del recurs en el qual es duu a terme, sota la supervisió de l'òrgan que posseeix la guarda o la tutela i la superior vigilància del ministeri fiscal.

5. La Generalitat, en l'exercici de les competències que té en matèria d'acolliment residencial, ha d'observar els principis següents, a més dels recollits en els articles 3 i 91 d'aquesta llei. ³

a) Formació integral, potenciant al màxim les fortaleces de la persona acollida i el seu desenvolupament intel·lectual, social, afectiu i de salut proporcionant un ambient segur i amb oportunitats de relació per a l'establiment de vincles positius. Amb aquest fi, han de proporcionar un ambient segur, enriquidor i amb oportunitats de relació per a l'establiment de vincles positius.

b) Proximitat, procurant que l'acolliment es produïska en la residència o llar més propera a l'entorn social i familiar de la persona protegida, llevat que resulte contrari al seu interès.

c) Desinstitucionalització, que permeta reduir els períodes d'estada en la residència o llar, i promoga models de funcionament en nuclis reduïts, on la convivència es desenvolupe en condicions similars a les familiars.

d) Participació dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents en les decisions que els afecten, assegurant l'accessibilitat universal. Totes les residències i llars han de disposar d'òrgans interns de participació que permeten prendre part en la seua gestió a tota la comunitat educativa.

e) Oci educatiu, mitjançant la realització d'una sèrie d'activitats socials, culturals, esportives, ambientals i de temps lliure que permeten el desenvolupament holístic i comunitari del xiquet, de la xiqueta i de l'adolescent, i que eduquen en hàbits de participació i en valors de compromís i inclusió social.

f) Emancipació, promovent l'autonomia personal, la formació, la inserció laboral i els suports socials que les persones protegides necessiten per a la seua vida adulta.

g) Coordinació. En el desenvolupament de les seues funcions, les residències i llars han d'actuar coordinadament amb els agents socials i del sistema de protecció que tinguen relació amb la persona protegida o, quan així ho requerisca el pla de protecció, amb la seua família d'origen.

h) Inclusió, adaptant el seu funcionament, equipament i espais a la diversitat funcional o discapacitat o d'identitat o expressió de gènere de les persones residents.

i) Obertura a la comunitat, afavorint la participació de les persones acollides en les escoles i altres contextos de socialització de l'entorn.

Article 138. Tipus de recurs d'acolliment residencial

1. Atenent el nombre de persones que poden ser acollides, els centres d'acolliment residencial es denominen:

a) Llar, quan no superen les huit places.

b) Residència, en la resta de casos.

2. Atenent les seues característiques funcionals, les llars o residències poden ser:

a) De recepció, destinades a l'atenció immediata o al primer acolliment.

³ L'apartat 5 de l'article 137 és modificat per l'article 32 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

- b) Específiques per a problemes greus de conducta, denominació amb la qual s'identifiquen els centres regulats en el capítol IV del títol II de la Llei orgànica 1/1996.
- c) D'acolliment general, en la resta de casos.

Article 139. Règim de les residències i llars

1. L'acolliment residencial de les persones protegides per la Generalitat s'ha de realitzar en residències o llars de la seua titularitat o en aquelles altres amb les quals aquesta haja signat un conveni o concertat o contractat la provisió de serveis, que integren en el seu conjunt la xarxa pública d'acolliment residencial per a la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana.

2. Totes les residències i les llars situades a la Comunitat Valenciana han d'estar autoritzades i acreditades per a exercir aquesta funció per la conselleria competent en matèria d'infància i adolescència.

3. Les residències i llars són de caràcter obert quan el seu règim específic no establisca el contrari.

4. Les residències i les llars han d'executar els programes a què es refereix l'article 137.3 d'aquesta llei, d'acord amb les necessitats de les persones acollides. Si aquestes necessitats ho requereixen, un mateix centre podrà dur a terme, simultàniament o successivament, diversos programes.

5. Les residències i llars d'acolliment han de tenir un projecte global, que reculla el projecte educatiu i les normes de funcionament i convivència.

6. La resta d'aspectes del règim de funcionament de les residències i llars d'acolliment s'han de regular reglamentàriament. En el desenvolupament reglamentari s'han d'especificar, així mateix, les condicions de seguretat, sanitat, accessibilitat i adequació a la identitat o expressió de gènere que han de reunir; com també el nombre, la ràtio i la qualificació professional del seu personal, el contingut del projecte global, els requisits per a l'execució dels diferents programes, i els procediments de participació de les persones acollides en el seu funcionament intern i altres condicions que contribuïsquen a assegurar els seus drets.

7. A fi de garantir que el funcionament de les residències i llars d'acolliment promou el ple gaudi dels drets de les persones protegides, l'òrgan de la Generalitat competent per a adoptar mesures de protecció les ha de supervisar, almenys semestralment, i sempre que així ho exigisquen les circumstàncies, sense perjudici de la superior vigilància del ministeri fiscal i de les funcions que corresponen a la inspecció de serveis socials.

Article 140. Participació de les persones acollides

1. Després de l'ingrés en la residència o llar, s'ha d'elaborar un projecte socioeducatiu individual, en el marc del pla de protecció, amb la participació de la persona protegida, d'acord a la seua edat i etapa madurativa, a la qual s'ha d'escoltar i informar del contingut, i especialment dels objectius i de la finalitat del pla de protecció.

2. S'ha de promoure la participació col·lectiva de les persones acollides en les decisions que les afecten, incloses la gestió i l'organització de la residència o llar i la programació d'activitats.

Article 141. Residències i llars de recepció

1. Les residències i llars de recepció són establiments de caràcter obert que, a més de prestar atenció immediata, duen a terme l'estudi de la situació personal, social i familiar de les persones acollides i del seu entorn, a fi de proposar la mesura de protecció que resulte més adequada al seu interès.

2. L'estada en una residència o llar de recepció s'ha de limitar al temps estrictament necessari per a fer aquestes funcions, i en el cas de la guarda provisional, no ha de superar el límit temporal establert en l'article 113.3 d'aquesta llei. ⁴

3. Les residències o llars de recepció han de disposar, durant les vint-i-quatre hores del dia, de personal públic facultat per a adoptar mesures de protecció que no admeten demora.

4. S'ha de garantir l'existència de diverses residències o llars de recepció a cada província, diferenciades per a atendre persones que, per la seua edat o altres circumstàncies, tinguen necessitats homògenes.

⁴ L'apartat 2 de l'article 141 és modificat per l'article 32 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

Article 142. Residències i llars específiques per a problemes greus de conducta

1. La Generalitat ha de disposar, almenys, d'una residència o llar d'aquest tipus a cada província, el funcionament de la qual s'ha d'ajustar al que disposa el capítol IV del títol II de la Llei orgànica 1/1996.

2. Aquests centres, sotmesos a estàndards internacionals i a control de qualitat, estaran destinats a l'acolliment residencial de persones menors d'edat que estiguen en situació de guarda o tutela de l'entitat pública, diagnosticats amb problemes de conducta, que presenten conductes disruptives o dissocials recurrents, transgressores de les normes socials i els drets de tercers, quan a més així estiga justificat per les seues necessitats de protecció i determinat per una valoració psicosocial especialitzada.

No podran ser ingressats en aquestes residències i llars les xiquetes, xiquets o adolescents que presenten malalties o trastorns mentals que requerisquen un tractament específic i residencial per part dels serveis competents en matèria de salut mental o d'atenció a persones amb diversitat funcional o discapacitat, en centres o recursos propis de règim tancat.

En el cas de persones menors d'edat i adolescents amb problemes de salut mental que requerisquen atenció ambulatoria i que, per raons d'urgència, convenientment motivades, facen necessària la immediata adopció de mesures d'ingrés, se seguirà el procediment previst en l'article 778 bis 3 de la Llei d'enjudiciament civil.

3. La conselleria competent en matèria d'educació ha de garantir la prestació de l'ensenyament obligatori dins del mateix establiment residencial quan responga a l'interés superior de la persona protegida. Els certificats i els diplomes d'estudi, l'expedient acadèmic i els llibres d'escolaritat no han d'indicar, en cap cas, que s'han tramitat o obtingut en residència o llar.

Article 143. Col·laboració entre associacions i Generalitat

La conselleria competent en matèria d'infància i adolescència ha de mantenir reunions periòdiques semestrals amb les associacions de famílies d'acollida i adoptants amb la finalitat de coordinar accions i vetlar de la millor manera per la protecció de la infància i l'adolescència vulnerable de la Comunitat Valenciana.

Article 144. Programes de respir a l'acolliment familiar

L'administració de la Generalitat, a través de la conselleria competent en matèria de protecció de persones menors d'edat, ha de promoure programes de respir per a les famílies acollidores a fi d'atendre les necessitats que puguen sorgir durant el procés de l'acolliment.

Article 145. Suport a l'acolliment familiar

Les administracions públiques de la Generalitat, directament o a través d'entitats col·laboradores, han de prestar a les xiquetes, xiquets i adolescents, a les famílies acollidores i a la família d'origen la col·laboració necessària per a l'èxit dels objectius de l'acolliment, com també els suports de caràcter especialitzat, econòmic, jurídic o psicosocial necessaris en funció de les necessitats, les característiques de l'acolliment i les dificultats del seu exercici.

Article 146. Famílies acollidores

Les famílies acollidores han de col·laborar amb l'administració de la Generalitat en l'exercici de les seues funcions de protecció, procurant una atenció integral i la millora de la qualitat de vida de les xiquetes, xiquets i adolescents que es troben sota tutela o guarda de la Generalitat, mitjançant la seua integració en un nucli familiar de forma temporal o estable.

CAPÍTOL IX**Adopció****Article 147. Actuació de la Generalitat en matèria d'adopció**

1. La Generalitat exerceix les funcions que el Codi civil, la Llei d'adopció internacional i la resta de normes en matèria d'adopció atribueixen a l'entitat pública, tant respecte de l'adopció amb manteniment de vincles afectius previs com sense.

2. A més dels recollits en l'article 3 i en l'article 91 d'aquesta llei, la Generalitat, en l'exercici de les seues competències en matèria d'adopció, ha d'observar els principis següents:

a) La transparència dels procediments de tramitació d'ofertaments d'adopció, dins dels límits previstos en la normativa reguladora d'aquesta matèria.

- b) L'objectivitat del procediment de valoració i declaració de la idoneïtat.
- c) L'exclusió de marges de discrecionalitat en la selecció de les persones adoptants.
- d) La igualtat en la presa de decisions, considerant sempre l'interès superior del menor, sense discriminació per raó de raça, sexe, religió, nucli familiar, diversitat funcional o discapacitat o discapacitat, orientació sexual ni identitat o expressió de gènere.
- e) L'impuls dels tràmits per a promoure l'adopció de les persones protegides que requerisquen aquesta mesura.
- f) La promoció activa de l'èxit de l'adopció, a través de la formació contínua, anterior i posterior a l'adopció, i del suport postadoptiu.

Article 148. Proposta d'adopció

1. La Generalitat ha de promoure l'adopció sempre que responga a l'interès de la persona protegida, després de l'acord previ de la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars, que ha de seleccionar la família que resulte més adequada al seu interès.

2. Per a determinar si l'adopció respon al principi d'interès superior de la persona susceptible de ser adoptada, la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars ha de tenir en compte, a més dels criteris generals per a la seua interpretació i ponderació, els següents:

a) Que la reincorporació a la seua família d'origen resulte contrària al seu interès i no siga previsible que aquesta situació es modifique, considerant els factors de risc existents i les actuacions dutes a terme per a revertir-la.

b) Que, escoltada la persona protegida, es constate la seua voluntat o disposició favorable a integrar-se en una família alternativa, i si té maduresa suficient per a fer-ho, que atorgue expressament el seu consentiment.

c) Que l'adopció resulte més favorable als seus interessos que altres mesures de protecció. Amb aquest efecte s'han de considerar, entre altres criteris, l'estabilitat de les diferents mesures i les possibilitats que ofereixen per a satisfer a llarg termini les necessitats de la persona protegida, com també l'arrelament i els vincles que manté amb el seu entorn, tenint en compte les possibilitats de preservar-los mitjançant l'adopció oberta.

3. La selecció de famílies per a la proposta d'adopció s'ha de fer entre aquelles declarades idònies per a un projecte adoptiu que es corresponga amb les característiques i necessitats de la persona protegida. S'ha de considerar, en primer lloc, si l'interès de la persona que s'ha d'adoptar requereix alguna condició particular de la família que la faça singularment adequada per a la seua adopció. Si aquest criteri resulta inaplicable o insuficient, s'ha de seleccionar per altres criteris objectius predeterminats que es presumisquen més favorables a l'interès de la persona que s'ha d'adoptar, i, en últim terme, s'ha d'atendre l'antiguitat de l'oferiment d'adopció.

4. Quan l'adopció resulte la mesura més adequada per a una persona tutelada per la Generalitat, però no es dispose de cap família declarada idònia per a adoptar-la, atenent les seues característiques i necessitats, s'ha de buscar activament una família candidata, mitjançant la cooperació amb altres entitats públiques, o informant i valorant altres famílies el projecte adoptiu de les quals s'aproxime a les seues necessitats.

Article 149. Delegació de guarda amb finalitats d'adopció

1. Mitjançant una resolució motivada, l'òrgan que exerceix la tutela delega la guarda de les persones tutelades a les persones seleccionades per a la seua adopció, en els termes i amb les condicions previstos en el Codi civil, article 176 bis, apartat 1.

2. La guarda s'ha de delegar amb anterioritat a la proposta d'adopció, que ha de presentar-se en el termini de tres mesos. No obstant això, en la resolució administrativa de delegació de guarda pot prorrogar-se aquest termini, fins a un màxim d'un any, quan calga establir el període d'adaptació que preveu el Codi civil.

3. Amb la finalitat d'avaluar el procés d'acoblament de la persona tutelada amb les persones seleccionades per a la seua adopció i prestar l'assistència necessària perquè la incorporació a la família es faça adequadament, l'entitat pública ha d'efectuar durant el temps de vigència de la delegació de la guarda amb finalitats d'adopció, un seguiment semestral, o amb una periodicitat inferior, si així ho acorda la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars atenent l'interès de la persona tutelada.

Article 150. Adopció oberta

1. S'entén per adopció oberta aquella en la qual, després de constituir-la, es mantenen els contactes previstos en l'article 178.4 del Codi civil.

2. L'adopció oberta és la forma d'adopció preferent sempre que responga a l'interés de la persona protegida, especialment, quan siga possible afavorir mitjançant aquesta mesura la relació entre germanes i germans biològics d'un o doble vincle. Per a determinar si l'adopció oberta respon a l'interés de la persona protegida, la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars ha de tenir en compte, a més dels criteris generals per a la seua interpretació i ponderació, la rellevància afectiva que les relacions que s'han de preservar tenen per a ella, la seguretat emocional que li proporcionen i les conseqüències a llarg termini que el seu manteniment pot tenir en el desenvolupament de la seua identitat i en el procés de vinculació i integració en la família adoptiva.

3. Per a l'adopció oberta s'han de seleccionar exclusivament famílies que la prevegen expressament en el seu projecte adoptiu i hagen sigut declarades idònies per a aquesta.

4. En la proposta d'adopció oberta que s'eleva davant l'autoritat judicial s'han d'especificar les pautes generals quant a la periodicitat, durada i condicions del contacte que s'estimen favorables a l'interés de la persona que s'ha d'adoptar.

5. La Generalitat ha de portar a terme el seguiment de les adopcions obertes que promoga, i intervenir per a propiciar el normal desenvolupament de les relacions i l'èxit del procés d'integració familiar, prestant a les persones implicades el suport i l'assessorament que necessiten. Reglamentàriament s'han de determinar les actuacions que calga dur a terme amb aquest fi, les condicions i el procediment per a mitjançar en els contactes quan calga i la metodologia i el contingut dels informes requerits en el Codi civil.

Article 151. Proposta d'adopció sense oferiment previ

1. Atenent les singulars relacions d'una persona tutelada per la Generalitat, la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars pot determinar que aquesta respon al seu interés, però només si és duta a terme per una persona o parella determinada. La proposta d'adopció s'ha de posposar, en aquest cas, fins que es dispose del consentiment, a aquest efecte, de les persones interessades i s'haja declarat la seua idoneïtat per a l'adopció.

2. La preparació i valoració d'idoneïtat té per objecte, en aquest supòsit, promoure i comprovar que la família reuneix les condicions adequades per a aquesta adopció en particular, a la qual ha de quedar circumscrita la declaració d'idoneïtat. Amb aquest fi, s'han de fer les adaptacions necessàries en el procediment.

3. En aquests casos, la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars pot acordar, en atenció a les característiques i les necessitats especials de la persona acollida, que la família continue percebent, des del moment en què se cedisca la guarda amb finalitats d'adopció i fins a la majoria d'edat de la persona adoptada, una prestació econòmica equivalent a la que hauria rebut, per aplicació del que disposa l'article 132 d'aquesta llei, si continua l'acolliment.⁵

Article 152. Tramitació d'ofertaments d'adopció nacional

1. Les persones residents a la Comunitat Valenciana interessades a adoptar xiquets, xiquetes o adolescents sota la tutela de Generalitat, han de remetre el seu ofertament a la conselleria amb competència en matèria d'infància, la qual iniciarà d'ofici el procediment de declaració d'idoneïtat quan necessite famílies candidates per a adoptar persones protegides sota la seua tutela o quan l'ofertament puga respondre a la petició de cerca de família d'una altra entitat pública.

2. Quan el nombre d'ofertaments presentats siga notablement superior al nombre d'adopcions que és previsible promoure, l'òrgan directiu amb competència en matèria d'adopció pot suspendre la recepció de nous ofertaments per un període de temps determinat. D'aquesta decisió pot exceptuar els ofertaments d'adopció oberta i els dirigits a l'adopció de xiquetes, xiquets o adolescent que, per la seua edat, característiques o circumstàncies, tinguen menys possibilitats de ser adoptats.

3. L'inici de la tramitació s'ha d'ordenar atenent el projecte adoptiu previst en l'ofertament, donant prioritat als ofertaments per a l'adopció oberta i a aquells altres que suposen una alternativa familiar per a les xiquetes, xiquets, o adolescents amb menys possibilitats de ser adoptats.

4. El termini màxim per a resoldre i notificar aquest procediment és de sis mesos. Si transcorregut aquest termini no s'ha dictat i notificat resolució expressa, la persona interessada pot entendre desestimada la seua pretensió per silenci administratiu, sense perjudici de l'obligació de l'administració de dictar resolució expressa.

⁵ L'apartat 3 de l'article 151 és modificat per l'article 32 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

Article 153. Tramitació d'ofertaments d'adopció internacional

1. La tramitació de la declaració d'idoneïtat per a l'adopció internacional s'inicia a sol·licitud de la persona interessada. Les persones residents a la Comunitat Valenciana interessades a constituir una adopció internacional han de remetre el seu ofertament a la conselleria amb competència en matèria de protecció de la infància i l'adolescència.

2. El termini màxim per a resoldre i notificar aquest procediment és de nou mesos. Si, transcorregut aquest termini, no s'ha dictat i notificat cap resolució expressa, la persona interessada pot entendre desestimada la seua pretensió per silenci administratiu, sense perjudici de l'obligació de l'administració de dictar resolució expressa.

Article 154. Declaració d'idoneïtat

1. La idoneïtat per a l'adopció nacional i internacional ha de ser declarada per resolució de l'òrgan directiu amb competència en matèria de protecció de la infància i l'adolescència, després de l'acord previ de la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars.

2. La declaració d'idoneïtat requereix la participació en sessions informatives i de preparació, amb l'objectiu de conèixer i assumir les característiques diferencials de la filiació adoptiva, com també una valoració psicossocial sobre la situació personal, familiar i relacional de les persones que s'ofereixen per a l'adopció, que permeta constatar que aquestes reuneixen les condicions i les aptituds requerides pels articles 175, 176 i concordants del Codi civil i, quan l'ofertament siga per a una adopció internacional, per l'article 10 de la Llei d'adopció internacional.

3. La idoneïtat s'ha de determinar amb relació al projecte adoptiu de la família, avaluant les seues condicions per a satisfer les previsible necessitats d'una persona, o d'un grup de germans o germanes, amb les característiques i les circumstàncies que preveu el seu ofertament. Quan l'ofertament siga per a una adopció oberta, s'ha de valorar, a més, la disposició i capacitat de la família per a preservar les relacions amb la família d'origen.

4. La declaració d'idoneïtat per a l'adopció tindrà una vigència de tres anys, revisable anualment durant aquest període. ⁶

Article 155. Suspensió de la tramitació de l'ofertament d'adopció

La tramitació d'un ofertament d'adopció pot suspendre's d'ofici o a instància de les persones interessades, pel temps i amb les condicions establides reglamentàriament, quan alguna circumstància transitòria rellevant impedisca valorar-ne la idoneïtat o promoure constituir una adopció.

Article 156. Actuacions en l'adopció internacional

1. A més de la declaració d'idoneïtat, la Generalitat exerceix, en matèria d'adopció internacional, totes les funcions que els tractats internacionals i la resta de legislació vigent atribueixen a l'autoritat central i a les entitats públiques.

2. La conformitat a les assignacions realitzades per les autoritats del país d'origen únicament s'ha d'atorgar si s'hi adjunta tota la informació prevista en la Llei d'adopció internacional i si les característiques i les necessitats de la persona que s'ha d'adoptar es corresponen amb el projecte adoptiu per al qual la família ha sigut declarada idònia.

3. La Generalitat ha de realitzar o supervisar els informes de seguiment per a garantir que aquests s'ajusten als terminis i els continguts requerits pel país d'origen, i ha de prendre les mesures necessàries perquè aquests es duguen a terme sense menyscapte del dret a la intimitat i a la pròpia imatge que té la persona adoptada.

Article 157. Suport després de l'adopció

1. La Generalitat ha d'oferir a les persones adoptades i a les seues famílies, mitjançant un recurs professional especialitzat, assessorament i orientació per a afrontar les necessitats específiques que es deriven de les situacions de desprotecció viscudes i de les particularitats d'aquest tipus de filiació. Ha de fomentar, així mateix, les actuacions de formació i suport mutu que amb aquesta finalitat duguen a terme les organitzacions de persones adoptades o de famílies adoptives. Ha de dur a terme, així mateix, actuacions destinades a difondre entre les persones que atenen professionalment les persones adoptades o les seues famílies, en l'àmbit de l'educació, la sanitat o l'acció social, un coneixement adequat de la realitat de l'adopció. En

⁶ L'apartat 4 de l'article 154 és modificat per l'article 32 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

tot cas, a través de l'òrgan corresponent s'ha d'efectuar un seguiment trimestral durant el primer any d'adopció.

2. La Generalitat ha d'oferir un suport psicosocial específic després de l'adopció als qui adopten persones majors de sis anys, que hagen patit maltractament greu o altres experiències traumàtiques, o que presenten problemes greus de salut o altres circumstàncies que dificulten la seua integració familiar.

Article 158. Dret a conèixer els orígens biològics

1. La Generalitat, com també la resta de titulars d'arxius públics valencians que continguen informació relativa a adopcions, ha de prendre les mesures necessàries per a garantir la conservació durant almenys cinquanta anys de tots els documents que continguen informació sobre els orígens de la persona adoptada i, en particular, sobre la seua història mèdica o la de la seua família i la identitat de les persones que són els seus progenitors biològics.

2. La Generalitat ha de prestar assessorament i ajuda per a fer efectiu el dret a conèixer els orígens biològics a les persones adoptades que residisquen a la Comunitat Valenciana i a aquelles no residents l'adopció de les quals haja promogut.

3. L'assessorament i l'ajuda prestada per la Generalitat pot consistir en orientació sobre el procés de cerca, en la localització i l'obtenció de la informació, o en assessorament i el suport per a la seua compressió, processament emocional i integració com a part de la pròpia identitat. També pot incloure la intermediació i la preparació per al contacte amb membres de la família d'origen, si les persones implicades presten el seu consentiment a aquest efecte. Aquestes actuacions les ha de dur a terme un equip tècnic especialitzat, la composició del qual, qualificació i funcions s'han de determinar d'acord amb un reglament. Es garanteix l'accessibilitat durant tots els tràmits del procés.

4. En compliment d'aquestes funcions, la Generalitat ha de sol·licitar tots els informes i antecedents de la persona adoptada, o de la seua família d'origen, que resulten necessaris, i advertir a l'entitat requerida l'obligació de facilitar-los d'acord amb el que disposa el Codi civil.

5. El tractament i la cessió de dades de caràcter personal per al compliment d'aquestes funcions no requereix l'autorització del titular, si bé la Generalitat ha de tractar d'obtenir-la sempre que siga possible, i quan hi haja l'oposició expressa a la cessió d'aquestes, únicament les ha de comunicar a la persona adoptada o a tercers després d'un procediment de dissociació, d'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

6. L'equip tècnic especialitzat a què es refereix l'apartat tercer d'aquest article ha de col·laborar amb l'Institut Valencià de la Memòria Democràtica, els Drets Humans i les Llibertats Públiques en l'assistència i l'ajuda a les víctimes previstes en la Llei 14/2017, de 10 de novembre, de la Generalitat, de memòria democràtica i per a la convivència de la Comunitat Valenciana, quan es tracte de xiquets i xiquetes nounats sostrets o persones donades en adopció sense autorització de les persones progenitores. Aquesta col·laboració ha de tenir per objecte facilitar el processament emocional de la informació obtinguda per l'institut i mitigar les seqüeles psicològiques dels fets que determinen la seua condició de víctima.

TÍTOL IV

Atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 159. Atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei

1. L'atenció socioeducativa en el context del sistema de justícia juvenil és el conjunt d'actuacions i programes que es duen a terme en interès de les persones menors d'edat en conflicte amb la llei, amb la finalitat de procurar la seua inclusió social i familiar.

2. A l'efecte d'aquesta llei, s'entén per persones menors d'edat en conflicte amb la llei aquelles respecte de les qui s'ha adoptat una mesura judicial com a conseqüència d'haver comés un fet constitutiu d'infracció penal, d'acord amb la Llei orgànica 5/2000, encara que en el moment d'execució de la mesura hagen assolit la majoria d'edat.

Article 160. Principis d'actuació

En matèria d'atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei, a més dels principis recollits en l'article 3 d'aquesta llei s'han d'observar els següents:

1. El respecte al lliure desenvolupament de la personalitat de la persona en conflicte amb la llei.
2. La garantia del dret a ser informada, en format accessible i comprensible, dels drets que els corresponen, en particular els previstos en la Llei orgànica 5/2000 i en els tractats internacionals de què Espanya siga part, especialment la Convenció de drets de l'infant, amb l'assistència i els suports necessaris per a exercir-los durant l'execució de les mesures judicials.
3. La garantia del dret de la persona menor d'edat a ser oïda i escoltada en les decisions relatives a l'execució de la mesura que incidisca en la seua esfera personal, familiar o social.
4. L'aplicació de programes fonamentalment educatius i formativolaborals que fomenten el respecte pels drets i llibertats de les altres persones i que afavorisquen la seua inclusió social i la inserció laboral.
5. El caràcter socialitzador i la prevalença de la funció social i psicopedagògica en l'execució i el contingut de les mesures.
6. L'atenció individualitzada i integral, tenint en compte l'edat i la personalitat, com també les seues necessitats i circumstàncies.
7. La prioritat de les actuacions en l'entorn familiar i social propi de la persona en conflicte amb la llei, sempre que no siga perjudicial per al seu interès. Així mateix, en l'execució de les mesures s'han d'utilitzar preferentment els recursos normalitzats de l'àmbit comunitari.
8. El foment de la col·laboració i la responsabilitat de les persones progenitores, o els qui els substituïsquen en l'exercici de les funcions parentals, en tot el procés d'intervenció, desenvolupant i oferint-los programes i ajudes orientats a promoure el bon tracte, a millorar les relacions intrafamiliars i la seua capacitat per a promoure actituds prosocials en els qui es troben a càrrec seu.
9. El caràcter preferentment interdisciplinari en la presa de decisions que afecten o puguen afectar la persona menor d'edat.
10. La intervenció mínima, la confidencialitat, la reserva oportuna i l'absència d'ingerències innecessàries en la vida privada de les persones menors d'edat i de les seues famílies, en les actuacions que es realitzen.
11. La col·laboració, coordinació i cooperació de tots els organismes i institucions públiques que intervinguen en l'àmbit de la infància i l'adolescència, desenvolupant protocols específics que tinguen en compte la realitat i les necessitats de les persones subjectes a les actuacions previstes en aquest títol.
12. La immediatesa, a fi de garantir l'eficàcia educativa de les mesures aplicades, evitant demores indegudes i arbitrants els mitjans que faciliten aquesta fi.
13. La participació i la implicació de la comunitat i d'altres sistemes públics d'atenció, com l'educatiu i el de protecció.
14. L'accessibilitat universal.

CAPÍTOL II Acció preventiva

Article 161. Prevenció

1. La Generalitat ha de donar prioritat a les actuacions preventives, incidint en els factors de risc que originen l'exclusió i els conflictes amb la llei, les dificultats d'adaptació i els problemes de conducta de les persones menors d'edat. Amb aquest fi, ha de promocionar serveis i programes de caràcter social, afectiu i educatiu en el seu entorn, que donen suport a l'atenció de la població infantil i adolescent en situació de risc, mitjançant actuacions específiques i inclusives d'oci educatiu, esport i activitat física, formació, promoció ocupacional, ocupació, convivència familiar, educació emocional i altres que contribuïsquen a la seua adequada socialització, que facen innecessària l'adopció de mesures jurídiques de protecció o la intervenció del sistema de justícia juvenil.

2. Quan el ministeri fiscal remeta testimoniatge de particulars de fets delictius comesos per una persona menor de catorze anys al departament de la Generalitat competent per a la protecció de la infància i l'adolescència, aquest ha de valorar-ne la situació a fi de determinar si hi ha una situació de desprotecció, o altres manques educatives, socials, de vincle afectiu o

familiars, i ha de proposar, traslladar a l'entitat competent, executar o desestimar raonadament les accions pertinents, i ha de deixar constància de les actuacions que s'hagen portat a terme.

CAPÍTOL III

Organització i gestió del programes, els serveis i els centres destinats a l'execució de mesures judicials

Article 162. Programes de medi obert

1. Es denominen programes de medi obert aquells destinats a l'execució d'alguna de les mesures següents previstes en la Llei orgànica 5/2000: tractament ambulatori, assistència a un centre de dia, llibertat vigilada, convivència amb una altra persona, família o grup educatiu, prestacions en benefici de la comunitat i realització de tasques socioeducatives.

2. Els programes de medi obert els han de dur a terme equips educatius propis de l'administració la Generalitat, o d'altres administracions que, d'acord amb el que es preveu al respecte en la Llei orgànica 5/2000 i en la normativa sobre sector públic i règim local, col·laboren en l'execució d'aquests programes. També poden desenvolupar aquests programes les entitats col·laboradores previstes en l'article 180 d'aquesta llei.

3. Sempre que siga possible, i la naturalesa de la mesura i les condicions establides per l'òrgan judicial per a la seua execució ho permeten, els programes han de preveure que aquestes es duguen a terme en recursos socials o sanitaris destinats al conjunt de la població i no específics per al seu compliment. Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de prestar, amb aquest fi, la col·laboració necessària, posant a la disposició del programa els recursos del seu àmbit de competència. En aquests recursos s'ha de procurar que les persones menors d'edat siguen ateses per separat de les persones adultes.

4. Per al compliment de les mesures que impliquen tractament ambulatori, el personal sanitari del sistema sanitari valencià ha d'elaborar i assumir un programa de tractament, i n'ha de donar compte i col·laborar amb la persona designada per l'entitat pública competent en matèria de justícia juvenil com a responsable de l'execució de la mesura.

Article 163. Residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei

1. Es denominen residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei aquells centres destinats a l'execució de les mesures privatives de llibertat.

2. Aquestes residències han de ser de titularitat i gestió de la Generalitat. Excepcionalment, poden concertar-se amb altres entitats públiques o privades sense ànim de lucre.

3. Per al compliment d'aquestes mesures poden també ser utilitzats centres d'aquesta naturalesa situats en altres comunitats autònomes. Amb aquest fi, s'han de formalitzar els corresponents acords de col·laboració.

4. Quan la mesura d'internament tinga caràcter terapèutic, derivat d'un trastorn psíquic, malaltia, o toxicomania, pot dur-se a terme en els recursos especialitzats de la xarxa assistencial sanitària.

5. Totes les residències socioeducatives han de disposar d'un projecte global que reculla la identitat de la residència, el projecte tècnic d'actuació i les normes de funcionament i convivència.

6. Correspon a la directora o al director de la residència exercir la guarda de les persones menors d'edat internades en aquesta, d'acord amb la legislació vigent.

Article 164. Supervisió de les residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei

La conselleria competent en matèria de l'execució de les mesures de responsabilitat penal de persones menors d'edat ha de supervisar les residències socioeducatives almenys una vegada al semestre i sempre que així ho exigisquen les circumstàncies, sense perjudici de les funcions d'inspecció que corresponguen a la inspecció de serveis socials, als jutges de menors, al ministeri fiscal, al Defensor del Poble i al Síndic de Greuges. Aquest procediment de supervisió ha de ser objecte de regulació reglamentària.

CAPÍTOL IV

Actuacions complementàries a l'execució de les mesures

Article 165. Actuacions complementàries d'inclusió social

Les residències o programes que executen les mesures poden promoure o dur a terme altres actuacions que contribuïsquen a la inclusió social de la persona menor d'edat, sempre que redunden en el seu interès i tinguen el seu consentiment i el dels qui n'exerceixen la representació legal.

Article 166. Concurrència amb l'acció protectora

Quan la persona que es trobe complint una mesura judicial estiga sota la tutela o guarda de la Generalitat, s'han d'establir les vies de coordinació necessàries perquè el programa d'execució de la mesura i el pla de protecció s'efectuen sense mútues interferències i aprofitant les possibles sinergies.

Article 167. Actuacions posteriors a l'execució de les mesures

1. Finalitzada l'execució d'una mesura, s'ha d'efectuar una avaluació per a determinar les actuacions socials i educatives que la persona menor d'edat necessita per a culminar la seua inclusió social, oferint-li l'orientació i el suport necessari i orientant-la cap a aquells serveis i programes en els quals pugua obtenir ajuda o participar en accions facilitadores de la seua inclusió social.

2. La Generalitat, en col·laboració amb altres administracions públiques, ha d'impulsar programes i ajudes per a la inclusió social i la inserció laboral de les persones menors d'edat que hagen estat subjectes a una mesura judicial. Com a mínim, aquests han de preveure ajudes a l'emancipació i programes per a la inserció laboral de la joventut.

3. L'avaluació i la preparació de les actuacions posteriors a l'execució de la mesura dels qui en finalitzar aquesta siguen encara persones menors d'edat i es troben sota la tutela o guarda de l'entitat pública, ha de realitzar-se amb almenys tres mesos d'antelació a la data de finalització de la mesura, en coordinació amb l'òrgan competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència. En tot cas, se n'ha de valorar la possible participació en un programa de preparació per a la vida independent, d'acord amb l'objectiu establert en el seu pla de protecció.

TÍTOL V

Competències públiques i cooperació per a la promoció
i la protecció dels drets de la infància

CAPÍTOL I

Distribució de competències en matèria de drets
de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana**Article 168. Competències de la Generalitat**

1. Corresponen al Consell les competències següents en matèria dels drets de la infància i l'adolescència:

a) La iniciativa legislativa, en aquelles matèries de competència exclusiva de la Generalitat, o de les quals tinga atribuït el desenvolupament legislatiu, que incidisquen en aquests drets, com també el desenvolupament reglamentari de la legislació autonòmica.

b) Fixar les directrius que s'han de seguir en aquesta matèria i aprovar l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència.

c) Aprovar el protocol integral davant de la violència contra la infància i l'adolescència.

2. Correspon a les diferents conselleries executar les actuacions públiques de promoció, protecció, defensa i restitució dels drets de la infància i l'adolescència que es troben compreses en el seu àmbit material de competència i, en particular, les següents:

a) L'atenció holística i comunitària a xiquets, xiquetes i adolescents víctimes de violència o discriminació.

b) La promoció de la participació infantil en l'àmbit autonòmic.

c) La promoció i la defensa dels drets de la infància i l'adolescència amb relació als mitjans de comunicació social, la publicitat i les tecnologies de la informació.

- d) L'adopció de les mesures d'administració de l'ensenyament que calguen per a fer efectius aquests drets en l'àmbit educatiu.
- e) La determinació i la gestió de les polítiques públiques per a fer efectiu el dret de xiquets, xiquetes i adolescents al gaudi del més alt nivell possible de salut.
- f) La garantia dels drets de la infància i l'adolescència amb relació al medi ambient i l'espai urbà, a través de les intervencions administratives i dels instruments d'ordenació i planificació que siguen competència de la Generalitat.
- g) La defensa dels drets de xiquets, xiquetes i adolescents en matèria d'ús i consum, mitjançant la inspecció i el control i de l'exercici de la potestat sancionadora.
- h) L'avaluació, la planificació i la millora del sistema valencià de protecció de la infància i de l'adolescència.
- i) La valoració, l'adopció i l'execució de les mesures de protecció de les persones menors d'edat en situació de desemparament o necessitades d'atenció immediata.
- j) L'assumpció i l'exercici de la guarda de xiquets, xiquetes o adolescents, a petició dels seus representants legals o per resolució judicial, en els supòsits previstos en la llei.
- k) La preparació per a la vida independent de joves que estiguen, o hagen estat, sota la seua guarda o la seua tutela.
- l) La declaració d'idoneïtat de les persones que s'ofereixen a l'adopció i la resta de competències que les lleis i els tractats atribueixen a les entitats públiques i a l'autoritat central en matèria d'adopció.
- m) L'execució de les mesures judicials imposades pels jutjats de menors, com també l'assessorament tècnic als òrgans judicials en aquesta matèria i les actuacions de mediació en l'àmbit de justícia juvenil.
- n) La titularitat i l'exercici de les funcions respecte de la infància i l'adolescència que siguen de la seua competència d'acord amb la normativa en matèria de serveis socials.
- o) La prevenció i l'eradicació de la transmissió intergeneracional de la pobresa, la promoció de l'equitat en l'exercici dels drets i de la igualtat d'oportunitats de xiquets, xiquetes i adolescents.
- p) Facilitar el dret dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents a relacionar-se amb els seus progenitors i familiars durant els processos i situacions de separació, divorci o altres supòsits d'interrupció de la convivència familiar.
- q) Garantir la plena accessibilitat i la inclusió total de xiquets, xiquetes i adolescents amb discapacitat i diversitat funcional a l'entorn cultural, d'oci, esportiu, així com als béns i serveis.
- r) Aquelles altres que aquesta llei o la resta de l'ordenament jurídic els atribuisca.

Article 169. Competències de les entitats locals

1. Les entitats locals han d'exercir, d'acord amb la normativa de règim local, les competències següents en matèria de drets de la infància i la adolescència:
- a) Elaborar i aprovar el corresponent instrument de planificació de la política transversal en aquesta matèria.
- b) La difusió, promoció i defensa dels drets de la infància i l'adolescència, com també la capacitat de xiquets, xiquetes i adolescents per a exercir-los.
- c) La promoció de la participació infantil en l'àmbit local.
- d) La prevenció i la protecció de la salut de xiquets, xiquetes i adolescents mitjançant les competències que tinguen atribuïdes en matèria de drogodependències.
- e) La garantia dels drets de les persones menors d'edat amb relació al medi ambient i l'espai urbà, mitjançant les intervencions administratives i els instruments de planificació que siguen de competència local.
- f) La planificació i execució de les polítiques locals de desenvolupament infantil i adolescent mitjançant l'esport i l'oci educatiu.
- g) La protecció i la promoció dels drets de xiquets, xiquetes i adolescents en matèria d'ús i consum dins del seu àmbit material i territorial de competència.
- h) La prevenció de les situacions de desprotecció infantil i adolescent.
- i) L'estudi i la detecció de necessitats socials de la infància i l'adolescència de la seua demarcació.
- j) La detecció, apreciació i declaració de les situacions de risc, com també la intervenció per a revertir-les.
- k) La detecció i el diagnòstic de situacions de desemparament, comunicació i proposta informada de mesures de protecció a l'òrgan competent autonòmic.

l) La intervenció amb la família d'origen d'aquells xiquets, xiquetes o adolescents sota la tutela o la guarda de la Generalitat el pla de protecció dels quals tinga per objectiu la reunificació familiar.

m) La participació en els programes d'acolliment familiar en les fases de foment i captació de famílies, com també la valoració d'aptitud, la intervenció, l'acompanyament i el seguiment d'acolliments en família extensa.

n) La col·laboració en l'execució de les mesures judicials imposades a persones menors d'edat en conflicte amb la llei, mitjançant la utilització dels recursos comunitaris, com també l'execució material de les mesures quan siga procedent per delegació de la competència.

o) La titularitat i l'exercici de les funcions respecte de la infància i l'adolescència que siguin de la seua competència, o que tinguen delegada, d'acord amb la normativa en matèria de serveis socials.

p) Garantir la plena accessibilitat i inclusió total de xiquets, xiquetes i adolescents amb discapacitat i diversitat funcional a l'entorn cultural, d'oci, esportiu, així com als béns i serveis.

q) Altres intervencions en la matèria que els atribuïsquen aquesta o altres normes.

2. Les entitats locals també poden assumir la guarda voluntària dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents residents al seu municipi, sempre que, amb caràcter previ, la Generalitat delegue aquesta competència a petició de l'entitat local. Amb aquest fi, s'ha de subscriure un conveni de col·laboració on s'especifiquen les condicions i les característiques d'aquesta delegació.

3. Les diputacions provincials han de prestar a les entitats locals assistència i cooperació jurídica, econòmica i tècnica per a exercir les competències recollides en aquest article, en els termes previstos en la normativa de règim local.

Article 170. Exercici de les competències de les entitats locals en matèria de protecció de la infància i l'adolescència

Les competències de les entitats locals en matèria de protecció de la infància i l'adolescència s'han d'exercir mitjançant els serveis d'atenció primària de serveis socials.

CAPÍTOL II

Cooperació, col·laboració i coordinació administrativa

Article 171. Col·laboració interadministrativa

La Generalitat i les entitats locals poden establir instruments jurídics de col·laboració entre si i amb altres administracions per a l'exercici de les competències que els atribueix aquesta llei.

Article 172. Cooperació i coordinació interadministrativa

1. Les diferents administracions públiques amb competència en les matèries que regula aquesta llei han d'establir les vies necessàries per a una acció coordinada i conjunta.

2. En particular, en les actuacions de prevenció, protecció i atenció socioeducativa totes les administracions estan obligades a:

a) Cooperar en la detecció, la notificació i la intervenció en les situacions de desprotecció infantil i adolescent, i col·laborar per a fer efectives les mesures jurídiques de protecció que s'adopten.

b) Cooperar, amb els recursos disponibles, en l'execució de les mesures judicials que hagen de complir les persones menors d'edat en conflicte amb la llei.

c) Facilitar l'exercici de les competències d'altres administracions i entitats públiques, i prestar-los l'assistència i l'auxili que necessiten, especialment en aquells supòsits en els quals la persona protegida o atesa, o la seua família, mantinga vincles en diferents demarcacions territorials de competència o es trasllade d'una d'aquestes a una altra.

d) Impulsar l'ús coordinat de les tecnologies de la informació i la comunicació per a facilitar la implantació de polítiques integrals que assegurin els drets de la infància i l'adolescència.

Article 173. Col·laboració i coordinació entre la Generalitat i les entitats locals

1. La Generalitat ha de prestar a les entitats locals la necessària cooperació tècnica i financera per a l'efectiu compliment de les funcions que li competeixen, especialment en la protecció social i jurídica de xiquets, xiquetes i adolescents, en la promoció dels seus drets i en la participació infantil.

2. La Generalitat ha d'exercir funcions de coordinació sobre la gestió de les entitats locals que realitzen actuacions en matèria d'atenció, protecció, i inclusió de xiquets, xiquetes i adolescents i en matèria d'execució de les mesures adoptades pels jutjats de menors.

Article 174. Tècniques de coordinació interadministrativa per a la promoció dels drets i la protecció de la infància i l'adolescència

1. En les diferents demarcacions territorials en les quals s'estructura el sistema valencià de serveis socials s'han de constituir comissions de coordinació per a la promoció dels drets i la protecció de la infància i l'adolescència, la composició i les funcions de les quals s'han d'establir d'acord amb un reglament, en les quals han de participar, almenys, representants dels departaments amb competències en educació, sanitat, serveis socials i seguretat pública.

2. Els protocols previstos en aquesta llei per a la detecció, la notificació, la valoració o la intervenció en situacions de desprotecció, com també aquells altres que s'implanten per a garantir la coherència de les actuacions públiques de promoció i defensa dels drets de la infància i l'adolescència, han de preveure expressament mecanismes i procediments de coordinació interadministrativa.

Article 175. Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència

1. La Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència és l'òrgan col·legiat adscrit a la conselleria amb competències en matèria de promoció i protecció dels drets d'aquest sector de població l'objecte de la qual és coordinar les accions dels diferents departaments del Consell que desenvolupen actuacions que incidisquen en aquests drets.

2. Competeix a la Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència, a més de les funcions que específicament se li atribuïsquen, avaluar i coordinar les actuacions de l'administració de la Generalitat en aquesta matèria.

3. La Comissió Interdepartamental d'Infància i Adolescència ha d'impulsar l'ús coordinat per al desenvolupament de les polítiques integrals del seu àmbit competència, de les tecnologies de la informació i la comunicació de l'administració de la Generalitat.

Article 176. Col·laboració amb els òrgans judicials

Les administracions públiques han de col·laborar amb els òrgans judicials per a garantir la millor eficàcia en l'observança i el compliment d'aquesta llei i de les normes de protecció i defensa dels drets de la infància i l'adolescència.

Article 177. Col·laboració amb el ministeri fiscal

1. Les administracions públiques han de col·laborar amb el ministeri fiscal en la tasca de defensa dels drets i llibertats dels xiquets, de les xiquetes i dels adolescents.

2. A fi de facilitar al ministeri fiscal la superior vigilància de la tutela, l'acolliment o la guarda de les xiquetes, dels xiquets i dels adolescents, els òrgans competents de la Generalitat en matèria de protecció de la infància i l'adolescència han de complir, almenys, les obligacions següents:

a) Comunicar-li la resolució per la qual estime improcedent la declaració de desemparament proposada per una entitat local.

b) Remetre-li una còpia de totes les resolucions administratives relatives a la constitució, variació i cessament de tuteles, guardes i acolliments.

c) Remetre-li informes justificatius de la situació de les persones protegides que romanguen en acolliment residencial o acolliment familiar temporal durant un període superior a dos anys.

d) Donar-li compte de qualsevol novetat d'interès en les circumstàncies d'una persona protegida.

e) Facilitar-li l'accés a les residències o llars i a qualsevol de les seues dependències, com també la consulta dels arxius, i atendre els requeriments i escrits relatius a l'exercici de les seues funcions.

3. En matèria d'execució de les mesures judicials imposades pels jutjats de menors, l'òrgan competent de la Generalitat ha de comunicar al ministeri fiscal de forma immediata els nous ingressos en residències o llars.

Article 178. Col·laboració dels cossos policials

1. La Unitat del Cos Nacional de Policia Adscrita a la Comunitat Valenciana ha de prestar la cooperació i l'assistència necessària en l'acció protectora i, de forma especial, en l'execució de les mesures administratives acordades. Així mateix, han de donar suport i ajudar en les tasques

de vigilància i seguretat a les residències o llars d'acolliment i han d'efectuar l'acompanyament i el trasllat de xiquets, xiquetes i adolescents amb mesures judicials o amb mesures jurídiques de protecció en els casos en què siga requerida la seua col·laboració.

2. Els cossos de policia local han de col·laborar en l'acció protectora dins de l'exercici de les funcions que tenen atribuïdes legalment.

CAPÍTOL III Iniciativa social

Article 179. Foment de la iniciativa social

1. Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana han de fomentar la participació de la iniciativa social en la promoció i la protecció dels drets de la infància i l'adolescència.

2. Amb aquest fi, la Generalitat pot realitzar, entre altres, les funcions següents:

a) Difondre, reconèixer o subvencionar les iniciatives que contribuïsquen a fer efectius aquests drets.

b) Establir vies per a la participació social en el disseny de les polítiques públiques en la matèria.

Article 180. Entitats col·laboradores en l'execució de mesures de justícia juvenil i la protecció de la infància i l'adolescència

1. Són entitats col·laboradores en l'execució de mesures de justícia juvenil i la protecció de la infància i l'adolescència, les associacions, fundacions, cooperatives i altres entitats sense ànim de lucre que realitzen alguna de les activitats següents:

a) Activitats de suport i prevenció, encaminades a prevenir possibles situacions de desprotecció social de xiquets, xiquetes o adolescents; a prestar l'atenció i la intervenció social, educativa, sanitària, psicopedagògica o jurídica que puguen requerir; i a afavorir la inclusió social, l'autonomia personal i la inserció laboral de les persones menors d'edat en conflicte amb la llei.

b) Activitats de guarda de xiquets, xiquetes i adolescents en acolliment residencial.

c) Activitats d'intervenció, que consisteixen en la formació, la valoració, l'acompanyament o la supervisió tècnica de famílies acollidores, adoptives o preadoptives, o en el desenvolupament d'actuacions tècniques per a millorar les condicions familiars i socials de les persones protegides.

d) Activitats de promoció de l'autonomia, mitjançant els programes de preparació per a la vida independent als quals es refereix l'article 122 d'aquesta llei.

e) Activitats socioeducatives, consistents en l'internament o en la intervenció tècnica per a l'execució de les mesures imposades pels jutjats de menors.

f) Activitats per a facilitar el dret de xiquetes, xiquets i adolescents a relacionar-se amb els seus familiars en situacions d'interrupció de la convivència.

2. Les entitats col·laboradores han de reunir, a més dels requisits que, amb caràcter general exigeix la normativa de serveis socials, els següents:

a) Tenir entre les seues finalitats estatutàries, o previstes en els documents constitutius, l'atenció o la protecció de la infància o adolescència, o la promoció i la defensa dels seus drets.

b) Disposar dels mitjans materials i personals necessaris per al desenvolupament de l'activitat i de l'habilitació administrativa que, si escau, es requerisca per a exercir-la.

3. Les entitats regulades en aquest article poden participar en la provisió de prestacions públiques de serveis socials dirigides a la infància i a l'adolescència mitjançant acords d'acció concertada o a través de les fórmules establides en la normativa sobre contractes del sector públic.

4. Les entitats col·laboradores han d'efectuar les seues actuacions sota la coordinació de l'administració competent en cadascuna d'aquestes matèries i d'acord amb el que es preveu en els instruments de planificació recollits en aquesta llei i en les normes que la desenvolupen.

TÍTOL VI
Òrgans de garantia dels drets i de participació

CAPÍTOL I
Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència

Article 181. Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència

1. L'Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència és l'òrgan col·legiat superior de participació en matèria d'infància i adolescència, adscrit a l'òrgan directiu de la Generalitat amb competències en matèria d'infància i adolescència.

2. Les funcions d'aquest òrgan són:

a) L'estudi i la detecció del grau de compliment i vulneració dels drets de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana i de les demandes socials d'aquest sector de població.

b) Recollir i recopilar, de forma sistemàtica i desagregada, les dades de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana, i desenvolupar indicadors que permeten estudiar i analitzar-ne la situació i les condicions de vida de manera diacrònica, en col·laboració amb l'Institut Valencià d'Estadística i qualssevol altres entitats susceptibles d'aportar aquests indicadors.

c) La promoció, sensibilització i difusió dels drets de la infància i l'adolescència en el conjunt de la societat, incloses la infància i l'adolescència.

d) El seguiment i l'avaluació de l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència i altres polítiques socials que afecten la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana.

e) Assessorar, informar i formular propostes i recomanacions sobre línies estratègiques i prioritats d'actuació en aquesta matèria als òrgans de l'administració de la Generalitat.

f) Realitzar estudis, investigacions, informes tècnics i publicacions sobre la situació del compliment i la vulneració dels drets de la infància i l'adolescència i el seu benestar social, com també de l'impacte social i personal de les polítiques i les mesures dirigides a la infància i l'adolescència.

g) Mantenir relacions de cooperació i informació amb altres institucions i òrgans anàlegs d'àmbit estatal, autonòmic, local o, si escau, internacional.

h) Valorar i proposar millores del sistema autonòmic de protecció i del sistema de justícia juvenil.

i) Les funcions que normativament s'establisquen per a la participació social en la planificació, la programació i l'ordenació del sector de la infància i adolescència en l'àmbit dels serveis socials.

j) Aquelles altres funcions que expressament li siguen atribuïdes pels òrgans de l'administració de la Generalitat.

3. La seua composició, recursos i règim de funcionament s'han de desplegar mitjançant un reglament.

4. L'Observatori Valencià de la Infància i l'Adolescència ha de fer públics les dades, els informes i els estudis que reflectisquen la situació dels drets de la infància i l'adolescència a la Comunitat Valenciana. Aquestes dades han de ser accessibles i han de tenir amb una versió adaptada i amigable per a la infància i servir de base per al disseny i l'avaluació de polítiques públiques en la matèria, com també per a l'articulació i la dotació pressupostària d'ajudes i prestacions socials autonòmiques i municipals.

5. La composició d'aquest òrgan s'ha d'ajustar als principis següents:

a) Representativitat: han de formar-ne part les entitats i associacions manifestament representatives de la ciutadania i les de l'àmbit d'infància i adolescència, com també els agents econòmics i socials més representatius de la Comunitat Valenciana. La composició ha de respectar la diversitat de la societat.

b) Pluralitat: ha de donar cabuda, de forma equilibrada, als diversos valors o interessos territorials, socials o sectorials existents en el seu àmbit d'actuació.

c) Accessibilitat: el seu reglament ha d'establir mecanismes que garantisquen l'accés puntual de grups o persones, encara que no hi estiguen formalment associats, si és objectivament necessari a causa de la matèria que es debat.

d) Participació infantil i adolescent: ha de tenir representació de xiquetes, xiquets i adolescents i donar cabuda, de forma equilibrada, als diversos rangs d'edat i a les diferents expressions de la diversitat.

e) Paritat de gènere: en la composició s'ha de garantir la paritat entre homes i dones.

CAPÍTOL II

Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana

Article 182. Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana

1. El Consell d'Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana, que està adscrit a la conselleria amb competència en matèria de drets de la infància i l'adolescència, és l'òrgan mitjançant el qual la Generalitat fa efectiu el dret de xiquets, xiquetes i adolescents a ser escoltats col·lectivament en els assumptes que els afecten.

2. Aquest consell ha d'exercir les funcions següents:

a) Proposar als òrgans de la Generalitat iniciatives per a promoure els drets de la infància i l'adolescència o atendre altres necessitats d'aquest sector de població.

b) Col·laborar amb els òrgans de l'administració del Consell i amb l'Observatori Valencià d'Infància i l'Adolescència en l'exercici de les seues funcions i actuar com a via de comunicació de les opinions de xiquets, xiquetes i adolescents, sense perjudici dels procediments de consulta directa que aquests puguin dur a terme.

c) Participar en l'elaboració, el seguiment i l'avaluació de l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència.

d) Ser consultat respecte dels projectes normatius, plans i programes de la Generalitat que afecten la infància i l'adolescència i, en particular, respecte de l'Estratègia valenciana de la infància i l'adolescència.

e) Qualsevol altra funció que li atribuïsquen aquesta llei o altres normes.

3. El règim de funcionament i la composició d'aquest òrgan s'ha d'establir d'acord amb un reglament, si bé han de respectar els principis següents quant a la composició:

a) Representativitat: els seus integrants han de procedir d'òrgans locals o sectorials de participació infantil i adolescent, dels quals actuen com a portaveus.

b) Pluralitat: ha de donar cabuda, de forma equilibrada, als diversos rangs d'edat, valors i interessos territorials, socials o sectorials de la població a la qual representa.

c) Paritat de gènere: en la composició s'ha de garantir la paritat entre homes i dones.

d) Diversitat funcional o discapacitat: en la seua composició s'ha de contemplar l'equitat per a aconseguir la igualtat dels xiquets, xiquetes i adolescents amb diversa capacitat.

4. Per a complir amb les seues funcions ha de disposar d'informació sobre les qüestions objecte de consulta en un format i contingut adaptat a la infància.

CAPÍTOL III

Òrgans col·legiats per a la protecció de la infància i l'adolescència

Article 183. Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència

1. La Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència és l'òrgan adscrit als serveis territorials de la conselleria competent per a la protecció de la infància i l'adolescència mitjançant el qual es garanteix el caràcter col·legiat i interdisciplinari de les decisions en aquesta matèria.

2. Aquest òrgan exerceix les funcions següents:

a) Formula les propostes de resolució i adopta els acords que li atribueix aquesta llei i la seua normativa de desenvolupament.⁷

b) Informar prèviament sobre els actes de disposició que s'adopten respecte del patrimoni de les persones menors d'edat tutelades per la Generalitat i assessorar els òrgans que n'exerceixen la tutela sobre la resta de qüestions relatives a les funcions tutelars que aquests consulten.

c) Qualsevol altra funció que li atribuïska l'ordenament en matèria de protecció de la infància i l'adolescència.

3. El règim de funcionament i la composició d'aquesta comissió s'ha de determinar mitjançant un reglament, d'acord amb els criteris següents:

a) Hi han d'estar representades les diferents administracions que, en l'àmbit territorial de la comissió, tinguen competència per a l'exercici de l'acció protectora.

b) Únicament poden formar part d'aquest òrgan les persones que siguen empleades públiques d'aquestes administracions o persones expertes en infància i adolescència.

⁷ L'apartat 2.a de l'article 183 és modificat per l'article 32 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

c) Entre els seus membres, determinats d'acord amb la regla anterior, ha d'haver-hi professionals de diferents disciplines, de manera que pugui valorar-se adequadament l'interès de les persones protegides.

d) En la composició s'ha de garantir la paritat entre homes i dones.

e) S'ha de limitar la durada del mandat i s'han d'excloure les designacions successives dels qui no formen part d'aquest òrgan per raó del seu càrrec.

Article 184. Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars

1. La Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars és l'òrgan, adscrit a la conselleria amb competència en matèria de la infància i l'adolescència, mitjançant el qual es garanteix el caràcter col·legiat i interdisciplinari de les decisions relatives a l'adopció o a altres mesures establertes d'integració familiar.

2. Aquest òrgan exerceix les funcions següents:

a) Acordar les mesures i declaracions que li atribueixen aquesta llei i la normativa que la desplega.

b) Assessorar els òrgans directius de la Generalitat en aquelles qüestions relatives a l'adopció i a la resta de mesures d'integració familiar de les persones menors d'edat sobre les quals aquests els consulten.

c) Qualsevol altra funció que li atribuïska l'ordenament.

3. El règim de funcionament i la composició d'aquesta comissió s'han de determinar mitjançant un reglament, d'acord amb els criteris següents:

a) Únicament poden formar part d'aquest òrgan alts càrrecs, les persones que siguin empleades públiques o persones expertes en infància i adolescència.

b) Entre els seus membres, determinats d'acord amb la regla anterior, ha d'haver-hi professionals de diferents disciplines, de manera que pugui valorar-se adequadament l'interès de les persones protegides.

c) En la composició s'ha de garantir la paritat entre homes i dones.

d) S'ha de limitar la durada del mandat i s'han d'excloure les designacions successives dels qui no formen part d'aquest òrgan per raó del seu càrrec.

TÍTOL VII

Règim sancionador

CAPÍTOL I

Subjectes responsables

Article 185. Subjectes responsables

Són responsables les persones físiques o jurídiques que, de manera dolosa o culposa, cometen les accions o omissions constitutives d'infraccions tipificades en aquesta llei, com també aquelles que induïsquen o cooperen en la comissió d'aquestes.

CAPÍTOL II

Infraccions i sancions

Article 186. Infraccions administratives

Són infraccions administratives en matèria de protecció dels drets de la infància i l'adolescència les accions o omissions tipificades en aquesta llei.

Les infraccions administratives tipificades en aquesta llei es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 187. Infraccions lleus

Constitueix una infracció lleu qualsevol de les tipificades com a infraccions greus o molt greus en aquesta llei, quan d'aquesta no es deriven perjudicis físics o psicològics per a persones menors d'edat.

Article 188. Infraccions greus

Constitueixen infraccions greus:

1. No escoltar, les autoritats o el personal de l'administració, a una persona menor d'edat abans de dictar una resolució, quan l'audiència d'aquesta estiga prevista expressament en un procediment administratiu que l'afecte.
2. No observar, el centre o personal sanitari, els procediments establits mitjançant un protocol o reglament per a complir l'obligació legal d'identificar una persona nounada.
3. Difondre a través dels mitjans de comunicació social, o de qualsevol altre mitjà que permeti l'accés públic, la imatge, la identitat o dades personals de xiquets, xiquetes o adolescents, quan supose una intromissió il·legítima en el seu honor, imatge i intimitat, encara que es tinga el seu consentiment o el dels seus representants legals.
4. Incomplir, les persones progenitores o els qui les substituïsquen en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat, el deure de vetllar perquè un xiquet, una xiqueta o un adolescent a càrrec seu curse de manera real i efectiva l'ensenyament obligatori, quan aquest incompliment motive una inassistència reiterada que, d'acord amb la normativa reglamentària, constituïska absentisme escolar.
5. Permetre que els xiquets, les xiquetes i els adolescents assistisquen o participen en espectacles que tenen prohibits o restringits per aquesta llei.
6. Permetre que els xiquets, les xiquetes i els adolescents realitzen aquelles activitats que aquesta llei els prohibeix o restringeix o incomplir les obligacions que aquesta imposa per a garantir que no accedeixen a continguts o serveis perjudicials.
7. Incomplir alguna de les prohibicions o restriccions de venda, dispensació o subministrament de productes o substàncies a persones menors d'edat contingudes en aquesta llei.
8. No observar les regles contingudes en aquesta llei en matèria de programació infantil i en matèria de publicitat dirigida a xiquets, xiquetes i adolescents.
9. Incomplir algun dels deures de notificació, reserva i col·laboració establits en el capítol I del títol III d'aquesta llei i en la Llei orgànica 1/1996.
10. Incomplir les resolucions administratives que es dicten en matèria de protecció de la infància i l'adolescència o impedir-ne l'execució.
11. Impedir l'accés als punts de trobada familiar, als centres de protecció de la infància i l'adolescència, o als centres d'atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei a les persones funcionàries que en tinguen encomanada la supervisió i el control.
12. No atendre els requeriments que efectuen les persones funcionàries en l'exercici de les seues funcions de supervisió i control dels punts de trobada familiar, dels centres de protecció de la infància i l'adolescència o dels centres d'atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei.
13. Aplicar, la direcció o el personal de les residències d'acolliment o socioeducatives, les mesures correctores o disciplinàries o de limitació dels seus drets, als xiquets, xiquetes o adolescents, sense subjecció al que disposa sobre aquest tema la normativa reguladora.
14. Exercir la guarda de persones menors d'edat en residències o llars d'acolliment o en residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei sense l'habilitació administrativa requerida.
15. Realitzar activitats de mediació en l'adopció internacional sense estar acreditat per a fer-ho.
16. Incomplir, els organismes acreditats per a l'adopció internacional, les funcions que han de realitzar d'acord amb la normativa en matèria d'adopció internacional i el que estipule el contracte amb les persones que s'ofereixen per a l'adopció.
17. No facilitar, les persones adoptants, a l'entitat pública de protecció de la infància i l'adolescència espanyola, o a l'organisme acreditat, la informació, documentació i entrevistes necessàries per a l'emissió dels informes de seguiment postadoptiu exigits per l'autoritat competent del país d'origen de la persona adoptada, o incomplir altres obligacions, econòmiques o materials, necessàries perquè aquests informes puguin ser rebuts per aquesta autoritat estrangera en el temps i la forma requerits.
18. No realitzar, en el temps previst, els tràmits postadoptius a què estan obligades les persones adoptants per la legislació del país d'origen dels seus fills o filles adoptius.
19. Fomentar pràctiques d'exclusió, discriminació o no remoció d'obstacles per a la igualtat d'oportunitats de xiquetes, xiquets i adolescents amb diversitat funcional o discapacitat en processos d'acolliment familiar o d'adopció.

Article 189. Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

1. La reincidència en infraccions greus, per comissió, en el terme de tres anys, de més d'una infracció d'aquesta naturalesa, quan així haja sigut declarat per resolució ferma en via administrativa.
2. Les accions i omissions consistents en infraccions greus, quan d'aquestes se'n deriven danys o perjudicis de caràcter irreversible per als drets de la persona menor d'edat.
3. Lliurar o rebre una persona menor d'edat, eludint els procediments legals de l'adopció, sense que hi haja compensació econòmica, amb la finalitat d'establir una relació anàloga a la de filiació, o mitjançar en aquest lliurament.
4. Proporcionar, els qui tinguen atribuït l'exercici de la guarda d'una persona menor d'edat protegida, un tracte degradant que afecte la seua dignitat, com també vulnerar, causant-li un perjudici, els drets que té reconeguts en el capítol I del títol III d'aquesta llei i en la Llei orgànica 1/1996.

Article 190. Prescripció

1. Les infraccions tipificades en aquesta llei prescriuen:
 - a) Les lleus, a l'any.
 - b) Les greus, al cap de tres anys.
 - c) Les molt greus, al cap de cinc anys.
2. Les sancions imposades per infraccions tipificades en aquesta llei prescriuen:
 - a) Les lleus, a l'any.
 - b) Les greus, al cap de tres anys.
 - c) Les molt greus, al cap de cinc anys.

Article 191. Sancions administratives

Les infraccions administratives tipificades en aquesta llei han de ser sancionades de la forma següent:

1. Les infraccions lleus, amb amonestació per escrit o multa de 300 euros a 6.000 euros.
2. Les infraccions greus, amb multa de 6.000,01 euros a 60.000 euros. Amb caràcter accessori a la sanció pecuniària, pot imposar-se'n alguna de les següents:
 - a) El tancament total o parcial de la residència o llar d'acolliment o socioeducativa, fins a un any.
 - b) Prohibició d'accedir al finançament públic durant un període de fins a un any.
 - c) Difusió pública de la sanció imposada en les condicions fixades per l'autoritat sancionadora, quan el responsable de la infracció siga algun mitjà de comunicació social.
 - d) Prohibició de fins a un any, per a l'exercici d'activitats en l'exercici de les quals s'haja comés la infracció.
3. Les infraccions molt greus, amb multa de 60.000,01 a 600.000 euros. Amb caràcter accessori a la sanció pecuniària, pot imposar-se'n alguna de les següents:
 - a) Prohibició d'accedir al finançament públic durant un període de fins a tres anys.
 - b) Difusió pública de la sanció imposada en les condicions fixades per l'autoritat sancionadora, quan el responsable de la infracció siga algun mitjà de comunicació social.
 - c) Tancament temporal total o parcial del centre o servei per un període màxim de tres anys, o tancament definitiu total o parcial del centre o servei. Quan es tracte de tancament definitiu, aquest implicarà la revocació de l'autorització administrativa corresponent.
 - d) Prohibició de fins a cinc anys per a l'exercici d'activitats o l'acompliment de càrrec en l'exercici dels quals s'haja comés la infracció.
4. Les quanties de les sancions previstes en aquest article poden ser revisades mitjançant un decret del Consell, per a mantenir-ne la proporcionalitat.
5. Els ingressos derivats de les sancions establides en aquesta llei s'han de destinar a programes de despeses amb impacte directe en els drets de la infància i l'adolescència.

Article 192. Graduació de les sancions administratives

La graduació de les sancions establides en aquest article ha d'atendre especialment els criteris següents:

1. El grau de culpabilitat o l'existència d'intencionalitat.
2. La continuïtat o la persistència en la conducta infractora.
3. La naturalesa dels perjudicis causats, atenent les condicions de maduresa, edat i vulnerabilitat de les persones afectades i el nombre.

4. La reincidència, per comissió en el terme d'un any de més d'una infracció d'aquesta naturalesa quan així haja sigut declarat per resolució ferma en via administrativa.

5. El benefici obtingut per la persona infractora.

6. L'incompliment d'advertiments o requeriments previs realitzats per l'administració.

7. La reparació espontània dels danys causats, el compliment voluntari de la legalitat o l'esmena de les deficiències per la persona infractora a iniciativa pròpia, abans de la resolució de l'expedient sancionador.

CAPÍTOL III Procediment sancionador

Article 193. Òrgans competents

Correspon resoldre el procediment sancionador i imposar les sancions previstes en aquest títol als òrgans administratius següents:

1. A l'òrgan que tinga atribuïda la potestat disciplinària respecte de la persona infractora, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en l'article 188.1.

2. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria d'ordenació i assistència sanitària, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en es número 2 de l'article 188.

3. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria audiovisual, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en els números 3 i 6 de l'article 188.

4. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria d'educació, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en l'article 188.4.

5. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria d'espectacles, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de la conducta tipificada en l'article 188.5.

6. A l'òrgan de la Generalitat que té atribuïda la potestat sancionadora en matèria de consum, en el cas de les infraccions lleus, greus i molt greus que es deriven de les conductes tipificades en els números 7 i 8 de l'article 188. ⁸

7. A l'òrgan de la Generalitat que tinga atribuïda la potestat sancionadora en matèria de protecció infància i adolescència, en la resta d'infraccions previstes en aquesta llei.

Article 194. Termini màxim per a resoldre i caducitat

El termini màxim per a dictar i notificar la resolució expressa en els procediments sancionadors seguits per les infraccions previstes en aquesta llei és d'un any des que es dicte la resolució d'inici.

Si, transcorregut aquest termini, no s'ha dictat i notificat cap resolució expressa, es produirà la caducitat del procediment, amb l'efecte previst en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Article 195. Mesures cautelars

L'òrgan que resulte competent d'acord amb l'article 56 de Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, pot adoptar, abans o després de l'inici de la instrucció, de forma motivada i amb caràcter cautelar, qualsevol mesura provisional prevista en la legislació de procediment administratiu comú que calga per a assegurar l'eficàcia de la resolució que hi puga recaure, i la bona fi del procediment, com també per a evitar la persistència dels efectes de la infracció.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Prioritat en els pressupostos de la Generalitat

En compliment del principi de prioritat pressupostària establert en l'article 3 d'aquesta llei, els programes pressupostaris de despesa de la Generalitat amb impacte directe en els drets de la

⁸ L'apartat 6 de l'article 193 és modificat per l'article 32 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

infància i l'adolescència s'han d'incrementar en cada exercici, com a mínim, en un percentatge igual a l'increment mitjà del pressupost de despesa en conjunt.

Segona. Dia dels Drets de la Infància i l'Adolescència

La Generalitat i les entitats locals, en els àmbits respectius, han de promoure la celebració anual del Dia dels Drets de la Infància i l'Adolescència en la data determinada per l'Assemblea General de Nacions Unides.

Tercera. Cobertura de llocs de treball d'atenció a la infància i a l'adolescència en la Generalitat⁹

Per a fer efectiva la garantia d'una atenció de qualitat a la infància i l'adolescència, i d'acord amb el que preveu l'article 88 d'aquesta llei respecte de la cobertura de llocs de treball, en l'àmbit de la Generalitat es consideren d'atenció directa a la infància i l'adolescència tots els llocs de treball relacionats amb la protecció de persones menors d'edat o amb l'atenció socioeducativa de persones menors d'edat en conflicte amb la llei, o amb la tramitació i expedició dels títols de famílies nombroses o monoparentals, adscrits tant a serveis centrals com territorials.

Quarta. Regulació del servei de les mares de dia i cases niu

En el termini màxim de dotze mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el Consell regularà reglamentàriament el servei de les cases niu i les mares de dia.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. Exigibilitat del requisit d'acreditació

El requisit d'acreditació de les residències o llars, establert en l'article 139.2 d'aquesta llei, no és exigible fins al moment que ho determine la normativa que en regule el procediment de concessió.

Segona. Residències socioeducatives la titularitat o gestió de les quals no correspon a la Generalitat

Els serveis de les residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei la gestió de les quals no correspon, a l'entrada en vigor d'aquesta llei, a la Generalitat, continuaran prestant-se per aquest mitjà fins que s'extingisca el contracte o l'instrument jurídic que els servisca de cobertura jurídica. La gestió pública d'aquestes residències s'ha d'implantar progressivament en un termini de cinc anys des de l'entrada en vigor, període en el qual poden contractar-se o concertar-se amb altres entitats públiques o privades sense ànim de lucre.

Tercera. Exercici de les competències de la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència i de la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars

Mentre no entren en vigor les disposicions reglamentàries que en determinen la composició i el règim de funcionament, les competències atribuïdes en aquesta llei a la Comissió de Protecció de la Infància i l'Adolescència han de ser exercides per la Comissió Tècnica de Mesures de Protecció Jurídica del Menor, i les que s'atribueixen a la Comissió d'Adopció i Alternatives Familiars les ha d'exercir el Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Clàusula derogatòria

1. Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que contradiguen el que disposa aquesta llei, i, de forma especial, la Llei 12/2008, de 3 de juliol de 2008, de la Generalitat, de protecció integral de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana; la Llei 13/2008, de 8 d'octubre, de la Generalitat, reguladora dels punts de trobada familiar de la

⁹ La disposició addicional tercera es modifica per l'article 76 de la **Llei 3/2020, de 30 de desembre**, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2021 (DOGV núm. 8987 de 31.12.2020) Ref. Base de dades 010710/2020.

Comunitat Valenciana, i el Decret 23/2010, de 22 de gener, del Consell, pel qual es desenvolupa l'Observatori Permanent de la Família i la Infància de la Comunitat Valenciana.

2. Continuen vigents en tot allò que no s'opose al que preveu aquesta llei: el Decret 93/2001, de 22 de maig, del Consell, pel qual es va aprovar el Reglament de mesures de protecció jurídica del menor a la Comunitat Valenciana; el Decret 62/2012, de 13 d'abril, del Consell, pel qual es regulen els òrgans territorials de coordinació en l'àmbit de la protecció de menors de la Comunitat Valenciana; el Decret 65/2011, de 27 de maig, del Consell, pel qual es regula el Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat; i l'Ordre de 19 de juny de 2003, de la Conselleria de Benestar Social, per la qual es regula la tipologia i les condicions materials i de funcionament dels centres de protecció de menors a la Comunitat Valenciana.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Modificació de la Llei 14/2008, de 18 de novembre, de 2008, de la Generalitat, d'associacions de la Comunitat Valenciana

L'article 55 de la Llei 14/2008, de 18 de novembre, de 2008, de la Generalitat, d'associacions de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 55. Associacions infantils i juvenils

1. Són associacions infantils i juvenils aquelles la finalitat de les quals siga la promoció, la inclusió, la participació activa, l'oci educatiu o la defensa dels drets de la infància, l'adolescència o la joventut.

2. Les associacions infantils i juvenils es regeixen per aquesta llei i per les regles següents:

a) La condició d'associat o associada es perd en complir els trenta anys. Els estatuts poden establir que les persones que, en el moment de complir trenta anys, tinguen càrrecs en l'òrgan de representació no perden aquesta condició fins que finalitzen el seu mandat.

b) En l'acte de constitució ha de participar necessàriament, almenys, una persona amb plena capacitat d'obrar.

c) Les funcions de representació han de ser exercides per una persona major d'edat o menor emancipada. Les associacions que no tinguen, com a mínim, dues persones majors d'edat o menors emancipades en l'òrgan de representació han de disposar del suport d'un òrgan adjunt, triat per l'assemblea general i integrat per un mínim de dues persones majors d'edat o menors emancipades, que no han de ser necessàriament associades, a fi de suplir, qualsevol d'elles, la falta de capacitat d'obrar de les persones que formen part dels òrgans de l'associació en tots els casos que calga. La constitució inicial i les renovacions següents totals o parcials de l'òrgan adjunt ha de comunicar-se al registre per a la deguda constància.

d) No obstant el que disposa la lletra c, les persones menors d'edat que pertanguen als òrgans directius, de conformitat amb el que s'estableix en els estatuts, poden actuar davant les administracions públiques per a l'exercici dels drets que confereix a aquestes associacions l'ordenament administratiu.

e) En la denominació d'aquestes associacions han de constar les expressions «infantil», «de xiquets i xiquetes», «juvenil» o «de joves», o qualsevol altra similar.

Segona. Modificació de l'article 20 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'apartat 1 de l'article 20 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

1. La Generalitat ha d'ajustar l'exercici de les seues competències en matèria sanitària a criteris de participació democràtica de la ciutadania, mitjançant la participació dels diferents col·lectius amb interessos en la matèria, com ara les organitzacions sindicals i empresarials, les organitzacions de consumidors, usuaris i veïns, els col·legis professionals o les associacions de pacients i persones usuàries, de familiars, de persones amb discapacitat i de voluntariat, de defensa dels drets de la infància i l'adolescència i les societats científiques.

Tercera. Modificació de l'article 43 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'article 43 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 43. Dret al consentiment informat

1. Tota actuació en l'àmbit de la salut d'un pacient necessita el consentiment lliure i voluntari de la persona afectada una vegada que, rebuda la informació assistencial amb la suficient antelació i en format accessible i comprensible, haja valorat les opcions pròpies del cas.

2. El consentiment ha de ser verbal, per regla general. No obstant això, s'ha de prestar per escrit en els casos d'intervenció quirúrgica, procediments diagnòstics i terapèutics invasors i, en general, davant l'aplicació de procediments que impliquen riscos o inconvenients de notòria i previsible repercussió negativa sobre la salut del pacient.

3. El consentiment l'ha de demanar el professional sanitari responsable de la intervenció quirúrgica, diagnòstica o terapèutica. La persona afectada pot lliurement retirar per escrit el seu consentiment en qualsevol moment.

4. El consentiment s'atorga per representació o substitució en els supòsits i condicions previstos en la legislació bàsica estatal i pot ser retirat en qualsevol moment en interès de la persona afectada:

a) Quan el pacient no siga capaç de prendre decisions, a criteri del metge responsable de la seua assistència, o el seu estat físic o psíquic no li permeta fer-se càrrec de la seua situació i no tinga representant legal, l'ordre de prelación de les persones vinculades a aquest per a prestar el consentiment informat per substitució o representació és el següent: el cònjuge no separat legalment o el membre de la unió de fet formalitzada de conformitat amb el que estableix la legislació vigent o, si hi manca, el familiar de grau més pròxim i, dins del mateix grau, el de més edat. No obstant això, si el pacient ha designat prèviament per escrit o de forma indubtable una persona a l'efecte de l'emissió en el seu nom del consentiment informat, correspon a aquesta la preferència.

b) Quan el pacient tinga judicialment modificada la seua capacitat d'obrar, el dret correspon al seu representant legal, qui ha d'acreditar de forma clara i inequívoca la seua condició i exercir-lo amb respecte a l'extensió i els límits d'aquesta modificació, imposats en la sentència.

c) Quan el pacient menor d'edat no siga capaç intel·lectualment ni emocionalment de comprendre l'abast de la intervenció. En aquest cas, el consentiment l'ha de donar el seu representant legal, després d'haver escoltat la seua opinió segons el que disposa l'article 9 de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor.

Quan es tracte de persones menors d'edat emancipades o amb setze anys complits, no cal prestar el consentiment per representació. No obstant això, en cas d'actuació de greu risc, segons el criteri del facultatiu, els pares i les mares i els seus representants legals n'han de ser informats i la seua opinió ha de ser tinguda en compte per a la presa de la decisió corresponent.

5. Si les persones progenitores estan separades o divorciades i, per raó d'una sentència judicial o d'un acte de mesures provisionals, la pàtria potestat correspon a tots dos, el consentiment informat ha de prestar-se conjuntament. En els casos d'urgència vital o decisions diàries poc transcendents o rutinàries en la vida de la persona menor d'edat, n'hi ha prou amb el consentiment de la que estiga present. Quan falte consens entre ambdues persones, i sempre que es pose en risc la salut de la persona menor d'edat, s'han de posar els fets en coneixement del ministeri fiscal.

6. En cas de conflicte entre la voluntat del pacient menor d'edat, però amb capacitat natural de judici i de discerniment, i la de les persones que són els progenitors o representants legals, el metge s'ha d'acollir al que disposa la legislació civil en la matèria. Així mateix, quan les decisions, accions o omissions dels pares o representants legals poden presumir-se contràries als interessos de la persona menor d'edat o incapacitada, els fets han de posar-se en coneixement de l'autoritat competent per raó del que disposa la legislació civil, llevat que, per raons d'urgència, no siga possible recaptar l'autorització judicial. En aquest cas, el personal sanitari ha d'adoptar les mesures necessàries en salvaguarda de la vida o la salut del pacient emparat per les causes de justificació de compliment d'un deure i d'estat de necessitat.

7. En els supòsits d'interrupció voluntària de l'embaràs, d'assajos clínics i de pràctiques de reproducció assistida, s'ha d'actuar segons el que s'estableixen la normativa específica aplicable i la legislació civil.

8. Constitueixen excepcions a l'exigència de consentiment informat les previstes en la legislació bàsica estatal, com també aquelles situacions en què no siga possible el consentiment per representació o substitució pel fet de no haver-hi representant legal o persones vinculades al pacient o bé perquè aquestes es negaven injustificadament a prestar-lo, de manera que ocasionen un risc greu per a la salut del pacient i sempre que se'n deixi

constància per escrit. Una vegada superades aquestes circumstàncies, s'ha d'informar el pacient.

9. La informació prèvia al consentiment s'ha de facilitar amb l'antelació suficient i, en tot cas, almenys vint-i-quatre hores abans del procediment corresponent, sempre que no es tracte d'activitats urgents. En cap cas s'ha de donar informació al pacient quan estiga adormit ni amb les facultats mentals alterades, ni tampoc quan es trobe ja dins del quiròfan o la sala on s'ha de practicar l'acte mèdic o el diagnòstic.

Quarta. Modificació de l'article 58 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'article 58 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 58. Drets en situació de vulnerabilitat

1. La Generalitat ha de desenvolupar activitats per a garantir la promoció, la prevenció, l'atenció holística i precoç, la rehabilitació i la integració mitjançant recursos ambulatoris, de dia, hospitalaris, residencials i unitats especialitzades per a atendre les necessitats de les persones amb discapacitat, malalties cròniques o mentals. Amb aquest fi, s'han d'elaborar plans individualitzats d'atenció i programes dissenyats i executats per equips interdisciplinaris.

2. La conselleria competent en matèria de sanitat ha de garantir a les persones menors d'edat amb malalties cròniques, que necessiten una atenció de diferents especialitats clíniques, i sempre que organitzativament siga possible, l'atenció el mateix dia de les diferents consultes programades.

3. En relació amb l'atenció sanitària de les persones menors d'edat sobre les quals s'han adoptat mesures jurídiques de protecció, cal tenir en compte el següent:

a) La família acollidora pot triar que l'atenció sanitària de la persona menor d'edat es realitze en el mateix centre de salut a què estiga adscrita la família. Amb aquest fi, es reconeix la família acollidora com a interlocutor vàlid en el procés assistencial de la persona acollida.

b) Per a aquelles persones menors d'edat en desemparament que presenten algun tipus de discapacitat o diversitat funcional, s'ha d'elaborar un protocol específic que ha de contenir, a més del reconeixement mèdic per a conèixer-ne l'estat de salut, la determinació dels suports que necessiten, per a la seua provisió o manteniment i de les prestacions socials que hagen de tramitar-se d'ofici per al seu reconeixement, a fi d'incorporar aquesta informació al pla individualitzat de protecció.

c) S'ha d'establir un protocol d'atenció específic per a persones menors d'edat estrangeres no acompanyats, amb la finalitat de realitzar-los una exploració mèdica bàsica que permeta conèixer el seu estat de salut. La conselleria competent en matèria de sanitat ha d'efectuar amb caràcter prioritari les proves necessàries per a la determinació de l'edat, d'acord amb la normativa vigent.

d) Atesa la mobilitat geogràfica d'aquest col·lectiu, i perquè no quede al marge de les campanyes de prevenció, la conselleria competent en matèria de sanitat ha d'incloure les residències o llars d'acolliment de persones menors d'edat en aquestes campanyes.

e) S'ha d'establir un hospital i un centre de salut de referència, especificant un pediatre o metge de família, per a cada residència o llar d'acolliment de persones menors d'edat de la xarxa pública.

f) Fins que es resolga la forma en què s'ha d'exercir la guarda, s'ha de garantir la permanència en l'hospital de la persona menor d'edat hospitalitzada en situació de desemparament, quan la Generalitat haja assumit la tutela.

g) A les persones menors d'edat, la guarda o tutela de les quals assumisca la Generalitat, que no hagen seguit el programa de supervisió de la salut infantil o la participació de les quals en el programa no es puga comprovar, se'ls ha d'efectuar una avaluació de la salut en el termini més breu possible des de l'adopció de la mesura jurídica de protecció, a fi de garantir una atenció sanitària precoç. Així mateix, s'ha de realitzar aquesta avaluació en els casos que es presumisca risc sanitari.

4. La Generalitat ha de garantir el dret d'accés i ha d'assumir la despesa dels productes inclosos en la prestació farmacèutica, el catàleg ortoprotètic i les ajudes tècniques a les persones menors d'edat residents a la Comunitat Valenciana que es troben sota la tutela de les administracions públiques.

5. En l'atenció de les persones menors d'edat en conflicte amb la llei:

a) Els centres sanitaris han de proporcionar una atenció àgil i prioritària a les persones que es troben complint una mesura judicial, d'acord amb el que preveu la legislació estatal en matèria de responsabilitat penal de les persones menors d'edat.

b) Les residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei han de quedar adscrites al centre de salut més proper a la seua ubicació, i coordinar-se a l'efecte de l'atenció sanitària.

Cinquena. Modificació de l'article 109 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'article 109 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 109. Infraccions greus

Són infraccions greus les previstes amb aquesta qualificació en la legislació bàsica estatal, com també les següents:

1. Les accions i omissions que vulneren el que disposen el títol VI o les normes que el despleguen, quan es realitzen de forma conscient o deliberada.

2. Les accions i omissions que vulneren el que disposen, amb relació a persones menors d'edat, el títol VI o les normes que el despleguen, encara que es produïsquen per simple negligència.

3. Dificultar o impedir qualsevol dels drets de les persones drogodependents o amb trastorns addictius davant els sistemes sanitaris i de serveis socials.

4. El funcionament de centres i serveis d'atenció i prevenció de trastorns addictius sense la preceptiva autorització administrativa.

5. La resistència a subministrar dades, a facilitar informació o a prestar col·laboració a les autoritats o el personal funcionari en l'exercici de les seues funcions i, en general, qualsevol acció o omissió que pertorbe, retarde o impedisca la seua tasca, tot això, referit a les drogodependències i altres trastorns addictius.

6. El fet de no corregir les deficiències observades en el termini establert per l'autoritat pública sanitària i que hagen donat lloc a una sanció prèvia de les considerades lleus de l'article anterior.

7. L'incompliment dels requeriments específics o de les mesures provisionals que acorden les autoritats competents en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, sempre que es produïsquen per primera vegada.

8. La reiteració o reincidència, per comissió en el terme d'un any de més d'una infracció lleu, en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, quan així haja sigut declarat per resolució ferma.

9. Les que, per raó dels elements previstos en aquest article, meresquen la qualificació de greus o no escaiga qualificar-les com a faltes lleus o molt greus.

Sisena. Modificació de l'article 110 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana

L'article 110 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, queda redactat com segueix:

Article 110. Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus les previstes amb aquesta qualificació en la legislació bàsica estatal, com també les següents:

1. La resistència, coacció, amenaça, represàlia o qualsevol altra forma de pressió o obstrucció a les autoritats o personal funcionari en l'exercici de les seues funcions en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius.

2. Les accions i omissions que vulneren el que disposen, amb relació a persones menors d'edat, el títol VI o les normes que el despleguen, quan es realitzen de forma conscient i deliberada.

3. L'incompliment conscient i deliberat dels requisits, les obligacions o prohibicions establerts en la normativa sobre drogues i trastorns addictius, o qualsevol altre comportament dolós en aquest àmbit que comporte un risc o alteració greu per a la salut, i que no meresca la qualificació de greu.

4. La negativa a facilitar informació, a subministrar dades o a prestar col·laboració a les autoritats o al personal funcionari en l'exercici de les seues funcions en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius.

5. L'incompliment reiterat dels requeriments específics que formulen les autoritats o el personal funcionari, com també l'incompliment de les mesures especials cautelars o definitives adoptades, quan es produïsquen de manera reiterada, tot això, referit a les drogodependències i altres trastorns addictius.

6. La infracció continuada dels preceptes del títol VI. S'entén per infracció continuada la realització d'una pluralitat d'accions o omissions que infringisquen aquest precepte o algun de semblant, en execució d'un pla preconcebut o aprofitant idèntica ocasió.

7. La reiteració i reincidència per comissió en el terme d'un any de més d'una infracció greu en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, quan així haja sigut declarat per resolució ferma.

8. Les que, per raó dels elements previstos en aquest article, meresquen la qualificació de molt greus o no escaiga qualificar-les com a faltes lleus o greus.

Setena. Modificació de l'article 3 bis de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, de la Generalitat, d'assistència jurídica a la Generalitat

L'article 3 bis de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, de la Generalitat, d'assistència jurídica de la Generalitat, queda redactat com segueix:

Article 3 bis. Personal lletrat habilitat

1. En els termes que reglamentàriament s'establisquen, quan les necessitats del servei ho requerisquen, la persona titular de l'Advocacia General de la Generalitat pot habilitar personal funcionari de l'administració de la Generalitat, del grup A1 de titulació, que posseïska la titulació exigida per a ingressar en el cos de l'advocacia de la Generalitat, a l'efecte que puguen realitzar determinades actuacions en substitució d'aquests tant en l'exercici de la funció consultiva com en la contenciosa que els correspon. En qualsevol cas, el personal lletrat habilitat ha d'actuar sota la direcció i la coordinació de l'advocat o de l'advocada general de la Generalitat.

L'habilitació prevista en el paràgraf anterior ho és tan sols per a actuacions, o classes d'aquestes concretes i determinades, relacionades amb les funcions ordinàries del personal habilitat, i ha de tenir caràcter temporal. No és possible l'habilitació per a l'exercici de la funció contenciosa en els procediments judicials en matèria de protecció de persones menors d'edat.

Aquest personal ha de continuar percebent les retribucions corresponents al lloc de treball que ocupa. No obstant això, quan l'habilitació exigisca la dedicació exclusiva durant tota la jornada laboral per a la realització de les funcions esmentades i les retribucions del seu lloc de treball siguen de nivell inferior, el personal habilitat té dret a percebre les retribucions assignades als llocs de treball de nivell mínim reservats al cos de l'advocacia de la Generalitat, per mitjà del pagament de les corresponents diferències retributives.

2. L'habilitació pot ser revocada en qualsevol moment per la persona titular de l'Advocacia General de la Generalitat.

3. En tot cas, les persones lletrades habilitades han de gaudir del règim de representació i defensa en judici que, per llei, correspon a l'Advocacia General de la Generalitat, i han d'actuar en judici sota l'expressa denominació de «lletrats habilitats de l'Advocacia General de la Generalitat».

Huitena. Autorització de desenvolupament

S'habilita el Consell per a dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament i l'aplicació d'aquesta llei.

Novena. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

Per tant, ordene que tots els ciutadans i totes les ciutadanes, tribunals, autoritats i poders públics als quals pertoque, observen i facen complir aquesta llei.

València, 21 de desembre de 2018

El president de la Generalitat,
XIMO PUIG I FERRER

ANÀLISI JURÍDICA

Aquesta disposició afecta:

AFFECTA:

- **DECRET 93/2001**, de 22 de maig, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament de Mesures de Protecció Jurídica del Menor en la Comunitat Valenciana. [2001/5065] (DOGV núm. 4008 de 28.05.2001) Ref. Base de dades 2211/2001
- **ORDE de 19 de juny de 2003**, de la Conselleria de Benestar Social, per la qual es regula la tipologia i les condicions materials i de funcionament dels Centres de Protecció de Menors, a la Comunitat Valenciana. [2003/X7543] (DOGV núm. 4532 de 27.06.2003) Ref. Base de dades 3218/2003
- **DECRET 65/2011**, de 27 de maig, del Consell, pel qual es regula el Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat. [2011/6197] (DOGV núm. 6531 de 30.05.2011) Ref. Base de dades 006317/2011
- **DECRET 62/2012**, de 13 d'abril, del Consell, pel qual es regulen els òrgans territorials de coordinació en l'àmbit de la protecció de menors de la Comunitat Valenciana. [2012/3694] (DOGV núm. 6755 de 17.04.2012) Ref. Base de dades 003693/2012

DEROGA:

- **LLEI 12/2008**, de 3 de juliol de 2008, de la Generalitat, de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència de la Comunitat Valenciana. [2008/8605] (DOGV núm. 5803 de 10.07.2008) Ref. Base de dades 008389/2008
- **LLEI 13/2008**, de 8 d'octubre, de la Generalitat, reguladora dels Punts d'Encontre Familiar de la Comunitat Valenciana. [2008/11899] (DOGV núm. 5871 de 16.10.2008) Ref. Base de dades 011834/2008
- **DECRET 23/2010**, de 22 de gener, del Consell, pel qual es desplega l'Observatori Permanent de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana. [2010/735] (DOGV núm. 6192 de 26.01.2010) Ref. Base de dades 000694/2010

MODIFICA:

- **LLEI 10/2005**, de 9 de desembre, de la Generalitat, d'Assistència Jurídica a la Generalitat. [2005/13536] (DOGV núm. 5152 de 12.12.2005) Ref. Base de dades 6177/2005
- **Llei 14/2008**, de 18 de novembre de 2008, de la Generalitat, d'Associacions de la Comunitat Valenciana [2008/13709] (DOGV núm. 5900 de 25.11.2008) Ref. Base de dades 013694/2008
- **LLEI 10/2014**, de 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana [2014/11888] (DOGV núm. 7434 de 31.12.2014) Ref. Base de dades 011511/2014

Aquesta disposició està afectada per:

AFFECTADA PER:

- **Presidència de la Generalitat. RESOLUCIÓ de 2 de setembre de 2019**, de la Direcció General de Relacions amb la Unió Europea i l'Estat, per la qual es publica l'Acord de la Comissió Bilateral de Cooperació Administració General de l'Estat - Generalitat, en relació amb la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència. [2019/8387] (DOGV núm. 8637 de 18.09.2019) Ref. Base de dades 008316/2019

DESENVOLUPADA O COMPLEMENTADA PER:

- **DECRET 35/ 2021, de 26 de febrer, del Consell, de regulació de l'acolliment familiar. [2021/2374] (DOGV núm. 9036 de 08.03.2021) Ref. Base de dades 002014/2021**
- **DECRET 60/2021, de 14 de maig, del Consell, de regulació i coordinació dels òrgans de l'Administració de la Generalitat de participació infantil i adolescent, i de protecció de la infància i l'adolescència. [2021/5808] (DOGV núm. 9093 de 26.05.2021) Ref. Base de dades 004853/2021**

MODIFICADA PER:

- **LLEI 9/2019, de 23 de desembre, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. [2019/12433] (DOGV núm. 8707 de 30.12.2019) Ref. Base de dades 011336/2019**
- **LLEI 3/2020, de 30 de desembre, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2021. [2020/11362] (DOGV núm. 8987 de 31.12.2020) Ref. Base de dades 010710/2020**
- **LLEI 7/2021, de 29 de desembre, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2022. [2021/13105] (DOGV núm. 9246 de 30.12.2021) Ref. Base de dades 011921/2021**